

Lozan'ın yüzüncü yılında TC, bu kurucu metne sadık kalmayı sürdürüyor. Kürtlerin en Lufak hak talebi dahi bugün "bölücülük" parantezinde devletin gadriyle karşılık buluyor. Emperyalistler Rojava'da olduğu gibi kendi çıkarları uğruna Kürtlerin kazanımlarını, ulusal kolektif haklarını gasp etmeyi sürdürüyor.

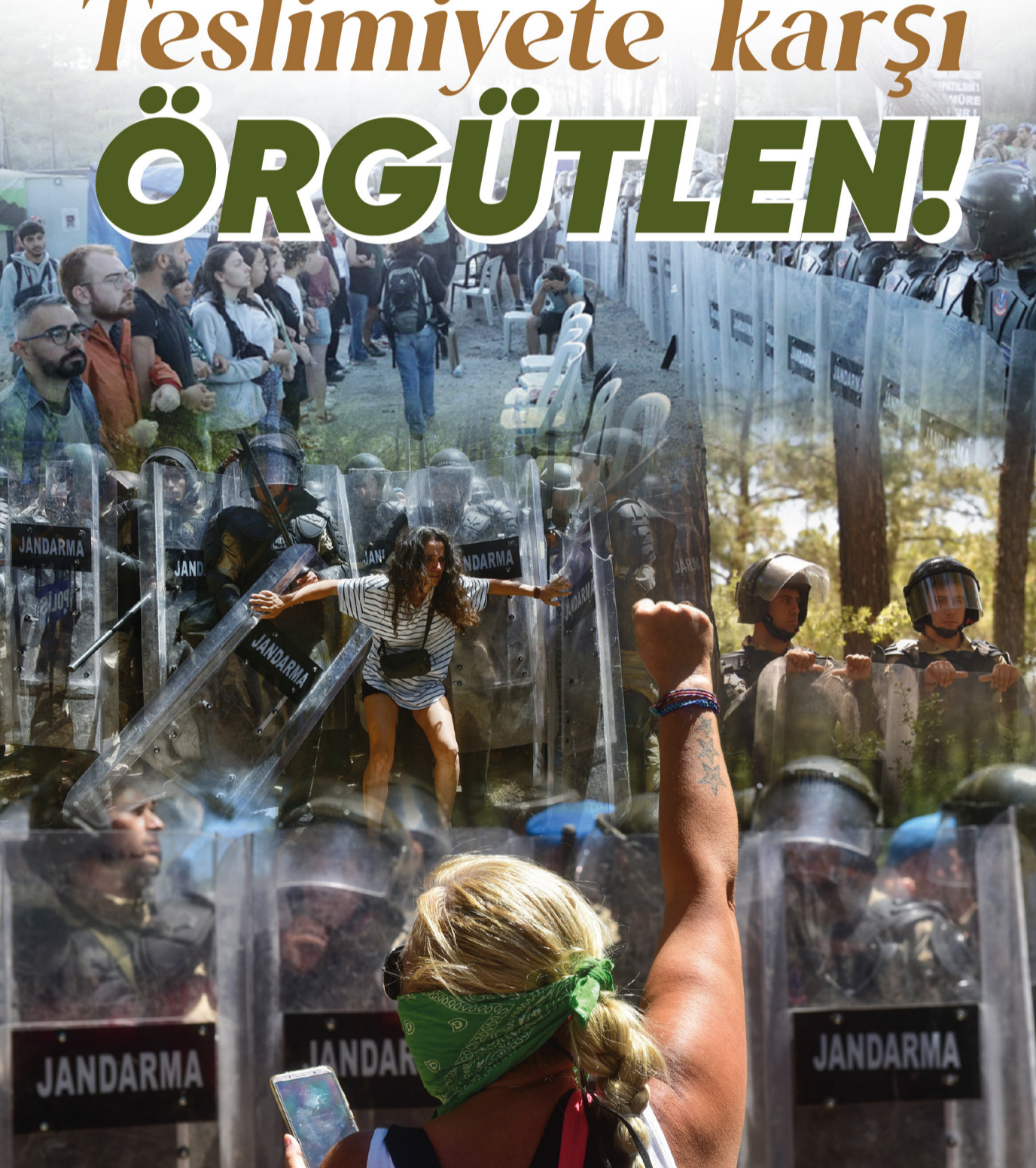
özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

2 AĞUSTOS-16 AĞUSTOS 2023 • SAYI: 142 • FİYAT: 10 TL • ISSN: 2630-5526

gazetesi

Dayatmalara, Teslimiyete karşı ÖRGÜTLEN!

ÇEVRE

4

SALDIRI VE DİRENİŞ:

Dünden Bugüne Akbelen

Akbelen'de egemen sınıfların kârı için birlikte hareket eden devlet, deprem sonrası Hatay Dikmece ve diğer bölgelerde yeni rantlar için sermayeye göz kırptı. Cudi özelinde diğer bölgelerde de sistematik şekilde gerçekleştirilen yangınlar ise devletin savaş suçlarını kabartırken, mücadelenin engellenmesine yönelik bir saldırıyı ifade ediyor.

GÜNCEL

6

TÜRK YÜZYILINDA KÖRFEZ AKINTISI

Erdoğan âlây-ı vala ile dilencilik eğe soyunup Körfez ülkelerinin kapılarını aşındırmak için yollara düştü. Tabii ki ardından atılan manşetler Erdoğan'ın "oyun kurucu"luğuna dikkat çekip Türkiye Yüzyılı masalını yutturmanın telaşını ele veriyordu. Para dilenmek için düzenlenen gezi gazete manşetlerinde Türkiye için "yeni fırsat penceresi" olarak pazarlandı.

SAYFA 12-13-14

KOLEKTİF DOĞRULTU

Revizyonizmle Mücadele Proleter Devrimci İçin Bir Yenilenmedir

Dersim'de festival öncesi gözaltı saldırısı

21. Munzur Kültür ve Doğa Festivali'nde yer alacak olan Grup İsyan Ateşi, Grup Yorum ve Veradardz Folk Grup yasaklandı. Yasaklamanın ardından gece saatlerinde Dersim'de Seyid Rıza Meydanı'nda aralarında muhabirimiz Ertan Çita'nın da olduğu, Partizan okurları ve Grup İsyan Ateşi üyelerinin olduğu toplam 7 kişinin hiçbir gerekçe gösterilmeden etrafi çevrildi. Ardından

polis saldırısına uğrayan toplam 7 kişi işkenceyle gözaltına alındı.

GRUP İSYAN ATEŞİ'NE DERSİM'E GİRİŞ YASAĞI

Sabah saatlerinde ifadelerin başlamasının ardından toplam 7 kişi serbest bırakıldı. Öte yandan muhabirimiz Ertan Çita ve 3 Partizan okurunun "Polise mukavemet etmek" suçlamasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

Serbest bırakılmasının ardından apar topar gözaltı aracına alınan Grup İsyan Ateşi üyeleri ise Erzincan

Mengücek Gazi Eğitim Araştırma Hastanesi'ne götürülerek serbest bırakıldı. Götürülme gerekçesi olarak Dersim'e girişin yasaklandığı belirtildi. Serbest bırakılmasının ardından sanal medya hesabından açıklama yayımlayan Grup İsyan Ateşi üyeleri şöyle dedi: "Gözaltı sırasından serbest bırakılacağımız söylenmesine rağmen apar topar gözaltı aracına alınarak il sınırları dışarısına çıkarıldık. Faşizmin hiçbir baskı ve saldırısı devrimci sanata zincir vuramayacaktır."

İzmir'de metro ve tramvay işçileri greve çıktı

Türkiye Demiryolu İşçileri Sendikası'na üye metro ve tramvay çalışanları, TİS görüşmelerinde uzlaşma sağlanamaması üzerine greve gitti. Demiryol-İş Sendikası Şube Başkanı, "Hodri meydan. Bizi bu grev kararını uygulamak zorunda bırakanlar artık düşünsün!" dedi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi ile metro ve tramvay işçilerinin örgütlü olduğu

Türk-İş'e bağlı Demiryol-İş Sendikası arasında yürütülen toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamadı. İşçiler 31 Temmuz günü seferleri durdurarak greve başladı.

Metro ve tramvay işçileri 31 Temmuz günü saat 05.00'te Metro Genel Müdürlüğü'ne ve tüm istasyonlara grev pankartları astı. Kent içi ulaşımın can damarını oluşturan metro ve tramvay seferleri durdu.

SOYER HALK İLE İŞÇİLERİ KARŞI KARŞIYA GETİRDİ

Metro ve tramvay çalışanlarına belediye şirketleri içerisindeki en iyi şartları sunduklarını öne süren Soyer, açık hava konserlerinde ya da etkinliklere dünyanın parasını harcarken işçilerden sağduyulu davranmasını istediğini de

belirtti. Twitter hesabından açıklama yapan Soyer, İzmirliğin ve belediyenin grevi hak etmediğini iddia ederek halkla, işçileri karşı karşıya getirdi.

GREV KIRICILIĞINA GİTTİ

Hızını alamayan Soyer, Elektrik Su Havagazı Otobüs ve Trolleybüs (ESHOT) çalışanlarını da fazla mesaiye zorlayarak grev kırıcılığına gitti. Grev nedeniyle metro ve tramvay seferleri dururken, ESHOT'un 150'in üzerine çıkan ek seferleri çoğaltacağını duyurdu.

TC ordusu Zap ve Metîna'da yeniden operasyon başlattı

TSK'nin, Zap ve Metîna bölgelerinde kışın çekildiği alanlara KDP'nin desteğiyle yeni bir saldırı başlattığı belirtildi.

Fırat Haber Ajansı'nın (ANF) haberine göre; Türkiye, Irak Kürdistanı'nın Zap ve Metîna alanlarına yeni bir saldırı başlattı. HPG Basın İrtibat Merkezi açıklamasında, saldırıların TSK'nin kış aylarında çekildiği alanlar olan Kurojahro, Girê Ortê ve Girê Cûdî'ye dönük başlatıldığı belirtildi.

Açıklamanın devamında "İşgalci Türk ordusunun yoğun savaş tekniği ve işbirlikçilerin desteğini arkasına alarak gerçekleştiği saldırılara karşı, güçlerimiz etkili cevap verip, işgalcilere ağır darbe vurdu. Güçlerimizin eylemleri ve işgalcilerin alana dönük saldırıları devam etmektedir" diyerek çatışmaların sürdüğü belirtildi.

Ayrıca, TSK'nin Metîna'nın Girê Ortê alanında KDP güçlerinin olduğu yerden harekete geçip karadan ilerleyerek bir operasyon başlattığı ifade edildi.

Asgari ücret, açlık sınırının altında kaldı

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (TÜRK-İŞ) Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması'nın temmuz sonuçlarına göre; dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı olan açlık sınırı 11 bin 658 lira oldu.

Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı olan yoksulluk sınırıysa 37 bin 974 lira olarak hesaplandı.

Asgari ücret, ocaktaki zamlarla o günkü kurla 455 dolar seviyesine çıkmıştı. Bir süre dengede seyreden kur, seçim sonrası yükselişe geçince asgari ücret de 359 dolar seviyesine kadar düşmüştü. Yeni zamlarla 11 bin 402 liraya yükseltilecek asgari ücret, ilk açıklandığında 482 dolara denk geliyordu.

Ağustos ayı itibarıyla hesaplara yattığı beklenen asgari ücret 423 dolara denk geliyor. TL'nin döviz kuru karşısındaki hızla erimesi asgari ücretin önümüzdeki günlerde de azalacağı öngörülüyor.

POLİTİK
GÜNDEMÇÜRÜME VE KOKUŞMUŞLUĞA KARŞI HALKIN
ÖRGÜTLÜ MÜCADELESİNİ YÜKSELTELİM!

Yaşanan orman yangınları karşısında Tayyip Erdoğan "Tüm vatandaşlarımın orman teşkilatımızın alarm durumuna geçtiği Ağustos ayı boyunca çok dikkatli olmalarını rica ediyorum. 'Orman Vatandır' anlayışıyla hep birlikte ormanlarımızı korumaya, geliştirmeye devam edelim" derken, Akbelen'de orman arazisi, Limak'a ait Yeniköy-Kemerköy termik santrale linyit kömürü sağlamak için yağmalanıyordu. Yüzlerce jandarma ormanları korumaya çalışan köylülere ve çevrecilere karşı ağaç kesiminin güvenliği için seferber oluyordu. Orman yangınları karşısında çaresiz kalan ve "vatandaşa" yardım çağrısı yapan devlet mekanizması diğer taraftan tatlı vurgunlar için ormanları jandarma-polis nezaretinde yok etmekten geri durmuyordu.

Kuşkusuz faşist diktatörlük geçmişten bu yana rant için çevreyi, tarihi kalıntıları, kültürel dokuyu, sosyal yapıyı tahrip etmekten asla geri durmadı. Ancak AKP bu rantçı zihniyetin en pervasız icracısı olmayı başardı. Bu açıdan TC tarihine adını "altın harflerle" yazdırmıştır. Ormanlardan derelere, köylülerin yaşam alanından üretim alanına, kültürel miraslardan tarihi kalıntılara kadar tatlı vurgunlar için talan edilmedik tek bir alan bırakmamıştır. AKP ve lideri Tayyip Erdoğan tüm bunları yaparken "çevrecinin daniskası" olarak kendilerini ilan etmiş, köylünün kendilerinin efendisi olduğunu savunmuş, şehir planlamasının en iyisine sahip olduklarını da iddia etmiştir. Yangınlarda "Orman Vatandır" hamaseti yaparken aynı zamanda Akbelen Ormanı'nın talan edilmesi bir AKP rutindir.

Akbelen Ormanı'nı koruma mücadelesi Tayyip Erdoğan ve AKP'nin bilinen sahtekâr yüzünü ve patron-ağaların çıkarlarının en azılı, gerici temsilcisi olduğunu bir kez daha açığa çıkarmıştır. Bu direniş, Yatağan-Yeniköy-Kemerköy termik santrallerinin 1982'de açılmasından bu yana süregelen bir mücadelenin devam ettirilmesinde son halkadır. Kazanılan hukuki mücadeleler bu süreç boyunca yok sayılarak santral faaliyetine devam etmiş, anayasal kurumların faşizmin sadece bir paravanı olduğu mücadele süreci boyunca adeta gözümüzün içine sokulmuştur. Akbelen direnişi AKP'nin sahtekâr, rantçı ve halka düşman siyasetine karşı bir duruş sergiledi. Ayrıca

faşist kliğin muhalif kanadının direnişine yönelik göstermelik ilgisini de deşifre etti. Önce Kılıçdaroğlu'nun direnişçileri ziyaret edip kesim alanlarını es geçmesi protesto edilmiş ve şipinişi bu protesto "AKP'li provokatörler" denilerek CHP tarafından yaftalanmıştır. Daha sonra Muharrem İnce'nin "demokratik ölçütlerle uygun olarak" konuşma sırasını beklemesi istendiği için bu "demokrasi havarisi" tarafından "canınız cehenne-me" muamelesi gösterilmiştir. Akbelen direnişçilerinin aldıkları tutum; faşizmi AKP ile özdeşleştiren, CHP ve muhalif faşist kanattan umut bekleyen geniş kesimlerin seçim sonrası eğilim ve ruh halini temsil etmektedir. Seçim çalışmalarında "en iyi, en mükemmel, en ideal demokrat" ve "kurtarıcı" olduğu iddiasıyla halkı sandıklara sürükleyen, adeta halkın mücadele ile hak kazanmasını baltalayan, devletin ve sistemin bekasını her şeyden önde tutan, yalancı hayaller kurduran CHP ve türevi muhaliflerden umudunu kesen, hatta var olan durumda onların payını açığa çıkarmaya çalışan bir tablo oluşmaktadır. Bu sadece seçim yenilgisi sonrası oluşan bir tepki değil kendi çıkarlarıyla uyumsuz bir siyasi çizginin daha fazla bilincinin oluşması sürecidir.

Faşist diktatörlüğün dümeninde oturan, AKP ile özdeşleşen faşist baskılardan kurtulma isteği olan geniş kesimlerin, seçimler sonrası yaşadığı umutsuzluk ve hayal kırıklığı aynı zamanda kendilerini kandıran faşist muhalif kliğe öfke ve tepki olarak yansımaktadır. Bu çeşitli biçimlere bürünen güçlü bir tepkidir. Bir yanı seçim yenilgisinin faturasının liderlikten başlayarak bir değişimi gerektirdiği biçimindeyken bir yanı da seçimlere hapsolmuş, onunla sınırlanmış bir beklenti ve değişim gerçeğini içermeyenidir.

Seçimlerde faşist klikler tarafından polarize edilen, ekonomik ve siyasi iyileştirme vaatleriyle sandığa sürüklenen, şovenizm ve dini gericilikle kuşatılan halk yığınları seçim sonrası katlanılmaz bir ekonomik çöküntünün içine sürüklenmiştir. Bu çöküntü içinde adeta yalnızlaştırılmışlardır. Faşist partilerin seçim kampanyaları boyunca onların desteğine duydukları ihtiyacın ortadan kalkmasıyla verilen oylar vergi, zam, sosyal çöküntü, kör şiddet sarmalı, daha fazla adaletsizlik olarak geri dönmüştür. Çöken ekonomik sistemin

faturası, seçim öncesi "liyakatsiz" kadrolar tarafından kesilirken seçim sonrası oldukça "liyakatli" kadrolar tarafından daha ağır şekilde kesilmesiyle yüz yüze kalmışlardır. Faşist kliklerin sistemin halk düşmanı yüzünü gizlemek için sürdürdüğü "liyakatli, liyakatsiz" tartışmasının bir anlamı ve karşılığı olmadığı ortaya çıkmıştır. Maliye Bakanlığında Merkez Bankası bürokrasisine, Borsa İstanbul'dan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna kadar yapılan "liyakatli" atamaların tüm görev ve sorumluluğunun batık ekonominin tüm faturasını halka kesmeye kilitletiği anlaşılmıştır. Ekonomik ve siyasi kriz içinde debelenen faşist diktatörlük aynı zamanda toplumu da bir sosyal çöküntü içine sürüklemektedir.

Çürümüş ve kokuşmuş yarı feodal toplumsal yapı yoğun ekonomik ve siyasi kriz ortamındadır. Toplumun bu kokuşmuşluk karşısında örgütsüz ve çaresizliği ortaya çıkan çelişkilerin çözümünde de kendi ürününü ortaya çıkarmaktadır. Gerici feodal kalıntılarla kuşatılmış, sistemin derin adaletsiz yapısı ile adeta bilinci içiğdi edilmiş, gelir dağılımındaki korkunç uçurumlarla öfke ve kinle dolmuş, faşizmin eğitim-din-şovenizm-medya vs. ideolojik araçlarıyla üzerinde hegemonya kurarak biçimlenmiş gerçekliği ortaya çıkan çelişkilere müdahale etme biçiminde de yansımaları bulmaktadır. Her çelişkide kör bir şiddetle çözümü arama eğilimi esas olarak kitlelere yön vermektedir. Kimi zaman bir borçta, kimi zaman bir trafik tartışmasında, kimi zaman bir ters bakışta, kimi zaman bir ahlak gereğince, kimi zaman bir miras kavgasında, kimi zaman bir ekonomik anlaşmazlıkta ortaya çıkan çelişkilerde kendi gücüne dayalı, kendi çözüm araçlarını içeren şiddet bir rutin olmaktadır. Katliama varan düzeyde bir boyuta doğru tırmanan eğilim güçlenmektedir. Çürümüş yarı feodal yapının bilinçli, örgütlü ve siyasal programa dayanan başından sonuna hayata geçecek siyasal şiddetle yıkılma zorunluluğu bu sosyal-çöküntü ve kör şiddetin hiç kuşkusuz panzehridir.

Geniş kitleler, emperyalizme bağımlı bu sistemin yarattığı başka çöküntüler içinde sürüklenmektedir. Bağımlı ekonomik ve siyasi yapı bir yönetme biçimi olarak şovenizm ve ulusal gururu köpürtürken diğer taraftan emperyalist mali sermayeyle, siyasi örgütlen-

melerle yaptıkları küçük düşürücü, boyun eğen, aşağılayıcı anlaşmalarla kültürel çürüme ve siyasi köleleşme zincirine mahkûm edilmektedir. Adi bir şovenist histeri ile doldurulmuş kitleler, peşinden sürüklendiği egemen sınıfların gerçekliği ile oluşan çelişki karşısında parçalanmış ve çökmüş bir "ulusal gurur" kuyusuna düşmektedir.

AKP liderliğinde faşist diktatörlük çürümüşlüğüne toplumun tüm hücrelerine bilinçli, örgütlü ve tüm devlet aygıtlarını kullanarak sirayet ettirmeye ve süreci bu şekilde yönetmeye çalışmaktadır. Bu çürümüşlük faşizmin tüm siyasi özneleri için geçerlidir.

Süregelen ve hiç kuşkusuz süregidecek olan ekonomik, siyasi, sosyal kriz faşizmin yeni diye sunduğu, çözüm diye ürettiği politikalarla gelişme ve düzelme içine girmeyecektir. Bu çürümüşlüğü hiçbir yeni politika ortadan kaldırmadığı gibi daha fazla kökleştirecektir. İlerici, demokratik kesimlerin bu durumda egemen sınıflarla çatışması zorunlu bir eğilim olarak derinleşecektir. Halkın farklı katmanlarında hoşnutsuzluk ve öfke derinleşecektir. Başta işçi sınıfı olmak üzere devrimci sınıfların hak arayışı, politik mücadelesi bu gidışat içinde keskin bir hal alacaktır. Egemen sınıfların yönetmeye dair sorunları büyüdükçe halk kitlelerinin eskisi gibi yönetilmek istemediği zemin güçlenecektir. Seçimlerde ortaya çıkan sonuçla birlikte kendisini iyileştirmelere ve çelişkilerin sistem içinde bir kliği tercih ederek teskin edilmesine dayandıran her türlü reformist, düzeniçi, anayasalci, tasfiyeci yaklaşımın yenilgi ruh halini reddetmeliyiz. Kitlelerin seçimlerdeki tercihiyle bir yenilgi ruh halini yaşadığı değil örgütsüzlüğünün devam etmesi ve egemenlerin bundaki başarısı yenilgi ruh halinin kaynağıdır. Komünistlerin değiştirmesi ve yıkması gerektiği durum budur. Doğru temelde bir ele alış, doğru temelde bir bilinç oluşturmayı ve doğru bir politika ve kitle çizgisi izlemeyi getirir. Çürüme kokusunu benliğimizde hissederek ve bilincimize kazıyarak bu sistemin yıkılması gerekliliğini ve kitlelerin onu yıkmaya istekli olduğunu ancak kavrayabiliriz. Daha azı ile asla bunu başarmak, anlamak, hissetmek olanaklı değildir.

SALDIRI VE DİRENİŞ:

Dünden Bugüne Akbelen

Muğla'nın Milas ilçesine bağlı İkizköy'de iki termik santral için maden ocağı kurulmak istenen Akbelen Ormanı'ndaki yıkım, devlet-sermaye iş birliğiyle sürdürülüyor. Limak Holding ve IC Holding'in iştiraki olan YK Enerji'nin elektrik üretim kapasitesini artırmak için genişletmek istediği sahası, yüzlerce yıllık ağaçların kesimine neden oluyor. Linyit kömürü kullanarak elektrik üretimi gerçekleştiren YK Enerji, 2004 yılındaki özelleştirme ihalesi sonucu 2,6 milyar ile IC İçtaş ve Limak Holding'e devredildi. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından ormanda linyit madeni işletmesine izin verilmesiyle birlikte devlet-sermaye birliği ile doğaya ve savunucularına saldırılar da başladı. Önceki senelerde defalarca kez direnişlerin sergilendiği Akbelen Ormanı, geçtiğimiz aralık ayında Muğla 1. İdare Mahkemesi'nin yürütmeyi durdurma kararını kaldırmasıyla, bugün yeniden saldırıların ve direnişin odak noktası haline geldi. Günlerce kesim alanına girmeye çalışan köylüler ve doğa savunucuları jandarma saldırısına maruz kaldı. Onlarca gözaltı ve jandarmanın şiddetli saldırılarına rağmen direnişçiler alanı terk etmedi. Geçtiğimiz günlerde ise Muğla Valiliği ağaç kesiminin sonlandığını açıkladı. Çevre illerden direnişe katılan onlarca kişi jandarma tarafından isimleri tutularak kayıt altına alındı. Valilik son açıklamasında "adli işlem başlatacağız" diyerek direnişçileri hedef aldı.

2017 yılında başlayan Akbelen Ormanı'na yönelik talan saldırıları bugün yine saldırılarla, direnişle ve dayanışmayla gündemimizde yer alıyor. 2020 yılında orman işletmesi tarafından kesim için işaretlenen 600 dönümlük yaşlı ve doğal kızılçam ormanı, İkizköylüler ve doğa savunucuları tarafından direnişle kesimden kurtarılmıştı. O dönem yürürlükten

kaldırılan ve ertelendiği söylenen kesim işlemi her yıl tekrar yürürlüğe sokularak saldırıları beraberinde getirdi. Maden sahasının genişletilmesi için kesim işlemi yapılmak isteniyordu. Akbelen Ormanı da bu engelin başında geliyordu. İktidarın kâr ortağı enerji şirketlerine peşkeş çektiği ve talan edileceğine yönelik sermayeye söz verdiği alanlar, İkizköy, Karacahisar ve Çamköy halkının tarım ve zeytinlik arazilerini de kapsıyordu.

Tarih 2021 yılını gösterdiğinde ise maden sahası için kesilmek istenen ağaçların bulunduğu alanın 500 metre yakınında yangın çıktığı haberlerini gördük. LİMAK, YK Enerji ve IC Enerji şirketlerinin işlettiği linyit kömürü madeninin sömürü çarkının meta haline getirdiği ormanlar, talan siyasetinin gözünü karartıyordu. Yangın söndürüldükten sonra şirketler kesim ekipleriyle birlikte şantiyelerini kurmak üzere Akbelen Ormanı'na girdi. Talancıların alelacele kurmaya çalıştıkları şantiyeler karşısında halk örgütlenerek şantiyenin kurulduğu alanda direniş başlattı.

17 Temmuz 2021 yılında, bugünün timsali şekilde kesim ekipleri tekrar Akbelen'de kesim işlemlerine başladı. Alana gelindiğinde 20 ağacın kesildiğini gören halk, Akbelen için yaşam nöbeti tutmaya başladı. Sergilenen dayanışma ve mücadele ile kesim işlemleri dursa da egemenlerin ucuz pazardan vazgeçmeye niyetleri olmadığı apaçık ortadaydı. Akbelen direnişçileri egemenlerin talan saldırıları karşısında mücadeleden vazgeçmeyeceklerini, bugün olduğu gibi dün de göstermekte kararlıydı.

SERMAYE TALAN EDİYOR, DEVLET TÜM GÜCÜYLE KORUYOR

Geçtiğimiz hafta Limak Holding'in Akbelen'deki ağaçları talan etmesiyle birlikte kesime engel olmak isteyen köylülere ve dayanışma için bölgeye gelen çevre örgütlerine jandarmanın pervasızca saldırdığına tanıklık ettik. Ağaçların kesimini engellemek için yaşam

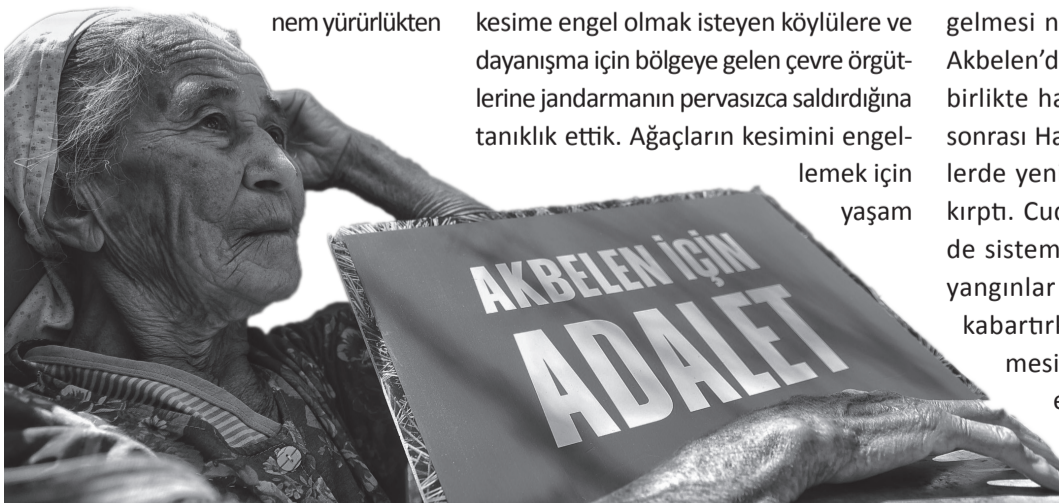
nöbeti tutan köylülere yaş ayrımı gözetmeksizin saldıran jandarma, egemenlerin beklentiğine kendisinden de rol katarak ormanlık alanı işgal etmeyi sürdürdü. Geçen bir hafta süresince birçok köylü, doğa savunucusu ve gazeteci işkenceyle gözaltına alınıyor, TOMA ve joplara kör hedefi haline getiriliyor. MUÇEP sözcüsü Haluk Özsoy, jandarmanın bölgesinde sivil bir araç ile kaçırıldı. Herkesin gözü önünde gerçekleşen kaçırma karşısında tepki gösterenlere ise jandarma biber gazı ile saldırarak olayı örtbas etme çabasına girdi. Özsoy, gelen tepkiler üzerine ifadesi alınarak serbest bırakıldı. Halka karşı pervasızlaşan saldırıların boyutları her geçen gün artarken, Akbelen direnişinin pasifize edilmesi için dayanışma kırılmaya çalışıldı. Dayanışma için Akbelen'e gelmek, yol boyunca hukuksuz durdurulmaları, kimlik kontrolünü ve alana yaklaştırılmamayı beraberinde getiriyor. Sermayenin devlet üzerindeki etkin rolü ve devlet-sermaye ilişkisinin güçlülüğü kendisini saldırılarla bir kez daha görünür kılarken, vekil ile yaşanan sözlü tartışma sonrası görev yerini terk ettiği gerekçesiyle iki jandarmanın açığa alınması, Akbelen'deki talanın devlet ve sermaye için önemini de ortaya koyuyor. Gözü dönmüşçesine gerçekleştirilen saldırıların akibetinin hukuk nezdinde bir anlam ifade etmeyeceği, saldırıların rant politikalarının bir kolu olarak devletin bizzat fail konumunda olduğu apaçık ortadadır. Bağımlı yapıdaki TC'nin, yerli ve yabancı sermaye ile ilişkileri bugün başlamadığı gibi yüzyılı aşkın bir süredir pekişen bir alışveriş, dostluğun edimidir.

EGEMEN SINIFIN KATLİ FERMANI; AKBELEN, DİKMECE, CUDİ

Ülkenin dört bir yanında eşzamanlı olarak gerçekleştirilen talan, değişen yöntem ve amaçlarına karşı sınıfların karşı karşıya gelmesi noktasında ortaklaşmaktadır. Akbelen'de egemen sınıfların kârı için birlikte hareket eden devlet, deprem sonrası Hatay Dikmece ve diğer bölgelerde yeni rantlar için sermayeye göz kırptı. Cudi özelinde diğer bölgelerde de sistematik şekilde gerçekleştirilen yangınlar ise devletin savaş suçlarını kabartırken, mücadelenin engellenmesine yönelik bir saldırıyı ifade ediyor. Direniş ve dayanışma pratiklerinin örgütlenmediği, zayıf kaldığı veya şovenizm

yalnızlaştırdığı bölgelerde talan işlerine çok yönlü yaramaktadır. Siyasi-ekonomik kriz kaskacında dört bir yanda yürütülen rant politikaları doğa talanının nedenini oluşturduğu gibi dayanışmanın ve mücadelenin kitleselleşmediği, sınıf perspektifiyle bakılmadığı her direniş pratiği saldırılar karşısında kaçınılmaz olarak sönüyor. Bununla birlikte ekoloji mücadelesini sınıf savaşımından ayıran kimi örgütlenmelerin maskelerinin bir kez daha halk nezdinde düştüğü süreçte -bilindiği üzere Limak Holding'in patronu Ebru Özdemir'in WWF (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) mütevelli heyeti üyesi olduğu ortaya çıkmıştı- ekoloji mücadelesinin içini boşaltıyor ve sınıf hareketinden ayırarak var olan durumu küçük burjuva aklıyla okuyor. Bundandır ki egemenlerin kontrolü altında olmayan her ekoloji hareketi gözaltılarla saldırılarla karşı karşıya gelirken, kontrol altında tutulan dernek ve vakıflar egemen sınıfların fonu ile varlığını sürdürüyor. Emperyalist-kapitalist sistemin medya, konferans ve dernekleri yoluyla özellikle son yıllarda dilinden düşürmediği "iklim krizi", krizin esas nedenlerinin tartışılmadığı ve krizin ortaya çıkmasında toplumu suçlayıcı ifadelerin öne çıktığı bir görünümde bulunmaktadır. Diğer bir ifadeyle, emperyalist-kapitalist aldatmacanın sahnelediği teatralde emekçi sınıflar kabahatli çıkarılarak, krizin bireysel hassasiyetle aşılacağına dair gerçeklikten uzak önermelerde bulunuluyor. Şayet emperyalist-kapitalizmin kendi ekonomik-siyasi krizini perdelemek için kullandığı iklim krizi, bahsedildiği kadar etkin bir şekilde yaşamımızdaysa, kapitalist sömürünün yaratımıdır. Dolayısıyla krize yol açanlar ile krizden etkilenenler arasındaki fark, sınıflar arası farktır. Marks, kapitalist sömürünün insan ve doğa üzerindeki etkisini şöyle vurgular; "kapitalizmde üretilen tüm değer, emeğin ve doğanın sömürüsü üzerine temellenmiştir."

Egemen sınıfların rant politikalarıyla talan ettiği yeraltı ve yeryüzü kaynakları, sömürü çarkının döndürülmesinde ivme özelliğindedir. Çarkın durdurulmasının koşulu proletaryanın ve emekçi sınıfların mücadelesinin büyütülmesi ile ilişkilidir. Talanın yaratıcısı kapitalist barbarlığın karşısında örgütlü ve bilinçli sınıf hareketinin koşulları sağlanmadan, sınıftan kopuk hiçbir direniş zaferle sonuçlanmamıştır, sonuçlanmayacaktır.

ZULÜM ARACI DEDAŞ

Özellikle yaz aylarında daha fazla gündeme gelen DEDAŞ, her sene olduğu gibi bu sene de halka zulüm etmeye devam ediyor. Bir yandan elektrik kesintileriyle gündeme gelirken bir yandan da kendi işçilerine yönelik baskıyı eksik etmiyor. Öyle ki sendikalaşan işçileri işten çıkararak sömürü ağını işletiyor. Devlet desteğini de arkasına alarak saldırılarını sürdürüyor.

İŞÇİLER İŞTEN ÇIKARILDI

Geçtiğimiz haftalarda DEDAŞ işçileri maaşlarının iyileştirilmesi ve sendikal haklarının tanınması için iş bırakmıştı. İş bırakan işçilerin Kod-49 ile tazminatsız bir şekilde işten atılması üzerine işçiler eylemlerine devam etti. Hatta Urfa'da işten atma gerekçesi olarak "Ferit Şenyaşar'ı alkışlamak" gösterildi.

Şirket işçilerin sendikalaşması önünde bir set çekiyor. İşten atmaların yanı sıra işçilerin iş kollarında değişiklikler yapılarak sendikalaşmanın önüne geçmeye çalışıyor. Örneğin iş kolu enerji olan işçilerin çoğunluğu Enerji-Sen'e üyeyken işçilerin iş kolları "inşaat" olarak değiştirildi. Böylece işçilerin Enerji-Sen'de örgütlenmelerinin önüne geçilmiş oldu. İşçiler bu saldırılara eylemlerine devam ederek cevap verdi. Eylemler sonucunda DEDAŞ, işten atılan işçilerin işe geri alınacağını duyurdu. Bunun üzerine işçiler eylemlerine ara verdi.

CEZA KESMEYENE MOBBİNG!

Sendikal mücadeleye düşmanlığını gizlemeyen DEDAŞ, ayrıca işçilere karşı mobbing saldırısında da geri kalmıyor. İşçiler geçinememekten, baskıdan ve güvencesiz çalışma koşullarından şikâyetçi. İş "kaza"larında işçiler yaralandığında DEDAŞ tarafından işçiler kolaylıkla "tedbir almadıkları" için suçlanabiliyorlar. Mobbing desen artık gündelik yaşamın bir parçası haline gelmiş durumda.

Bilindiği üzere DEDAŞ aktif olduğu bölgelerde (Urfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak) elektrik sayaçlarını evlerin direklerine taşımak ve yüksek elektrik faturaları kesmekle ünlenmiştir. DEDAŞ'ta haksızlıklara, yüksek fatura kesimlerine karşı çıktığı için işten atılan bir işçinin anlatımına göre DEDAŞ işçilerinin yüzde 90'ı yö-

neticiler tarafından abonelere yüksek fatura kesmeleri için zorlanıyor. Ayrıca bölgede var olan "kaçak elektrik kullandıkları için elektrikleri kesiyoruz" anlayışını güçlendirmek için de işçilerin bizzat kaçak tel bağlamaya zorlandığı söyleniyor. Doğalında, buna itiraz eden işçiler de işten atılıyor. Burada dikkat çeken nokta ise DEDAŞ'ın bu yolsuzlukları yaparken arkasına aldığı güç. Elektrik kesmek için ya da elektrik sayaçlarını taşımak için görevlendirilen işçiler askerlerle beraber köylere yollanıyor. DEDAŞ, bu kesimleri yapmak için devleti arkasına almış durumda. Yani bölge halkına saldırı DEDAŞ-devlet iş birliğiyle gerçekleştiriliyor. Bunun en basit örneğini DEDAŞ'ı protesto eden çiftçilerin tutuklanmasından görebiliriz.

Şırnak'ta askerlerle beraber DEDAŞ'ın köy basmaya gitmesi de şirketin kime yaslandığının göstergesidir. Ayrıca DEDAŞ işçilerinin haksızlıklara karşı işten çıkarılmalarıyla ilgili röportaj yapan gazeteciye soruşturma açılıyor. Burada şirketin zarar görmemesi, itibarının zedelenmemesi için devlet kurumlarının tam gaz çalıştığı açıktır. Yapılan haksızlıkları gün yüzüne çıkaranlar, buna karşı duranlar devlet mekanizmalarıyla cezalandırılıyor.

DEDAŞ ELİYLE ÜRETİMDEN UZAKLAŞTIRMA

DEDAŞ'ın halka uyguladığı zulmü saymaya kalksak çok uzun bir çetele çıkacağı bilinmektedir. DEDAŞ eliyle Kürt illerine özel bir politika uygulandığını özellikle vurgulamak gerek. Devlet kendi yöntemleriyle bölge halkını sindirmeye çalışırken bir yandan da DEDAŞ eliyle halkı elektriksiz ve susuz bırakarak terbiye etmeye çalışıyor. Yaz sıcaklarında köylerin 15 gün elektriksiz

birakılması aslında sadece DEDAŞ'ın politikası ile açıklanamaz. Bu bölgelerde devletin uyguladığı bazı politikalar söz konusudur. Özellikle elektrik ve su kesintilerine karşı çıkanların çiftçiler olduğunu görmekteyiz. Bu bir rastlantı değildir. Bölgede çiftçilerin üretimden uzaklaştırılmaları ve topraklarını terk etmeleri hedeflenmektedir. Burada da devreye DEDAŞ girmektedir.

DEDAŞ, elektrik kesme işlemi yaparken "kaçak elektrik" kullanımını gerekçe göstermektedir. Halktan gelecek tepkiyi şoven söylemlerle engellemeye çalışmaktadır. Bu politika yankı bulmaktadır. Birçok kesim Kürt illerinde kaçak elektrik kullanıldığını dolayısıyla yapılan zulmü hak ettiklerini söyler. Propaganda edilen

tarım arazilerinin sulanması gerekiyor. 15 günü aşkın süredir elektrik kesintisi yaşanan yerlerde hem hayvanlar susuz kalıyor hem de tarım arazileri sulanmıyor. Çiftçilerin ürünleri kurumaya terk ediliyor. DEDAŞ'ın zulmü bununla da bitmiyor. Çiftçilere yapılan tarım desteklerine DEDAŞ "borç" iddiasıyla el koyuyor. Üstelik bu el koyma, devletin DEDAŞ'a sağladığı ayrıcalıklarından biri. Yani bu sayede devlet "ben yardımımı yaparım, DEDAŞ da el koyar, orası beni ilgilendirmez" diyor. Çiftçilerin bir kısmının üretim yapmasını sağlayan bu yardımlara el konulması çiftçiye daha da zora sokuyor. Çiftçiler, ürünlerinden elde ettikleri geliri tarlaya su taşımak için kullandıkları elektriğe ödüyor. Bu yöntemin de pahalı olması nedeniyle

çiftçinin kendi borcunu ödeyecek geliri kalmıyor. Yani tam anlamıyla DEDAŞ aracılığıyla bölgede bir sömürü mekanizması yaratılmış durumda. Elektriğin özelleştirildiği 2013 yılından beri DEDAŞ, bölgede kârına kâr katıyor. Örneğin 2018 yılında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nin harcamaları incelenirken DEDAŞ'ın yaptığı 1 milyon 644 bin TL tutarındaki yatırımın kayyım tarafından desteklendiği tespit edilmişti. Ayrıca DEDAŞ'a EPDK ihalelerinde de öncelik verildiği ortaya çıkmıştı.

Üretimin sekteye uğraması dışında da elektrik kesintilerinden elektronik cihaza bağlı hastalar, bebekler, yaşlılar etkileniyor. Örneğin Silvan'da DEDAŞ'ın elektrik kesmesinden dolayı 2 yaşındaki bebek soğuktan yaşamını yitirmişti.

DEDAŞ'ın bölge halkına yönelik zulmü yaz kış demeden sürüyor. Neredeyse 15 güne varan elektrik kesintileri işkence politikasına dönüşmüş durumda. Bu işkenceye karşı halkın meşru bir öfkesi de var elbette. Öfkeye dönüşen tepki de devlet mekanizmalarıyla bastırılmaya çalışılıyor. DEDAŞ'ı protesto eden çiftçi, köylü gözaltına alınıyor, işkence görüyor ya da tutuklanıyor.

Devlet, DEDAŞ'ın korumalığını üstlenmiş durumda. Halkın tepkisinden korkan DEDAŞ, elektrik sayaçlarını taşımaya giderken askerlerin kanatları altında köylere gidiyor. Burada da halk hem elektriğinden oluyor hem de askerlerin şiddetine uğruyor.

bu gerçek ise yanıltıcıdır. Bölgede esas sorun kaçak elektrik kullanımı değil DEDAŞ'ın kestiği yüksek faturalar ve yetersiz alt yapıdır. Kayıp-kaçak oranının bu bölgelerde daha fazla olması eski ve ilkel alt yapıdan kaynaklanmaktadır. Yüksek faturaları ödemekte zorlanan halk elektriksiz ve susuz bırakılmaktadır. Ayrıca bir kişinin kullandığı kaçak elektrik tespit edildiğinde elektrik merkezden kesilip resmen cezalandırma yöntemi uygulanmaktadır.

Yukarıda elektrik kesintilerinin üretimi etkilediğinden bahsettik. Elektrik kesintileri yüzünden bölgedeki üretim çoğu zaman durma noktasına geliyor. Dolayısıyla çiftçilerin bu duruma karşı çıkmasından doğal bir durum yoktur. Özellikle Urfa'da halk yeraltı sularını kullanıyor. Elektrikle çalışan pompalarla yerin 250 metre derinliğinden su çekiyorlar. Bu yüzden elektrik kesintisi yaşandığında suya erişmek de sorun haline geliyor. Kuraklığın hâkim olduğu bu bölgelerde özellikle yaz aylarında

TÜRK YÜZYILINDA KÖRFEZ AKINTISI

“Türkiye Yüzyılı” masalının yeni perdesi Körfez ülkelerine gerçekleştirilen ziyaretlerle aralandı. Haziran ayı başında Hazine ve Maliye bakanı Mehmet Şimşek ile Cumhurbaşkanı yardımcısı Cevdet Yılmaz’ın ziyaretlerinin ardından, yapılacak görüşmeler için “umutluyum” diyerek “nokta”yı koymak üzere Erdoğan yola çıktı.

Erdoğan Litvanya dönüşü uçakta gazetecilerin sorularını yanıtlarken Körfez ziyareti için “umutluyum” demişti. Bu söz bir anlamda Türkiye ekonomisinin yapısal karakterini anlatmaktadır. Çünkü muhtaçlar! Çünkü Erdoğan’ın umudu ihtiyacı olan parayı “bir şekilde” bulacağıdır. Bu iş birlikçilerin ekonomisinde krizden çıkmak için değil; ama soluklanmak için uluslararası sermayenin desteğine ihtiyacı var. Bir anlamda simbiyotik bir ilişki söz konusu ve bu ilişkinin başat tarafı uluslararası sermaye. Erdoğan da bugün “başkan” olarak ülke ekonomisinin ayakta kalabilmesi için ülkeyi uluslararası sermayenin yağmasına açması, kendini onun insafına bırakması gerekiyor.

Dikkat çekmekte fayda var; bu durum salt Erdoğan ya da onun yönetimindeki Türkiye ile ilgili de değil. Hatırlanacaktır, muhalefetin adayı Kılıçdaroğlu da Londra’da temaslarda bulunmuş

ve seçim çalışmalarında ülkeye “300 milyar dolar temiz para getireceğim” diye açıklamalar yapmıştı. Yani hepsi aynı dertten mustarip. Hep bir kaynak arayışındalar! Emperyalizm hem Türkiye kapitalizminin gelişimini köstekliyor hem de kamburunu büyütüyor.

Konumuza dönecek olursak en yalın ifadeyle Türkiye ekonomisi bağımlı bir ekonomidir. Dış kaynağa mecburdur. Bu bağımlılık ilişkisi artık değerler emperyalistler tarafından soğrulması ile doğrudan alakalıdır. Uluslararası sermaye Türkiye ekonomisinin bu mecbur/muhtaç karakteri üzerinden hem değerlendirme sürecini sürdürüyor hem de bağımlılık ilişkisini derinleştiriyor. Bu ilişkinin diğer bir yönü de ekonomik krizin süregelen bir niteliğe sahip olmasıdır. Türkiye ekonomisinin bu açmazı onun karakteridir. Diğer bir ifadeyle bu açmaz Türk hâkim sınıflarının “kaderi”dir.

Erdoğan’ın Körfez ziyaretine değinmeden önce ekonomiye ilişkin bazı hatırlatmalar yapmak yararlı olacaktır. Kuşkusuz Türkiye ekonomisine ilişkin yapacağımız bu hatırlatmalar “yeni” şeyler olmayacak! Fakat Erdoğan’ın doldurması için eline tutuşturulan dilenci torbasının hikâyesini anlamak bu “yeni” olmayan şeyin altını ısrarla

çizmekten geçiyor.

İçinde bulunduğumuz dönemin başka bir özelliği dış kaynak maliyetinin artmasıdır. Borçlanmak hem eskisi gibi kolay değil hem de eskiden olduğundan maliyetli. Ucuz ve kolay erişilebilir kredi döneminde olmadığımız herkesin malumu. Sermaye, değerlendirilmek için harekete geçer; ona sermaye vasfını kazandıran da bu eğilimdir. Erdoğan’ın Körfez gezisi için formüle ettiği “kazan kazan” sermayenin çıkarları korunduğu oranda sermaye için bir anlam ifade eder. Uluslararası sermaye kazanırken Erdoğan en fazla soluklanabilir; tabii sözcüsü olduğu sermaye kesimleri de palazlanır. Ama esas kazanan mevcut ilişki temelinde uluslararası sermayedir ki Türk hâkim sınıfları da esasta onların çıkarlarını korumakla yükümlüdürler.

Mevcut ekonomik tablonun sürdürülemezliğine dair yorumlar sıklıkla dile getiriliyor. Herkesin ortaklaştığı nokta paraya ihtiyaç olduğu. Çaresi de yollara düşmek! Türkiye’nin İsveç’in NATO üyeliğine “evet” demesi karşılığında IMF’den kredi sözü aldığı iddiası kamuoyuna yansdı. Kuşkusuz Erdoğan İsveç’in NATO üyeliğini tüccar mantığı ile ele alıp fırsat olarak görmüştür. Erdoğan IMF’nin kapısını şimdilik aşındırmasa da “IMF bizden borç para istedi” sözleri vasat

bir espri olarak hafızalara kazınmıştır. Yerel seçimlerden sonra Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek’i IMF’nin kapısında görmek şaşırtıcı olmayacaktır.

Siyasi iktidar ekonomik tablo karşısında devletin haraççı karakterini devreye sokup yüksek oranlarda vergi zamları yaptı. Gerisi dudak uçuklatan fiyat artışlarıyla kendiliğinden geldi. IMF’siz IMF reçetesi uygulandı. Devletin gelirleri vergi zamlarıyla artırılmaya çalışıldı. Yani uluslararası sermayenin beklentileri yönünde adımlar atıldı. Başka bir ifadeyle IMF hayaleti ortada dolaşiyor. Diğer taraftan seçim döneminde yıl sonuna kadar enflasyonda tek haneli rakamların görüleceğinden bahseden Erdoğan, Merkez Bankasının yıl sonu tahminini yüzde 58’e çıkarmasıyla bir kez daha ne menem bir ekonomist olduğunu gösterdi!

İşte böylesi bir dönemde Erdoğan âlâyıvala ile dilencilik soyunup Körfez ülkelerinin kapılarını aşındırmak için yollara düştü. Tabii ki ardından atılan manşetler Erdoğan’ın “oyun kurucu”luğuna dikkat çekip Türkiye Yüzyılı masalını yutturmanın telaşını ele veriyordu. Para dilenmek için düzenlenen gezi gazete manşetlerinde Türkiye için “yeni fırsat penceresi” olarak pazarlandı. Siyasal iktidarın propaganda aygıtı

basın, medya organları yapılan ziyareti Türkiye'nin Körfez ile Batı arasında köprü işlevi görece stratejik hamlesi olarak pazarlayıp Türkiye Yüzyılı masasına ara başlık attılar. Hamaset, dilencilik gölgelemenin aparatı olarak sözcükleri bir kez daha kirletti!

Siyasal iktidarın emperyalist güçler arası çelişkilerden faydalanarak idare etme üzerine kurulu bir dış politika uyguladığı biliniyor. Çelişkilerden faydalanma üzerine kurulu bu siyaset aslında yeni değil. Türk hâkim sınıfları bu politikayı geçmişte de uyguladı. ABD hegemonyasının zafiyete uğradığı yeni bloklamalara gebe günümüz koşullarında mevcut çelişkiler TC'ye kısmi hareket serbestisi tanıdı. Körfez ziyareti de Türkiye'nin Batı ile ilişkilerini onarmaya çalıştığı yeni sürece denk düştü. Litvanya'daki NATO toplantısında Türkiye, emperyalist güçlerin beklentilerini karşılayan adımı atarak alkışları kapmıştı. Körfez ziyareti de bu sürecin devamı olarak okunabilir. Siyasal iktidar bu ziyaret ile hem elde kalanları pazarlayıp ihtiyacı olan sermayeyi ülkeyi çekip soluklanma arayışı ile hem de Batı'dan icazet alıp bölgesel gelişmelere emperyalistlerin çıkarları doğrultusunda müdahil olma hevesiyle hareket etmektedir.

Cemal Kaşıkçı cinayetinden Suudi Arabistan Veliaht Prensi Muhammed bin Selman sorumlu tutulup cinayetin üstünün örtülemeyeceği defalarca tekrarlanmıştı oysa. 15 Temmuz darbe girişiminin arkasında ise Birleşik Arap Emirlikleri'nin olduğu söylenip durdu. Yani katiller de darbeciler de belliydi. Türkiye'nin acil para bulmaktan başka çaresinin olmadığı koşullarda Erdoğan "neyi satacağımızı biliriz" diyerek elde kalanları nakde çevirmenin derdine düştü. Nihayetinde katiller de darbe finansörleri de unutuldu. Bir kez daha tükürülenler yalanıp yutuldu. Türkiye'nin bağımlı karakteri siyasal iktidarlar için "adamlarda ne mide varmış" dedirtiyor insana!

Alsancak Limanı ve BOTAS'ın satılacaklar listesinde olduğu yazılıp çizildi. Kimsenin hayrına para vermeyeceği, Körfez sermayesinin de sermayenin karakterinden bağımsız düşün(e)meyeceği/hareket etmeyeceği hepimizin malumu olduğuna göre bu tantana da neyin nesi. Cumhur ittifakı seçimleri kazanmış olmasına rağmen süreci yönetmekte zorlanıyor. Ekonomik tablo bunun en açık göstergesi. Yerel seçimler güçlü lider, güçlü ülke imajını zorunlu

kılıyor. Gürültü tam da burada kopuyor.

Körfez ziyareti sonrası başarı diye anlatılan hikâye belki bazılarının aklını çelebilir fakat Körfez sermayesi atılan imzaların ardından bir anda ülkeye sükün etmeyecektir. Atılan imzalar ya da 51 milyar dolarlık anlaşmaları birer niyet beyanı olarak tanımlamak daha isabetli olacaktır. Sermayenin değerlendirilmesine güvence verecekleri ölçüde anlaşmalar somutlaşabilecektir. Siyasal iktidarın para arayışı dahi uzun vadeli bir çözüm programı içermiyor. Seçim sürecine kadar soluklanabilecek adımlar atabilmenin peşinde oldukları aşikâr. Diğer taraftan uluslararası sermayenin beklentileri doğrultusunda ekonomi yönetimi oluşturulması, Batı ile yaşanan sorunları gidermeye dönük adımlar, Litvanya dönüşü Erdoğan'ın ABD güzellemleri bağımlılık ilişkisinde kararlılık olarak okunmalıdır. Türk hâkim sınıflarının bağımsızlıktan anladığı büyük pastadan aldıkları küçük payın güvende olmasıdır.

Uluslararası sermayenin yatırımları, sıcak para girişleri ya da kredileri faşist Türk devletinin yarı sömürge karakterinden bağımsız ele alındığında absürt bir sonuçla karşılaşırız. Yukarıda da dikkat çekmiştik: sermaye değerlendirilmek için hareket eder. Körfez sermayesi 51 milyar dolarlık yatırım/ kredi ya da sıcak para girişi ile harekete geçtiği andan itibaren yalnızca bir eğilimi vardır: değerlendirilmek! Artık değeri emmeden çıkmaz.

Sonuç olarak Erdoğan'ın Körfez turu 51 milyar dolarlık anlaşmalar diye lanse edilen ama esasta birer niyet beyanı olan mutabakatla sonuçlanmıştır. Bu beyanların ne kadarının hayata geçeceği birçok değişkene bağlıdır. Bununla birlikte bahsi geçen anlaşmaların tamamı hayata geçirilse, yani 51 milyar dolar bir anda ülkeye sükün etse dahi krize kalıcı çözüm üretmesi mümkün değildir. Bağımlılık ilişkisi yani krizlere gebe ekonominin yapısal karakteri kalıcı çözümü dışlar. Sadece AKP döneminde ülkeye yüz milyarlarca dolar girdiğini hatırlatmak yeterli olacaktır. Sonuç değersizleşmiş, yerlerde sürünen Türk lirası; sürekli yeni zirveleri gören döviz kuru; çift rakamlı enflasyon/ hayat pahalılığı; alım gücünün her geçen gün düşmesi; fahiş zamlar; yüksek oranda vergi artışları... yani kapı kapı dolaşıp para dilenmeye devam; hem de dün hakaretler yağdırdıklarının kapısını açındırmakta bir sakınca görmeyecek kadar yüzüstü! İşte Türkiye Yüzyılı!

Dikmece'de kamulaştırılan arazilere jandarma eşliğinde iş makineleri girdi

Dikmece'de kamulaştırılan arazilere jandarma eşliğinde iş makineleri girdi

Hatay'ın Antakya ilçesinin Dikmece köyünde tarım ve zeytinlik arazilerine kamulaştırma kararı alındı. Dikmece-liler karara üç gündür direniyor.

ANKA'nın haberine göre, köylülerin kamulaştırılan arazilerine jandarma eşliğinde iş makineleri girdi. Köylüler arazilerinde toplanarak iş makinelere engel olmaya çalıştı.

Deprem bölgesinde yeni konut yapımı için orman alanları ile zeytinliklerin imara açılmasını öngören düzenlemenin ardından deprem bölgesi Hatay'da tarım arazilerine konut yapımı için adımlar atılmaya başladı. 29 Temmuz günü tepkiler üzerine geri çekilen iş makineleri dün yeniden kamulaştırılan araziye jandarma korumasında girdi. Köylüler iş makinelerinin arazilerine girmelerine karşı tarım arazilerinde toplandı. Jandarma, köylülerin geçmesine izin vermedi.

"GÖZYAŞI ÜZERİNE EV KURMANIZA İZİN VERMEYECEĞİZ"

Dikmeceli kadınlar, "Ağaçlarımızı kimseye vermeyeceğiz, çocuklarımızı kimseye yedirmeyeceğiz" diyerek arazilerini korumaya çalıştı. Bir kadın, "Topraklarımıza tarlalarımıza geçmemize izin vermiyorlar. Biz buradayız hiçbir yere gitmiyoruz. Şu an kepçelerle çalışıyorlar, askerlerimiz bizi korumak yerine, kepçeleri koruyup bir de çekilecek olan zeytinlerin gölgesinde utanmadan oturuyor. O zeytinlerin hakkı da bizim hakkımız da helal değil. Bunu bilsinler" diye konuştu.

Bir başka kadın ise, "Biz de yakınlarımızı kaybettik. Bizim de yakınlarımız göçük altında kaldı. Hâlâ çadırlarda

yaşıyoruz." dedi. Bir başka Dikmeceli kadın ise, "Çiftçinin umudu, gözyaşı üzerine ev kurmanıza izin vermeyeceğiz" ifadelerini kullandı.

Dikmece halkından Hasan Özgün, tarım arazilerine el konulmak istenmesine tepkili. Özgün, "Biz burada hukuksuzluğa karşı mücadele ediyoruz. Zeytinliklerimizi teslim etmeyeceğiz. Burada asırlık zeytin ağaçlarımız var bunları yok etmeye çalışıyorlar" dedi.

Biber gazı ile saldırıldığını ifade eden Özgün, "Arazilerimize sahip çıkıyoruz diye karşımıza asker ve polis yığıldılar. Şimdi o askerler kesmek istedikleri zeytin ağaçlarının gölgesinde dinleniyor. Deprem olduğunda bu kadar asker gelseydi şu an binlerce insan yaşıyor olurdu" dedi.

Arazide toplanan köylüler, Arapça "Ma Rihna, Nihna Hon" (Biz Gitmedik, buradayız) ve "Havama, suyuma top-rağım dokunma", "Sermaye defol bu memleket bizim" sloganları attı. Kadınlar tarım arazilerine oturarak alkışlarla "Yuh Yuh Soyana" türküsünü söyledi.

İŞ MAKİNELERİNE KARŞI DİRENİŞ SÜRÜYOR

Dikmece halkı toprakları için direnişini sürdürüyor. Dikmece halkı 1 Ağustos günü sabah erken saatlerinde çalışmaya başlayan kepçeleri durdurmak için toplandı.

Antakya'da Arap Alevilerin yaşadığı Dikmece Köyünde, TOKİ'nin zeytinlikler ve tarım arazilerine kalıcı konut yapma planına karşı köylülerin direnişi sürüyor.

Saldırılarına rağmen zeytinlik alanlarından vazgeçmeyen Dikmece halkı iş makinelerinin tekrardan gelmesine karşı direnişini sürdürmeye devam ediyor.

EMPERYALİZMİN EN BARBAR SÖMÜRÜSÜ ÇOCUK İŞÇİLİK

Burjuvazinin iktisadi hamleleri bunalımını kendi iç dinamiklerinde taşır; bu bunalımları yeniden üretir ve yönetir ancak net bir çözümle sonuçlandıramaz. Ve bizim gibi yarı-sömürge ülkelerde ise tek bir ekonomik planda istikrar sağlama konusunda yetersizdir çünkü emperyalist mali-sermayeye bağımlıdır; ancak yine de bunalımlardan doğan yeni krizlerle geçici bir denge sağlamaya çalışarak çözüme netlik kazandırma hamlelerinde bulunur. Bunun için de her dönem kârını artıracığı yedek ve düşük ücretli iş gücü ordusuna ihtiyaç duyar ve bunun sacayaklarından birini de çocuk işçiler oluşturur. Patronlar için çocuk işçilik bir yandan ücretlerde pazarlık yapamayacak ve hakkını aramakta geri duracak bir sömürü kaynağı iken diğer yandan da işçi sınıfı içerisinde ücretleri kontrol altında tutabileceği bir rekabet aracıdır. Koşullar değişiklik gösterdiğinde bu rekabet erkek işçi karşısına kadın işçi ya da yerli işçi karşısına göçmen işçi şeklinde de yansır.

STAJ ADI ALTINDA SÖMÜRÜ

Sömürünün bir diğer boyutu var ki o da istismar. Çocuk istismarı yalnızca cinsel değil aynı zamanda duygusal, fiziksel ve ihmal zincirleri şeklinde iç içedir. Ülkedeki çocuk istismarı oranı, yüzde 80 gibi büyük bir rakamdadır ve verilerin çoğunluğunu duygusal ve fiziksel istismar oluşturur. Baskı, korku, tehdit ve şiddet altında çalışan çocuklar psikolojik ve fizyolojik gelişim geriliği karşısında eğitim hakkından da mah-

rum bırakılır. Giderek artan yoksullukla birlikte çocuklar çalışma alanlarına itilir ve bazen eğitim alanı da bu sömürünün önünü açar. Örneğin Millî Eğitim Bakanlığı destekli Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) bu kurumlardan biridir. 6111 ve 7103 sayılı istihdam teşvik programı adı altındaki emek sömürüsü, kadın ve yine çocuk işçileri kapsıyordu ancak devlet maddi teşvikte yetersiz kaldığı için bu yasa kaldırıldı. Yerine patronların çocuk işçiliğini devam ettirebileceği ve yaşı daha erkene çekebileceği eğitim ve öğretim adı altında MESEM getirildi. Haftanın bir gününü okulda teorik diğer kalan dört gününü ise çalışma sahalarında geçiren çocuklara asgari ücretin yalnızca yüzde 30'unu veren patronlar için bu alan, bulunmaz bir sömürü kapağı haline geldi. Millî Eğitim Bakanlığı e-MESEM internet sitesi verilerinde 1 milyon 848 bin çocuk bu programlarda yer alıyor ve programa teşvik için de çocuk işçilerin sigortalarının yatırıldığı belirtiliyor; ancak bilindiği üzere staj sigortası sigorta başlangıç tarihi olarak sayılmıyor. Meslek liseleri ise MESEM'lerden farklı olup, lise son sınıfta 3 gün teorik 4 gün staj şeklinde gelişmektedir ve bir diğer farkı ise çıraklık, kalfalık ve ustalık belgelerini alamamaktadırlar. Örneğin Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken ise pişkin bir şekilde çıraklarımız çocuk işçi değil meslek öğrenen öğrenciler şeklinde savunma yaparak çocuk işçiliğini MESEM ve staj kapsamında devlet desteğiyle meşrulaştırmaktadır. MESEM programları şimdilik tekstil, tesisat, inşaat, konak-

lama ve seyahat, güzellik ve saç bakımı vb. alanları kapsasa da çocuk emeğinin giderek meşrulaştırılması üzerine daha fazla kapsayıcılığı olacağı görünüyor.

MEVSİMLİK İŞÇİ ÇOCUKLAR

Nitelikli iş gücü ya da kalifiye eleman adıyla patronların sömürü aracı haline getirilen çocuk emeğinin bir de mevsimlik ve kayıt dışı yüzü var. Berivan Karakeçi bu çocuklardan sadece biri: Urfalı Berivan 13 yaşında ve mevsimlik tarım işçisiydi, çalıştığı portakal bahçesinde hortum çıkması üzerine çatıdan uçan sac kafasına geldi ve yaşamını yitirdi. Dicle Nur Selçuk ise Diyarbakırlıydı ve 14 yaşındaydı, mevsimlik işçi olarak çalıştığı Hatay'daki narenciye fabrikasında meyve paketlerken kıyafetini makineye kaptırdı ve makinenin arasında bedeni parçalanarak can verdi. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) raporlarına göre dünyada 160 milyon çocuk işçi bulunuyor ve bu rakamın yüzde 70'ini tarım işçileri kapsıyor, ülkede tarım alanındaki oran ise yüzde 40'ı buluyor ancak mevsimlik tarım işçiliğinde çocuklar yalnızca tarla ve bahçelerde çalışmıyor. Çocuklar dönemsel ve mevsimsel olacak şekilde aileleriyle birlikte göç ediyor ve hane içi emeğe dahil ediliyorlar. Çamaşır, bulaşık, yemek ve eğer varsa bebek bakımı da yine çocukların sorumluluk alanına giriyor. Elbette bunları ilkel yaşam koşullarıyla; toprak zemin üzerine kurdukları çadırlarda taşıma suyla yapıyorlar. Bu yaşam alanlarındaki hastalık, böcek ve haşere, yeterli beslenememe ve giyinememe gibi sonuçları da tahmin etmek zor

değil. Aile fertlerinin tümünün kaldığı çadırlarda çocuklar her türlü istismar ile karşı karşıya kalıyorlar ki taciz ve tecavüz de bunlardan yalnızca biri. Eğitim hakkından mahrum bırakılan ve yoksulluk karşısında bu yaşamı yaşamaya mecbur bırakılan çocuklar ise intiharı kurtuluş olarak görüyorlar. Kimi zaman da kaldıkları çadır alanlarından tarla ve bahçelere giderken servis kazalarında can veriyorlar ya da 4 yaşındaki Esmenur Solmuş gibi çocuklar ailelerinin çalıştığı tarla ve bahçelerde uyur ya da oynarken kamyon tarafından ezilip can çekişerek ölüyorlar.

Çocuk işçiliğinin bir diğer alanı da sokaklar. Atık kâğıt, ayakkabı boyacılığı, seyyar satıcılık vs. çocukların can güvenliğinin hiçe sayıldığı çalışma koşulları kapsamında. Trafik ışıklarında mendil satan çocukların araç içinden cinsel ve sözlü tacize maruz kalması da sokaklardaki çalışma koşullarının tehlikesini gözler önüne seriyor. Göçmen çocukları da çürümüş ekonomik ve siyasal sistemin mağdurlarından. Bazı dernek ve kuruluşlarının yaptığı araştırmalara göre 1 milyon civarındaki göçmen çocuk merdiven altı atölyelerde çok ağır koşullarda çalıştırılıyor. DİSK raporları ise bu sayıyı onaylayarak neredeyse hepsinin kayıt dışı çalıştırıldığını belirtiyor. Göçmen çocukların çalışma etkenlerine ailelerinin yeterli gelir elde edememeleri dahil edilebilirken diğer yandan da zor koşullarda, kısıtlı bir şekilde sağlayabildiği eğitim alanlarında akran ve eğitimciler tarafından dışlanmasıdır. Eğitim-Sen'in yürüttüğü

eğitim çalışmalarında belirtildiği üzere bazı öğretmenler, göçmen çocukların travma yaşadığını ve toplumsal etnik saiklerden ötürü oluşan kutuplaşmalar nedeniyle çocuklar arası şiddet boyutlarının arttığını belirtiyor ve göçmen çocukların psikolojik destek almaları gerektiğini ekliyor. Öğretmenler eğitim içi desteğe vurgu yapsa da çocuklarda oluşan ezilmişlik ve dışlanmışlık psikolojisi karşısında yeterli olmayacağı üzerinde de ısrarla duruyorlar.

Ülkedeki kız çocuğu okuma oranına bakıldığında ise 900 bine yakın kız çocuğu 4+4+4'lük eğitim sistemini tamamlamadan okuldan alınıyor ya da hiç başlatılmıyor. Elbette bu oranlara göçmen ve kaydı olmayan çocuklar dahil edilmiyor, milyonları geçecek büyük rakamlar yalnızca vatandaşlık bilgileri üzerinden MEB aracılığıyla veriliyor. Yine MEB istatistiklerine baktığımızda öğrenim görmeyen kız ve erkek çocuklarının toplam rakamı 3 buçuk milyon olarak belirtiliyor ve bu kayıtlara yalnızca okula daha önce hiç kayıt yaptırmayanlar ekleniyor, kaydını yaptıran devamsız görünen milyonlarca çocuk bu oranlara dahil edilmiyor. Devletin dindar nesiller yetiştirme amacıyla desteklediği medreselere giden çocukların da MEB kaydı olmadığı biliniyor ve bu çocuklar tarikat ve cemaatlerin çay ocağı, lokanta gibi işletmelerinde çok düşük ücretlerle ya da ücretsiz olarak çalıştırılıyor. Esnaf ya da küçük işletmeleri olan ailelerin yanında okul çıkışları ebeveyn ya da akraba tarafından fiziksel ve ruhsal sömürülen çocukların kaydı ise hiçbir şekilde bilinmiyor.

EMPERYALİZMİN BİR BAŞKA SÖMÜRÜSÜ

Yalnızca yaşadığımız ülkeye içkin değil dünya genelinde çocuk işçiliği toplumsal emeğe dahil ediliyor. Her yıl 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü kapsamında tekeller "şefkatli toplumsal mesajlar" veriyor ve dünyada çocuk işçiliğinin en yaygın olduğu ülkelerden biri Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nden çocuk emeği sömürüsüyle taş ve mineral temin ediyorlar. Ülkenin güneyinde kalan kobalt madenlerinde çocuklar günlük çalışma saati 14'ü bu olacak kadar ağır koşullarda çalışıyorlar. Bedenleri küçük olduğundan dolayı geri teknolojinin de etkisiyle, açılan maden göçüklerinin içerisine gözlem amacıyla gönderiliyorlar. Ve toprak kayması nedeniyle kimisi diri diri gömülüyor ve yine ekipman yetersizliğiyle kurtarılamıyorlar.

BMW gibi otomotiv tekelleri, kobaltın Kongo'dan tedarik ettiğini belirtse de bazı tekeller bu durum hakkında bir açıklamada bulunmuyor. Örneğin kozmetik sektöründeki dev tekeller Hindistan'dan Mika madeni temin ediyor ve ürün açılımlarında çocuk işçilerin çalıştırılmadığı madenlerden tedarik edilmiştir şeklinde ibarede bulunuyorlar ancak tedarikçi firmayı gizli tutuyor, böylece çocuk emeği üzerinden dev kârlar elde ediyorlar.

Burjuva feodal sistemin çocuk işçiler için alacağı önlem ise yalnızca iş güvenliği ekipmanları sağlama vaadiyle sınırlıdır. Oysa çocukların eğitim, sağlık, barınma ve diğer bütün ihtiyaçları toplumsal emek gücü tarafından karşılanmalıdır. Çocuklar bir bireydir ancak toplumsal emeğin bir öznesi haline getirilemezler ve aynı şekilde devrimci mücadele cephesinde de yalnızca eğitim hakları ya da çocuk işçiliği konularıyla sınırlanamazlar. Örneğin Moskova Çocuk Hakları Bildirgesi'nde geçen maddelerde, doğan her çocuğun ebeveynin sosyal durumundan bağımsız olarak, bedensel bütünlüğünün korunması ve geliştirilebilmesi için uygun yaşam koşulları sağlanmalıdır, çocuğun sağlığının korunması da tüm toplumun ve devletin sorumluluğundadır şeklinde geçer. Toplumsal emek gücü tarafından karşılanan çocuk hakları kapsamında aynı şekilde yine çocuğun bir birey olduğu belirtilir ve toplumun ve devletin mülkiyeti olarak görülüp, davranılamayacağı eklenir. Yani bugün bakıldığında yetiştirme yurtlarında büyüyen çocuklar da dahil devlet okullarında eğitim gören her bir çocuk devlete gebe ya da manevi borçlu şekilde mezun edilir. Devlet karşısında dile getirilebilecek her eleştiri ya da bir karşı duruş, toplumda nankör ya da ihanetçi sıfatıyla yargılanmasına neden olur. Çocukların toplumsal emek gücünün bir öznesi haline getirilemeyeceğini belirtmiştik ancak bu bildirmede ilk bakışta tam tersini andıran ancak öyle olmayan etkenleri 7. Maddede görebiliriz: Her çocuk mümkün olan yaştan itibaren kendi becerileri ölçüsünde gerekli toplumsal çalışmanın içerisinde yer alabilir. Bu çalışma, çocuğun ruh sağlığını ya da zihinsel gelişimini olumsuz etkileyecek koşullar değil, eğitim sisteminin bir unsuru olarak ele alınmalıdır. Toplumsal üretime katılmak çocuğun en önemli haklarını gerçekleştirmesinden birini sağlar; bu çocuğun kendini bir asalak gibi hissetmemesi ve hayatın üretiminde etkin bir rol oynaması, varlığının sadece gelecek için değil bugün için de

toplumsal değer olduğunu hissetmesidir. Yani görüyoruz ki çocuklar yalnızca fiziksel ve ruhsal gelişmeyi etkilemediği takdirde toplumsal emek gücüne dahil edilebilir, aksi bir durum proletarya devleti yasalarıyla kesinlikle yasaktır. Çocukta fiziksel ve psikolojik gelişim geriliği hissedildiği an birey kabul edilen çocuğun talebiyle ailesi ve eğitim kurumu da derhal değiştirilmektedir. Bildirgenin aktarılan ve geriye kalan maddeleri eleştirilebilir ve üzerinde birçok şey geliştirilebilir ancak günümüze döndüğümüzde eleştirip geliştirmekten öte çürüten ve çocukları da kendisiyle birlikte çürüten bir sistem ile karşı karşıyayız. Çocuklar birey kabul edilmekten öte direkt yaşamadan büyüdükleri bir hayatla iç içeler hatta daha büyümeden bile kendilerinden bir parça da büyütmeğe. Her yıl 18 yaşının altında on bine yakın çocuk evlendirilmekte ve beş yüz ila iki bin arası da anne olmaktadır. Dini nikah ve kayıt dışı doğumlar ise bilinmemekte olup, yeni doğan çocukların ve sonrasında peşi sıra gelen kardeşlerin, çocuk anne ve babayla birlikte yaşamı, yaşamadan büyüyen hayatlara dahil olmaktadır.

Çocuk işçiliği yoksulluk giderek büyüdükçe normalleştirilmekten öte birer mecburiyet haline getirilmektedir. Yoksulluk egemenler tarafından "kader ve sınav" söylemleriyle sindirilmeye çalışılsa da eskisi kadar etki etmediği bir gerçek. Araştırmalara göre en zengin yüzde 1'lik dilimdeki bir kişi, yüzde 50 dilimindeki bir kişinin 580 katı servete sahip ve biliyoruz ki araştırmalar olmasa bile eşitsizlik gözler önünde. Eşitsizlik ve çocuk işçiliği karşısında yer alan slogan ise kalem tutması gereken eller yerine çekiç tutan eller dramatisasyonu şeklinde. Histerik, soyut ve duygusal manipülasyonlar ya da bazen çocuğun çalışırken çekilmiş videosunun arkasına eklenen acıklı bir fon müzik. Oysa kalemi tuttuğu okul sıralarındaki öğrenimi bile elleri çekiç tutan çocukların emeğiyle palazlananların hakimiyetinde. Ve tüm hakları gasp edilen bu çocukların yaşamlarının iyileştirilmesi adına toplumda çocukla çocuk olabilmek kanıksatılıyor, çocuk gibi düşünmek ve hareket edebilme gerekliliği çürümüş sistem tarafından dayatılıyor. Çocukların yaşamı ideolojiler üstü düşünülerek masumluk sıfatıyla apolitize edilemez. Evet çocuklar masum bireylerdir ancak tüm çıplaklığıyla karşımızda duran gerçekler ne şekerden evler ne de çikolatadan nehirlerdir.

Tarlada uyurken kamyonetin ezdiği 4 yaşındaki çocuk yaşamını yitirdi

Bursa'nın İnegöl ilçesinde ailesinin mevsimlik işçi olarak çalıştığı fasulye tarlasında toprak üzerinde uyuyan 4 yaşındaki Esmenur Solmuş, üzerinden kamyonetin geçmesi sonucu hayatını kaybetti.

Hasat için Urfa'dan İnegöl ilçesine gelen mevsimlik işçiler, fasulye hasadı yapmaya başladı. Ailesi tarlada çalışırken Esmenur Solmuş ise bir kenarda uyuyakaldı.

Bu sırada tarla sahibi Akif A. (45), yönetimindeki kamyonet girdiği tarlada uyuyan çocuğu fark etmeyerek üzerinden geçti. Yerde hareketsiz yatan Esmenur'u gören ailesi, üzerinden geçen kamyonetle İnegöl Devlet Hastanesi Acil servisine getirdi. Doktorların tüm müdahalesine rağmen çocuk kurtarılamadı.

Yük asansörüne sıkışan Suriyeli çocuk işçi hayatını kaybetti

Ankara'nın Altındağ ilçesinde 26 Temmuz saat 18.00 sıralarında Önder Mahallesi Karpuzlu-1 caddesinde bulunan bir mobilya doğrama atölyesinde meydana gelen olayda, 13 yaşındaki Suriyeli çocuk işçi A.A.'nın başı malzemelerin taşındığı sırada asansör hareket halindeyken asansör ile duvar arasına sıkıştı.

DHA'nın haberine göre, durumu fark eden çalışanların ihbarı üzerine olay yerine sağlık, polis ve itfaiye ekipleri yönlendirildi. Sağlık ekiplerinin yaptığı kontrolde çocuğun yaşamını yitirdiği belirlendi.

"Çocuk işçiliği her yıl artış gösteriyor" İSİG, 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü'nde yaptığı açıklamaya göre, 2013 yılından bu yana en az 888 çocuk işçi hayatını kaybetti. TÜİK, 2022 yılında çocuk istatistikleri sonuçlarına göre 15-17 yaş grubundaki çocukların işgücüne katılma oranı yüzde 18,7 oldu. Bu oran geçen yıl 16,4'tü.

LOZAN AYNASINDA EMPERYALİZM VE KÜRT MESELESİ

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu metinlerinden biridir Lozan Antlaşması. Ezilen ulusların özgürce ayrılma hakkının gasp edildiği bu meşum antlaşmanın imzalanmasının üzerinden yüz yıl geçti. Yüz yıldır bu metin Kürtler için statülerinin ve devlet kurma haklarından mahrum bırakılmalarının, emperyalistler ve hâkim ulus devletlerince parçalanmasının sembolü. Osmanlı'nın dağılmasının ve yeni Türk devletinin kuruluşunun temel metinlerinden olan Lozan'ın Kürtler için bugün bu denli önemli olmasının nedeni Lozan'a kadarki süreçlerde Osmanlı'daki ulus hareketlerinin bir çözüme kavuşmasıdır. Ermeniler, Sırlar, Arnavutlar ve Araplar Osmanlı'ya karşı uzun yıllara yayılan isyanlarla bu sorunu bir biçimde "çözüm"e kavuşturdular. Benzer süreç Kürt ulusu için işlememiştir ve bugün bu sorun Türkiye sınırları içerisinde çözüme bağlanmamış bir mesele olarak varlığını sürdürmektedir.

Kapitalizmin şafağında ortaya çıkan uluslar 19-20. yüzyıllar arasında ulus hareketleri biçiminde gelişim göstermiş, nihayetinde ayrılarak devletler kurularak sonuçlanmıştır. Özünde bir pazar sorunu olan ulusal meselenin Osmanlı'daki süreci de benzer minvalde olmuştur. Benzer durum Kürt Ulusal Hareketi için geçerli olmamış, Lozan bu tarihsel gaspın akdi olmuştur. İbrahim yoldaş "Lozan Antlaşması, Kürtleri çeşitli devletler arasında parçaladı. Emperyalistler ve yeni Türk hükümeti, Kürt milletinin kendi kaderini tayin hakkını çiğneyerek, Kürt milletinin kendi eğilimini ve isteğini hiçe sayarak, sınırları pazarlıkla tespit ettiler. Böylece Kürdistan bölgesi İran, Irak ve Türkiye arasında bölündü" sözleriyle Lozan'ın mahiyetini açıklamıştı. Lozan'a kadar diğer ulusal hareketlerin bağımsız devletler kurma hakkı emperyalistlerce özel bir engellemeye tabi tutulmadı. Kürtler bugün Lozan'a dair tepkilerini dile getirirken emperyalistlerin bu gaspını protesto ediyor. Ulusal sorunun temel dinamiklerini emperyalizm bağlamında incelediğimizde Lozan'daki durumun hangi bağlam içerisinde yaşandığını anlamak mümkün.

LOZAN VE EMPERYALİZM ÇAĞINDA ULUSAL SORUN

Kapitalizmin rekabetçi dönemine ait olan ulusal sorunun özü ulusların pazar alanındaki rekabetinin bir sonucuydu. Lenin yoldaşın da ifade ettiği gibi Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağı'nda da bu meselenin mahiyeti değişmiştir. Ancak emperyalist-kapitalizmde bu sorunun çözümüne dair bir farklılık söz konusudur. Emperyalizmin mali sömürsünün ve pazar alanlarına dair rekabetin geldiği aşama ulusal sorunu burjuvazinin önderliğinde "demokratik" bir çözümden uzaklaştırmıştır. Kapitalizmdeki ulusların olumlu eylemi emperyalizm çağında artık köstekleyici bir niteliğe evrilmiştir. Emperyalist sömürü zincirinin geldiği aşama da artık bu

durumdan çıkıp emperyalizmin bir unsuru haline gelmiştir. Emperyalizm koşullarında ekonomik ve siyasi yapıyı dikkate aldığımızda pazar sorunu yani ulusal sorun bir iç sorun olmaktan çıkmış, emperyalizmle ilgili bir sorun niteliği kazanmıştır.

Eski çağdan devreden ve bugün artık proletaryanın omuzlarında bir görev olan ulusal sorun bizimki gibi ülkelerde feodalizmin etkisiyle de bir nitelik kazanır. Feodalizmin varlığı emperyalizmle kurduğu bağ itibarıyla bulunduğu ülkede ulusal sorunu çözmez aksine daha sıkı bir biçimde engellemeye girişir. Lozan sonrası Türk hâkim sınıflarının Kürt milli hareketine dönük acımasız milli zulmü de tam da bu ilişki içerisinde anlam kazanmaktadır.

zincirin dışında hiçbir bağımsızlığa izin vermeyen bir emperyalizm gerçekliğini ortaya çıkarmıştır. Bu, emperyalizm çağında ulusların devletler kuramayacağı anlamına gelmez kuşkusuz. Nitekim Kosova ve Karadağ da yakın tarihlerde kurulan devletlerdir. Ancak burada önemli nokta emperyalizmin sunduğu "çözüm"ün emperyalizme bağımlı devletlerle sınırlı oluşudur.

Ulusal burjuvazinin tüm isteğine rağmen gerçekliğinde kendi pazarına hâkim olma ve bu uğurda yürüteceği mücadeleye emperyalizmin ortaya çıkardığı yeni iktisadi ve siyasi durum içerisinde mümkün değildir. Bu durum karşımıza iki yeni durum çıkarır. Birincisi ezilen ulus burjuvazisi emperyalizmden kaynaklanan yeni durumda sınıfsal niteliği ve çıkarları bağlamında yeni bir nitelik kazanır. İkincisi, ezen bağımlı ulusun varlığı da artık kendinden menkul bir

Bu bağlamda Lozan'daki sonuç uzun erimli bir arka plana sahip esasta da emperyalizm gerçekliğinde şekillenen bir süreçtir. Emperyalizmin Lozan'daki tutumu kuşkusuz Lozan ile sınırlı kalmadı. Benzer bir bölme durumu Filistin toprakları, Hindistan, sonrasında Balkanlar için de yaşanmıştır. Bu, emperyalizmin ulusal sorundaki tutumunu yansıtmaması bakımından önemlidir. Lozan bugün bakımından emperyalizmin varlığı ve Türk devletiyle olan ilişkileri nedeniyle günceldir.

LOZAN ÖNCESİ POLİTİK ARKA PLAN

Lozan'a gelmeden önceki süreç de yine oldukça karmaşık ve bir dizi tarihsel gelişmeyi barındırıyor. Osmanlı'dan TC'nin kuruluşuna doğru gelişen sürece önderlik eden Kemalistlerin kumanda ettiği sürece ve öncesi politik gelişmelere Lozan bağlamında bakmak faydalı

olacaktır. Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın etkilerinin olduğu bu süreçte Osmanlı'nın Almanlarla kurduğu ittifak yenilmişti. Emperyalistler özellikle Arapların yaşadığı coğrafyalarda petrol ve hammadde kaynaklarına yönelmiş ve bu doğrultuda güdümünde olan devletler kurmuşlardı. Emperyalistlerin bu müdahalesi Irak ve Suriye Kürdistanı için statü şansını halihazırda Lozan öncesi ortadan kaldırmıştı. 1920'de imzalanan Sevr ise Kürtler ve Ermeniler için daha iyimser bir hava oluşturmuştu. Kürtlerin o yıllarda ve öncesinde de Şeyh Ubeydullah, Şeyh Mehmed Berzenci ve Simko Şekak isyanları hariç bağımsızlığa dair girişimleri olmadı.

Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrası TC'nin temellerinin atıldığı süreçte diğer azınlık milliyetler bir biçimde ayrılmış ya da bastırılmıştı. O tarihe kadar Kürtlerle "ümme" temelinde kurulan bir siyasi ittifak söz konusuydu. Kemalistlerin Kürtlerin bağımsızlık talebine karşı önlemleri de "özerk-otonomi" vaadiydi. Erzurum Kongresi'nde UKKTH'ye değiniler ve İslam kardeşliği vurgusu tam da bu politikanın bir sonucuydu. Bu durum kongre beyanname-sine şu sözlerle yansıtılacaktı: "Trabzon Vilayeti ve Canik Sancağı ile Vilayet-i Şarkiye adını taşıyan Erzurum, Sivas,

Diyarbakir, Mamuretülaziz, Van, Bitlis vilayetleri ve bu saha içindeki bağımsız sancaklar hiçbir sebep ve bahane ile yekdiğerinden ve Osmanlı camiasından ayrılmak imkânı tasavvur edilemeyen bir bütündür. Saadet ve felakette tam ortaklığı kabul eder ve mukadderatı hakkında aynı maksadı hedef alır. Bu sahada yaşayan bütün İslami unsurlar yekdiğerine karşı karşılıklı bir fedakârlık hissiyle dolu ve ırki ve toplumsal vaziyetlerine riayetkar, öz kardeşlerdir." Aynı beyannamenin 8. Maddesinde de UKKTH'ye "Milletlerin kendi kaderlerini kendilerinin tayin ettiği bu tarihî çağda, Merkezî Hükümetimizin de, milletin iradesine uyması zorunludur. Çünkü millî iradeye dayanmayan herhangi bir hükümetin kendiliğinden alacağı kararlara, milletçe itaat edilmeyeceği gibi; bu kararların, dışta da geçerli olmadığı ve olamayacağı, şimdiki kadar bu yoldaki davranışların olumsuz sonuçlarıyla is-

patlanmıştır” ifadeleriyle vurgu yapılmıştır. Ermeni tehdidine karşı Kürtlerin desteğini alma politikasının bir ürünü olan bu politika aynı zamanda Kürt hareketinin bağımsızlığı bir çizgiye evrilmemesi hesabı da taşıyordu. Erzurum’un devamı niteliğindeki Sivas Kongresi’nde de benzer yaklaşım sürdürülmüş, etnik farklılıkların gözetildiği “ortak vatan” vurgusu öne çıkarılmıştır. Yine Amasya Protokolü’nde de özerklikle sınırlandırılmış kimi “haklara” dair ifadeleri görüyoruz.

Erzurum-Sivas Kongreleri ve Amasya’da Kürtler nezdinde sürdürülen olumlu hava Kemalistlerin hükümet kurma sürecinde de devam etti. Meclis, Kürdistan mebuslarının (o dönem coğrafi bir ad olarak kullanılıyordu) ulusal kıyafetleriyle katıldıkları oturumlara sahne oluyordu. M. Kemal, Kürtler-Türkler arasındaki ortaklığa vurgu yapan ateşli nutuklar atıyordu. Amasya Protokolü’nün yarattığı havanın etkisi mecliste sürdürülüyordu.

Lozan öncesi Kürtler için yaratılan “iyimser” hava ve otonomi vaatlerine aldanmayanlar da oldu. 1921’de Koçgiri’de Kürt Teali Cemiyeti’yle yakın ilişkide olan Alişer ve Baytar Nuri Dersimi önderliğinde bir isyan başladı. İsyancılar, özerklik ve vaatleri kabul etmemiş Sevr Antlaşması’nın uygulanmasını ve Diyarbakır, Van, Bitlis, Elâzığ, Dersim ve Koçgiri’den oluşan bağımsız Kürdistan kurulmasını savunmuşlardır. M. Kemal, Koçgiri önderlerine Sivas ve Erzurum kongrelerinin Kürtleri de kapsadığını hatırlatmış ve mebusluk teklifinde bulunmuştur. Teklifi reddeden Alişer ve Nuri Dersimi teklifi kabul eden Diyap Ağa gibi mebusları da hain ilan etmişlerdir. İsyan karşısında sıkışan Türk hükümeti Topal Osman ve çetelerinin desteğiyle isyanı bastırmıştır.

Lozan öncesi süreçte emperyalistlerin bölgedeki durumuna da kısaca değinmek gerekiyor. Nitekim 1. EPS sonrası gelişmeler emperyalistlerin Kemalistlerle kurduğu bağ ile dolaylı bir ilişki içindedir. Kemalistlerle yeni bir cumhuriyetin temeli atılırken konjonktür bağlamında şekillenen ilişkiler söz konusudur. İngiliz ve Fransızlar Arap Yarımadası, Irak ve Suriye’de kurdukları manda hükümetleriyle bir başarı elde etmelerine rağmen bölgeyi siyasal

anlamda yönetme ve buna süreklilik kazandırma noktasında zorluklar yaşamaktaydılar. Halifelik sorununun yarattığı gerginlikler ve yerel çatışmalar, Irak Kürdistanı’ndaki ayaklanmalar ve en önemlisi de 1917 Büyük Ekim Devrimi’nin ezilen ulusların kurtuluş mücadelesine olan etkisi ve moral gücü emperyalistleri yeni politikalara sevk etmiştir. Kemalistlerle ilişki bu bakımdan işlevli bir politik hamle anlamı taşıyordu.

CUMHURİYETİN İLANI VE LOZAN

Kürtlere dönük tüm vaatler ve “kurucu unsur” nitelemesi cumhuriyetin ilanı ile birlikte ortadan kalktı. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Türk komprador burjuvazisi ve toprak ağalarının çıkarları Kürtlerin inkârı üzerine kurulan tekçi ulus-devlet politikaları uygulamayı beraberinde getirdi. Türklük temelinde tek ulusun hâkim olduğu bir cumhuriyetin temelleri atılmış, “Devlete vatanlık bağı ile bağlı olan herkesin Türk olduğu” değiştirilemez bir Anayasa maddesi olarak devletin kuruluş kodu haline gelmiştir. Bu aşamadan sonra Türk devleti açısından Kürtlere dönük iyimser vaatler yerini inkârıcı ve baskıcı bir politikaya bırakmıştır.

Kürtler “ortak vatan” vaadine aldanmanın bedelini Paris ve Lozan’da ağır ödediler. Eski Stockholm Elçisi Şerif Paşa Osmanlı İmparatorluğu’nu temsilen, 1919’da katıldığı Paris Barış Konferansı esnasında, Türk delegasyonundan istifa edip Kürdistan delegasyonu olarak görüşmelere katılmış, “Kürt Halkının Talepleri Üzerine Nota - Memorandum sur les revendications du peuple Kurde” metniyle Kürtlerin bağımsız bir devlet

kurma hakkı olduğunu savunmuştu. Kemalistler yandaş Kürtlerle konferans mektuplar yollayarak Şerif Paşa’nın Kürt temsilini ortadan kaldırmaya çalışmış sonrasında ise suikast tehdidiyle onu konferansı terk etmeye zorlamışlardır. Benzer bir durum Lozan’da da yaşanacaktı.

Lozan’da Türk tarafı ile İngiliz emperyalistleri arasında Musul-Kerkük gündemli tartışma konferansın Kürtler için ne anlam ifade ettiğini anlamak adına çarpıcıdır. İnönü Kerkük-Musul için yapılan tartışmada sunduğu nüfus raporlarında Kerkük’te Kürtlerin ve Türkmenlerin çoğunlukta olduğunu dile getirmiş, Lord Curzon ise Arap ve Kürtlerin nüfus bakımından egemen olduklarını dolayısıyla bu bölgede Türk tarafının hak iddia edemeyeceğini savunuyordu. Ancak iki tarafında üzerinde ortaklaştığı nokta Kürtlerin statüleri ve haklarına dair vurgulardan kaçınmaları olmuştur. Emperyalistler bölgedeki petrol ve bunların işlenmesine dair çıkarları için Kürtlerin varlığını kabul etmesine rağmen yine çıkarları uğruna bu varlığın bağımsızlık hakkını dillendirmekten kaçınmıştır Lozan’da.

Kemalistlerin İngiliz emperyalizminin çıkarlarını gözeten tutumu ve cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte emperyalizme göbekten bağımlı bir sosyo-ekonomik yapı kazanması emperyalizmin Sevr’deki pozisyonlarını değiştirmesiyle sonuçlanmıştır. Bu pazarlıkların bir sonucu olarak, Lozan ve sonraki anlaşmalar Kürdistan coğrafyasının parçalanması, Kürtlerin ulusal ve kolektif haklarının yok sayılması üzerinden şekillendi. Emperyalizm için “petrol kandan daha değerli”ydi ve Kürtlerin devlet kurma

hakları kendi çıkarları için pekâlâ gasp edilebilirdi. Bu ulusal soruna yaklaşım da emperyalizmin alamet-i farikasıdır.

Kürt milli hareketinin Lozan ve Lozan öncesi süreçteki dağınıklığı da önemli bir noktadır. Emperyalistlerin ve Türk devletinin bu politikalarına karşı koyabilecek bir ulusal birlik ve örgütlenmenin olmayışı bu bakımdan egemenlerin elini güçlendirmiştir. Lozan sonrası ve hemen öncesindeki isyanlar bu parçalanmışlığı gözler önüne seriyor. Aşiret ve aşiretlerin egemenlik bölgeleriyle sınırlı bir ulusal hareket söz konusudur.

Son olarak, Lozan’a dair değerlendirmelerde öne çıkan kimi yanlış yaklaşımlara da değinmek gerekiyor. Kürt Ulusal Hareketinin bugünden geçmişe dair değerlendirmelerinde kimi çarpıtmalar da söz konusudur. Özellikle Sovyet-Türkiye ilişkileri öne çıkarılarak Sovyetlerin UKKTH’yi desteklemeyerek Türkleri Kurtuluş Savaşında desteklediği görüşü en yaygın olanıdır. Bu büyük oranda bir çarpıtmadan ve tek yanlı bir değerlendirmeden maluldür. Sovyetlerin UKKTH’ye yaklaşımı Lenin yoldaşın yaklaşımıdır ve bu, o döneme kadar ulusal soruna dair en kapsamlı ve doğru yaklaşımı içerir. Diğer bir nokta ise emperyalizmden çözüm bekleyen ve Wilson İlkeleri’ne bel bağlayan tutumdur. Wilson self-determination hakkını emperyalistlerin çıkarları bağlamında 1. EPS’nin yenilen devletleriyle sınırliyordu. Bu hak aynı zamanda “kendilerini yönetme becerisi” gibi ucube bir gerekçe ile de ulusların manda himayesine alınması gerektiği savunusunu içeriyordu.

Lozan’ın yüzüncü yılında TC, bu kurucu metne sadık kalmayı sürdürüyor. Kürtlerin en ufak hak talebi dahi bugün “bölücülük” parantezinde devletin gadriyle karşılık buluyor. Emperyalistler Rojava’da olduğu gibi kendi çıkarları uğruna Kürtlerin kazanımlarını, ulusal kolektif haklarını gasp etmeyi sürdürüyor. Bu da bir kez daha ezilen ulusların kurtuluşu için emperyalizme ve onun yerli uşaklarına karşı mücadelenin zorunluluğunu bize gösteriyor. Lozan ancak bu mücadele ile tarihin çöplüğüne atılabilir!

Revizyonizmle Mücadele Proleter

Revizyonizmle mücadelenin devrimci hareketin gelişiminin doğal bir ürünü olduğu genelleşmiş bir fikirdir, geniş bir kabul görür. Tarihsel gerçeklik ise bunun aksini göstermektedir. Revizyonizmle mücadele devrimci hareketin motorudur, bir ürün değil, üreten bir mücadeledir. Eğer revizyonizmle mücadele söz konusu değilse devrimci hareketin gelişmesinin koşulu yoktur ya da revizyonizmle mücadele için gerekli olan yetkin teori, bakış açısı, devrimci duruş devrimci hareketin de dinamiğidir. Dolayısıyla revizyonizmle mücadele içinde olmayan bir hareketin devrimci nitelikte olduğu iddia edilemez.

Revizyonizmin emperyalizmin bir parçası olduğunu, proleter hareketi zaafa uğratmak, durdurmak amacının onun esas işlevi olduğunu vurguladık. Bu nedenle revizyonizmle mücadele temel bir meseledir. Devrimci fikrin varlığı daha başlangıçta revizyonizmle mücadele eder ve revizyonizm de daha başlangıçta devrimci fikre zarar vermek üzere oluşmuştur. Revizyonizmin devrimci hareketin kendinden çıkması, devrimci hareketin içinde olgunlaşması onun devrimin parçası olduğunu, "bizden" olduğunu düşündürmemelidir. Doğru olan bunun tam aksidir. O proletaryanın kendinde, işçi hareketinin kendinde, komünist hareketin kendinde varlık olanağı bulan burjuva çizgidir. Tam olarak devrim düşmanıdır; içeride olgunlaştığından daha baştan en tehlikeli, en zararlı, en yıkıcı burjuva akımdır. Halk kitlelerinin mücadele içerisinde devrimci fikirleri benimsemesi, eskimekte olan fikirlerden, anlayışlardan, kültürden, ilişkilerden kurtulması ile revizyonizmin kirlerinden arındırılması tamamen farklı süreçlerdir. Biri politik bilinçe doğru geliştirilmesi gereken, devrime götüren çıkarların, gereksinimlerin sahibidir diğeri ise devrime düşmanlığın temsilcisidir. Halk kitleleri içindeki nihai olarak burjuva olan gerici anlayışlarla, alışkanlıklarla mücadele halkla kurulacak doğru ilişkiyle yürütülür. Bu doğru ilişki Mao yoldaş tarafından "doğru kitle çizgisi", "kitlelerden kitlelere" olarak tanımlanır. Bilgi teorisinin kitlelerin devrim için örgütlenmesi süreci bakımından uygulanması olan bu anlayışı revizyonizmle mücadelenin tanımında kullanmak açıktır ki yanlış olur. Revizyonizm devrime doğru taşınması gereken bir

akım olamaz, devrimin önündeki engel olmaktan ibaret bu akımın devrimin tüm gücüyle, tüm silahlarıyla yok edilmesi gerekir. Bu nedenle revizyonizmle mücadele edilmeden emperyalizm alt edilemez denmiştir.

Bu mücadeledeki başarımız devrimci dinamiklerimizin gücünü ortaya koyar. Kuşkusuz başarısızlıklarımız da devrimci dinamiklerimizin zayıflığına işaret eder.

REVİZYONİZMİN KARAKTERİ SORUNU

İbrahim yoldaşın TİİKP ile mücadelesi tam da böyle bir mücadeledir. TİİKP revizyonizmini alt etmek, teorik ve politik düzlemlerde paramparça etmek komünist hareketin gerçekleşmesinde, ete kemiğe bürünmesinde belirleyici öğelerden biridir. O mücadele olmaksızın komünist hareket geliştirilemezdi. Bu revizyonizmin Mao Zedung Düşüncesi ile ilişkisi kitlelerin devrim gereksinimini, başka türlü söylersek devrim gerektiren çıkarlarını hayata geçirmek üzere değil egemen sınıf kliklerinin çıkarları lehine, kitlelerin çıkarlarını manipüle etmeye dayalıdır. Bütün revizyonizmin karakteridir bu. İbrahim'in teori düzlemindeki mücadelesi incelendiğinde "şafak revizyonistleri" hakkında ahmaklık, saflık gibi tanımlardan çok alçaklık, sahtekârlık tespiti yaptığımızı görürüz. Bu tanımlar gelişigüzel tanımlar değildir, tam olarak bir gerçekliği göstermek için kullanılır. Kuşkusuz alçaklık, sahtekârlık her "yoldan çıkan" için, revizyonizme yönelen için kullanılacak kavramlar değildir. Revizyonizme yönelim kavrayış problemlerinden de kaynaklanır, düşünme yeteneğinin zayıflığından da ileri gelir. Marksist-Leninist-Maoist saflarda bu problemin olmadığı asla söylenemez. Lenin yoldaşın uyardığı gibi:

"Her sınıfta, hatta en aydınlanmış ülkede, hatta anın koşullarının, bütün düşünsel güçlerin olağanüstü biçimde ilerlemesini sağladığı en ileri sınıf içinde bile daima, düşünmeyen, düşünme yeteneğinden yoksun sınıf temsilcileri vardır ve sınıflar var oldukça, sınıfsız toplum iyice kök salmadıkça, sağlamlaşmadıkça, kendi temelleri üzerinde gelişmedikçe kaçınılmaz olarak, her zaman böyle sınıf temsilcileri olacaktır. Eğer bu böyle olmasaydı kitleleri ezen kapitalizm, kapitalizm olmazdı." Lenin (126)

"Böyle olmasaydı" kapitalizmin yıkılması

çok daha kısa yollardan mümkündü. "Böyle olmasaydı" insanlık çok daha hızlı bir şekilde sınıflardan ve gelişimi sınırlayan her türden engelden deneyimi ölçüsünde kurtulurdu. Oysa insanlık bugünkü seviyesine gelebilmek için etraflıca incelemelere dayanan, büyük teorik mücadeleler gerektiren çalışmalara gereksinim duydu. Deneylemek de gerekiyor. Herhangi bir olayın, ilişkinin gerçek niteliğini saptamak için doğru düşünmeyi, bilimsel yöntemler kullanmayı, etraflıca incelemeyi, basitten karmaşığa doğru ilerlemeyi, değiştirme yeteneği kazanmak için bilgi edinmeyi öğütler MLM.

MÜCADELE ESASTIR VE ZORUNLUDUR

Bizde veya günümüzde revizyonizmle mücadeledeki temel sorunlardan biri, başka sorunların yanı sıra işçi sınıfının mücadelesinin uluslararası niteliğine uygun bir yapılanmanın, ilişki ağının yeterince olmayışıdır. Bir ülkede devrimi başarılı bir şekilde örgütlemenin, gerçekleştirmenin koşullarından biri nasıl ki emperyalizmi kavramaksa her bir ülkedeki revizyonizmle mücadele için de aynı kavrayış zorunludur.

Kuşkusuz bunu yüzeysel bir "devrim" anlayışı içinde ifade etmiyoruz. Devrim dediğimiz olgu nihai olarak iktidar sorunudur ve iktidarın ele geçirilmesini (mevcut iktidarın parçalanmasını, yerine yeni bir iktidarın kurulmasını) içerir. Bununla birlikte devrim ülkelerdeki mevcut ekonomik şartların niteliğini, sınıf ilişkilerini, demokratik hak ve sorunları vs. kavramayı da içerir. Bütün bunlar emperyalizm kavranmadan anlaşılabilir. Enternasyonalizm bu nedenle proleter hareketin temel özelliğidir.

MLM tarihinin belli başlı tüm büyük sıçramaları revizyonizmin baş göstermesi ve kapitalizme kalkan olmasıyla doğrudan ilgili olarak gündeme gelmiştir. Özel olarak bu durum dahi revizyonizmin, Marksizm'e can düşmanı bir akım olduğuna işaret eder. Evet, o Marksizm'in

can düşmanıdır. Bu düşmanlık bir süre sonra değil, daha en başta vardır. Bu düşmanlık, revizyonizmi üretenler farkında olsun olmasın, revizyonizmde ısrar etsin etmesin objektif olarak vardır. Bu düşmanlık ne küçümsenmeli ne de belli bir mücadele biçimine sıkıştırılmalıdır. Yeri gelir onunla silahlı mücadele gerekir, yeri gelir açık ve keskin bir teorik mücadele, yeri gelir sonu genelde örgütsel tasfiye olan bir parti içi mücadele. Kesin olan şey revizyonizmde sınıf düşmanı, Marksizm düşmanı bir öz olduğu gerçeğidir. Bu

nedenle onu alt etmek, etkisizleştirmek için çeşitli türden mücadeleler zorunludur.

Sadece karşıtı yok etmekle sınırlı bir mücadeleden söz etmediğimiz açık olmalıdır. Aynı zamanda kendini geliştiren, büyüyen, zenginleştiren, güçlendiren bir mücadele söz konusudur. Lenin emperyalistler arası paylaşım savaşındaki revizyonizmi her bakımdan paramparça ederken Marksizm'i de yeniden ve yeni koşullarda geliştirmeyi başardı. Mao sömürge ve yarı sömürgelerdeki devrim süreçlerine proleter çizginin önderliğini imkânsızlaştıran, sosyalizmin inşası sürecinde sınıflar mücadelesini reddeden, barış içinde bir arada yaşama anlayışını karşı devrim anlayışına vardırıran revizyonizmi paramparça ederken Marksizm'i gene yeniden ve yeni koşullarda geliştirdi.

Her Devrimci İçin Bir Yenilenmedir

Revizyonizmin her yeni biçimi Marksizm'in mutlak karşı saldırısını gerektirir. Bu gerçekleşmediğinde, kendiliğinden bir yolla burjuvazi egemenliğini sürdürür. Bu yüzden Marksizm'in gelişmesi, her bilimsel ilerlemede söz konusu olduğu gibi yoğun, etkin bir irade gerektirir. Özel olarak da açıklarsak kendimizdeki aynı mücadele için de irademizin yoğunluğu ve etkinliği belirleyicidir. Revizyonizmi sadece dışardaki bir Marksizm düşmanı akım olarak değerlendirmek bir Marksist için ilkesel, affedilmez bir hatadır. Bizi nasıl ve nerede yakalayacağı

rastlantısal da olsa o bizdeki hareketin bir parçasıdır, genel siyasi çizgimizin karşıtı olarak onun kendisindedir. İki çizgi mücadelesinin özü hakkındaki görüşlerimiz nihayetinde -ama nihayetinde- revizyonizmle mücadele hakkındadır. Bu mücadelede belirleyici olanın yeninin, yani Marksist olanın gelişmesi olduğunu da vurgulamak gerekir. Bazıları meseleyi parti içi demokrasinin teorisi olarak kavramakla esas olanın Marksizm'in gelişmesi olduğunu, daha doğrusu tam kurtuluş için Marksizm'in gelişmek, dolayısıyla geliştirilmek zorunda olduğunu reddederler. Parti içi demokrasi hiç kuşkusuz böylesi bir gelişmenin parçasıdır, olmazsa olmazdır. Bununla birlikte parti içi demokrasi sadece mücadelenin zeminine, mücadeleye için şartların olgunluğuna dairdir. Esas olan mücadeledir. Mücadelenin

tarafı bakımından da esas olan proleter çizgidir...

MÜCADELE AYNI ZAMANDA İÇERİDEDİR

Yazılarımızda revizyonizmle mücadelenin özellikle uluslararası niteliğine dikkat çektik. Bununla yetinemeyeceğimizi belirtip revizyonizmin ulusal bir zeminde gerçekleştiğine, bu zeminin burjuvazinin ulusal karakterinden geldiğine dikkat çektik. Bütün bu vurgulara rağmen onu kendi hareketimizden ayırmamız gerektiğini belirtelim. Revizyonizm, sonuç olarak proleter hareketin kendisinden doğar ve gelişir. Bu da demektir ki proletarya partisinin gelişmesindeki motor unsur da tıpkı toplumların ilerlemesinde olduğu gibi sınıf mücadelesidir. Parti de kendindeki burjuvaziye karşı, revizyonizmin çeşitli türlerine karşı mücadele içindedir. Bu mücadeledeki başarı proleter çizginin uygulanması, hayata geçirilmesi anlamındadır ve revizyonizmin alt edilmesinde bu özellik birincildir. Ulusal ve uluslararası mücadelenin dayanağı da bu mücadeledir. Bu yüzden komünistlerin buldukları ülkelerde komünist partisini inşa

etmelerinin onların birincil görevi olduğunu vurguluyoruz. Bu bir ilke düzeyindedir ve revizyonizmle mücadelenin özel ve kuşkusuz her ülke açısından da özgün bir biçimidir.

"Her özel durumda doğru yolu bulabilmek için insanın kendi aklını kullanması gerekir" derken Lenin sorunların, olayların, ilişkilerin anlaşılmasının *"başka şeylerin yanı sıra uzun vadeli, inatçı, çok çeşitli ve çok yönlü bir çalışma"* gerektirdiğine dikkat çeker. Bu çalışmaya gelmeyen, bu çalışmada isteksiz ya da başarısız olan herkes için revizyonizm kaçınılmaz bir sonuçtur. Ne yapacağını bilmek, yürüyeceği yolu çizmek, bu yol önündeki engelleri kestirmek bir Marksist için zorunlu özelliklerdir. Bu özellikler olmaksızın Marksizm'in uygulanması olanaksızdır. Kapitalizmde

yeni olanı temsil eden Marksizm eski olanı yenmek için gelişmeye, üretmeye, eskiyi var eden her türden koşulla mücadeleye mecburdur. Başka biçimde söylersek: emperyalizm çağında yeni sınıfın temsilcileri durağanlığı, kendiliğindenciliği, mücadeleyi bir an olsun hafifsemeyi, tembelliği benimseyemezler; her durgunluk, bırakmışlık, hafifseme burjuvazinin lehine hareket etmekle eş anlamlıdır. Zira o egemen olandır. Devrimci eylem olmaksızın bu egemenlik sürer. Bu bakımdan her sınıf temsilcisinden beklenen somut olarak Marksizm'i uygulamasıdır, Marksizm karşıtlığıyla mücadele etmesidir.

REVİZYONİZMİN YAYDIĞI HASTALIK: KARAMSARLIK

Son dönemde proleter hareket içindeki temel sorunlardan birinin karamsarlık, kendine güvensizlik, proletarya başta olmak üzere halkın gücüne inançsızlık olduğu görülmektedir. Bu neyin göstergesidir? Sınıfa, halkın gücüne inandırmayı, güvenmeyi öğreten Marksizm'in reddi anlamındaki bu ruh hali burjuva anlayışlar karşısındaki mücadelemizin eksikliklerine işaret eder. Bunun tekil, basit, geçici olduğu düşünülmemelidir. Revizyonizmin meydana gelmesinde ve güçlenmesindeki temel unsurun bu mücadelenin hafifsenmesi olduğuna dikkat çekerken konu ettiğimiz şey tam da bu tarz ele alışlardır. Burjuvazi hiç kuşkusuz yenilikçi, halkın çıkarlarıyla uyumlu bir sınıf değildir; ama onun gücü alışkanlıklardan, kitlelere öğretilen daima kahramanlara bel bağlamaktan, kurtuluşu kendi dışındaki gelişmelerden ya da güçlerden beklemekten vb. gelir. Egemen sınıflar sürekli olarak örgütsüzlüğü dayatırken bu özellikleri korumayı amaçlarlar. Kitlelerin örgütlenmesi egemenlerin en büyük korkusu olagelmıştır. Bu nedenle kitlelerin örgütlenmesine karşı burjuvazinin dayattığı anlayışlar türlü biçimlerde örgütsüzlüğü içerir. Revizyonizmin de buna çanak tutan fikirleri olmuştur. Marks ve Engels zamanında anarşizmin dayattığı örgütsüzlük buna bir örnektir. Marks ve Engels anarşizmin örgütsüzlük anlayışına hiçbir taviz verilemeyeceğini daha baştan görmüş ve çekincesiz bir tarzda ve ağır bir üslupla, bu anlayışla proleter hareket arasına kalın bir çizgi çekmişlerdir. Anarşistleri ve anarşizmi Enternasyonal'in dışına iterken Marks'ın

son derecede memnun olduğu bilinir. Benzer bir mücadeleyi Lenin de Menşeviklere karşı vermiştir. Demokratik merkezîyetçiliğin bir örgüt olmanın temel özelliklerinden olduğunu kavramış olan Lenin'in parti üyeliği normları üzerine yaptığı tartışma ve tartışmanın sonucunda yenilmesine rağmen parti içindeki mücadelesine gene aynı anlayışla, demokratik merkezîyetçilik gereği devam edip Menşevizm'i alt etmiştir. Sonuç olarak Menşevikler partinin merkezi iradesine uymayı reddetmiş, birer kurtarıcı oldukları edasıyla kendi liderliklerini dayattıklarında Lenin parti olmanın gereğine uygun davranarak iradeye uymayanlarla örgütsel bağlarını koparmıştır.

Bu tartışmaların Marks'ın ya da Lenin'in inisiyatiflerini egemen kılmakla ilgisi yoktur. Burada bir şımarıklık, diğerini küçümseme anlayışı da yoktur. İkisinde de vücut bulan anlayış proletaryanın örgütlü bir güce ulaşmasının zorunluluğu anlayışıdır. Burjuva egemenlikleri ancak örgütlü proletarya sonlandırabilecektir. Proletaryanın kurtuluşu sadece kendisinin eseri olabilecektir.

Örgütlü olmakla ilgili bu tartışmalar revizyonizme karşı mücadelenin örnekleridir. Hem anarşizmden hem de Menşevizm'den doğan revizyonist fikirlerin proleter dünya devrimine karşı fikirler olduğunu özellikle hatırlatmak gerekir. Bu fikirler neredeyse durmaksızın, her fırsatta gündeme gelmiştir ve hatta günümüzde de etkin biçimde gündemdedir.

Günümüzdeki yaygın karamsarlığın, özelde genel siyasi çizgiye duyulan güvensizliğin kendini gene örgütlenme anlayışında göstermiş olması bir tesadüf değildir. Genel siyasi çizgiyle hesaplaşma, mücadele etme, bu çizgiyi alt etme yeteneğini kendinde görmeyenler iradelerini dayatma yoluyla örgütsel dağılmanın yolunu açtıklarında da aynı revizyonizme saplandılar. Bu yolun seçilmesi ya da bu yola girilmesi kesinlikle bir tesadüf değildir. Egemen karamsarlıkla mücadele edememenin, kendine ve yoldaşlarına güvenememenin proletaryanın örgütlü gücüne yaslanamamaktan, kendini bu yola adayamamaktan kaynaklandığı açıktır. Bu aynı sorun bugün, kendi içimizde başka biçimlerde vardır. Üstelik bu her

zaman için bir sorun olacaktır. Çünkü burjuvazinin temel saldırısı her zaman proletaryanın, genelde ise halkın örgütlenmesine karşıdır. Halkın örgütlenmesi derken alelade bir örgütlenmeden söz etmediğimiz açıktır. Hiç kuşkusuz iktidar için örgütlenmekten söz ediyoruz. Ne var ki iktidar için örgütlenmenin kitlelerin kendi çıkarları için olan her türden örgütlenmesini dışlamadığını, bu türden her örgütlenmenin iktidar için mücadelenin parçası olarak olanaklar içerdiğini ihmal etmemek gerekir. Bu nedenle sendikal örgütlenmeleri bile işçilerin çıkarları aleyhine işlemektedir. Burjuvazi bu örgütlenmeleri denetimine almak için her yola başvurmaktadır. Sadece yarı feodal ülkelerde değil gelişmiş kapitalist ülkelerde de sendikaların genel karakteri aynıdır. Burjuvazi için en tehlikeli olan şeyin proletaryanın kendi çıkarları doğrultusunda örgütlenmesi olduğu, özellikle proletaryanın iktidarı için örgütlenmesine karşı yoğun bir mücadele verildiğini görmek gerekir.

Sorunun özünün karamsarlık yaymak, iktidar için mücadeleye güvensizlik geliştirmek olduğu üzerinde ayrıca durulmalıdır. Çünkü sadece halka güvensizlik biçiminde vücut bulan bir sorun değildir bu. Özü bu olmakla birlikte parti içindeki her türden burjuva hastalık, bu sürecin içerden örgütlenmesi olarak önemlidir. Mücadeleyi değil birliği öne çıkarmak, uzlaşmayı başarının temeli olarak ele almak, ideolojik alandaki mücadeleleri bir biçimde yadsımak, sınıf mücadelesinin yerine başka türden mücadeleleri koymak, genel siyasi çizgiyi geliştirmek ve yaymak değil kendi dar çizgisinde hareket etmek, her türden bencilliği dayatmak vs. burjuva hastalıkların sonuçlarıdır ve bunlar karamsarlığın, güvensizliğin kaynaklarıdır. Revizyonizme karşı mücadele kendini buralarda da gösterir ve buralardaki mücadele başarılı olmakta belirleyicidir.

Karamsarlığın ve güvensizliğin kendisi olan ve bunları yaymak anlamına gelen bu hastalıklar Marksizm'in ilkelerini çiğneyen, yok sayan, zayıflatan bir

etki yapar. Bu da ancak Marksizm'le bütünleşmiş olduğu halde yenilmez olan işçi sınıfının burjuvazi karşısında zayıf kalması anlamına gelir. Marks'tan itibaren Marksizm'in bütün ustaları burjuvazi karşısındaki mücadelede proletaryanın zafere yazgılı olduğunu açıkladılar. Burjuvazinin üstünlüğünün geçici olduğunu onun yönettiği toplumun temel özelliklerini inceleyerek ortaya koydular. Bu noktada belirleyici unsurlardan biri proletaryanın örgütsüzlüğüdür. Örgütsüz proletarya yazgısını gerçekleştirmekte başarılı olamaz. Komünist partileri tam bu düğümün çözümü için kururlar.

ÖRGÜTLE HER ŞEY MÜMKÜN

...

Marksizm'in başından itibaren ileri sürdüğü gerekçelerimiz var. Bu gerekçeler Marksizm'in ilkelerinde, proleter hareketin tarihsel ilerlemesinde, bütün sıçramalı gelişmelerde apaçık olan mücadelelerde söz konusudur. Bu mücadeleler her defasında incelenmelidir. Birebir mücadelelerimizde, parti içi mücadelelerde, uluslararası mücadelelerde bunlara dayanmak söz konusu örgütsüzlüğü yenmek için zorunludur.

Bu örgütsüzlüğün kökünün kazınması için özel bir yoğunlaşmaya ihtiyacımız var. Öncelikle umutlu olmak için çok geçerli, Marksizm'in başından itibaren ileri sürdüğü gerekçelerimiz var. Bu gerekçeler Marksizm'in ilkelerinde, proleter hareketin tarihsel ilerlemesinde, bütün sıçramalı gelişmelerde apaçık olan mücadelelerde söz konusudur. Bu mücadeleler her defasında ince-

lenmelidir. Birebir mücadelelerimizde, parti içi mücadelelerde, uluslararası mücadelelerde bunlara dayanmak söz konusu örgütsüzlüğü yenmek için zorunludur.

Etrafımızda hemen her şeyin eskidiğini, geçmiş mücadele biçimlerinin artık terk edilmesi gerektiğini, burjuvazinin sadece gerici değil halk için de objektif olarak olumlu şeyler ürettiğini vs. ileri sürenler var. Bunların sayısı çok, buna rağmen iddiaları bir o kadar zayıf. Çünkü görüşleri iktidar için mücadeleyi olanaksızlaştırmayı içeriyor. Örgütsüzlüğü örgüte tercih etmeyi ileri sürüyorlar. Basitten karmaşığa, küçükten büyüğe, zayıf olandan güçlü olana doğru iler-

yanan birlikte ısrar ederken yakalıyoruz. Bunları hiç şüphesiz reddediyoruz. Enternasyonalizmin bayrağının son dalgalanışında tanık olduğumuz şeyin altını özellikle çizmekte yarar görüyoruz: Örgütlenmek zorundayız. Hemen her bakımdan ve hemen her ölçekte.

Mao yoldaşın çok güçlü vurguladığı gibi "Revizyonizmi değil, Marksizmi uygulamalıyız; birleştirin ve bölünmeyin, açık ve dürüst olun ve entrikalar veya entrikalar örmeyin." "Entrikalar ve entrikalar tasarlayanlara karşı tetikte olmalıyız. Örneğin: Kao Kang, Yao Shu-shi, Peng Te-juai, Juang Ke-cheng ve diğerleri Merkez Komitede yer aldılar. Her şey ikiye bölünmüştür.

Bazıları entrikalar planlamakta ısrar ediyor. Böyle davranmak isterlerse ne yapacağız? Şimdi bile komplo kurmaya hazır insanlar var! Komplocular olduğu objektif bir gerçektir ve bizim hoşlanıp hoşlanmadığımızla ilgili bir mesele değil."

Evet, hoşlanmadığımız bir gerçektir her türden entrika, hareketi bulanık tartışmalara, yollara sürüklemek. Ne var ki bunlar bu toplumun gerçeklerinden türer ve her defasından karşıımızda türlü biçimleriyle revizyonizmi görürüz. Bununla mücadele asla ezbere dayanamaz. Kendi aklımızı kullanmadan bunları alt edemeyiz. Proletaryanın da öğrenmesi gereken ve aslında örgütlenirken de öğrendiği şey kendi aklını kullanma zorunluluğudur. "Kendi aklını kullanma" zorunluluğu her türden somut olayın somut incelenmesi gereğinden çıkar. Doğru fikri açığa çıkarmak ve uygulamak bilindik, üretilmiş fikirlerden fazlasını gerektirir. Çünkü her uygulama yenilikler içerir. Akıl kullanmadan, düşünmeden, etraflıca incelemeyen doğru fikri açığa çıkarmak ve uygulamak genellikle olanaksızdır. Revizyonizmin içerideki mücadelenin bir ürünü olduğunu asla ihmal etmeden aklımızı devrim için, proleter ideolojide birlik için ve tüm bunların kaynağı olarak her türden revizyonizmle mücadele için kullanalım. Enternasyonal Komünist Birlik bunun için iyi bir okul olacaktır.

DEPREMDE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARINA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

6 Şubat depremleri sonrasında depremi yaşayan bölgelere başlatılan destek çalışmaları farklı faaliyet gruplarını ve anlayışları barındırıyordu. Deneyimsiz, deneyimli gönüllüler, sivil toplum kuruluşları ve devrimci-demokrat örgütlerin oluşturduğu destek grupları farklı tavırları, tutum ve beklentileri de beraberinde getirdi. Bu yazımızda halkın özne olduğu çalışmaların, “ideolojiden yoksun” yürütülmesinin yarattığı sorunlara eleştirel bir bakış sunacağız. Bahse-deceğimiz sorunlar silsilesini disiplinli bir şekilde tartışmak için yapılandırılmış bir süreç izlemek gerekmektedir. Bu anlamda depremin ilk anından başlayan sorunları ele alarak başlayacağımız yazımızı bugün hâlâ varlığını koruyan sorunlarla sürdüreceğiz.

Depremi duyulduğu, kapsamanın derinliği, felaketin büyüklüğü kabaca da olsa anlaşıldıktan itibaren deprem bölgelerine nasıl ulaşılacağı ve bu bölgelerde izlenecek yollar/süreçler üzerinde tartışmalar yürütüldü. Tartışmaların önceliğini enkaz altında kalan insanların kurtarılması ve yaralıların sağlığına eriştirilmesi oluşturdu. Kısıtlı imkânlar, deneyimsizlik ve afet sonrası kuruluşlarının sistemle dolaylı-dolaysız iş birliği içinde olan insanların tahmininden de çökük halde olması işleyişi içinden çıkılmaz bir hale getirdi. İlk şokun atlantılmasından sonra enerjilerinin büyük çoğunluğunu fon arayışı içinde geçiren birçok dernek, yardımların toplanmasında dayanışmayı değil, projelendirmeyi temel aldı. Deprem bölgesi dışındaki insanlarla ve deprem bölgelerinde bulunulmasına rağmen yerli halk ile yeni ilişkiler kuramadı. Geliştirilen ilişkilerin büyük kısmını alışveriş noktalarını saptamak oluştururken dayanışmanın değil fonun sağladığı ekonomik güç birçok STK’da üstenci ve kibirli davranışların önünü açtı.

TABI OLMAK VE BÜROKRATİZM

Sahip olunan ekonomik imkânlara rağmen, bunları ihtiyaç sahiplerine ulaştırmanın gecikmesindeki temel sorun olan sistem

araçlarına ve mekanizmalarına tabilik STK’lerin krize müdahalesini aksattığı gibi kendilerinde de yığılılığa yol açtı. Rant politikalarıyla enkaz yaratmış ve bu enkazda, halkın, halk güçlerinin dayanışmasını bir tehdit unsuru olarak gören sistemin mercilerinden izin alma süreci işleten sivil toplum grupları, beklentilerinin karşılığını alamayarak, kendilerine cevap veren merci bulamayarak ellerindeki imkânların da işlevsiz hale gelmesini yaşadılar. Sistemin çelişkileri karşısında körlüğe bürünmenin hafifliği ile üstenci tavırlarını sürdüren kimi “toplumcular” toplumu tali, bürokratismi esas belledi. Bazı STK’ler içinde deprem gibi kriz süreçlerinde alınan kararlarda aşırı demokrasiciliğe bürünen, özünde vicdan güzellemesi yapan ve yaşamını projelere yaslamış birkaç kişilik yönetici ekibin inisiyatifi ile uygulanan kararların halktan kopukluğu da gözlemleniyordu. Nitekim bu durumu en somut haliyle devlet ile ters düşme korkusuyla yaşam alanları için direnen halkın yanında bulunmama, kaçma ve gizlenme pratiklerinde de gördük.

ALKIŞLARLA YAŞAYAN FIGÜRANLAR

Kitle iletişim organları, özellikle sanal medya, burjuva-feodal basının çarpıtılmalarının karşısında deprem sonrası dayanışmanın ihtiyaçlarını saptamakta ve karşılamakta oldukça işlevsel kullanıldı. Burjuva-feodal basın ise depremin ilk anından itibaren rant politikalarını yıkım ile ayırtırmaya, devletin deprem bölgelerindeki acizliğini ve liyakatsiz kurumlarını aklama görevini üstlendi. Depremin üstünden geçen birkaç günden sonra haberlerde, fon müziği eşliğinde yaşananların dramatikleştirilerek lanse edildiğine tanıklık ettik. Burjuva-feodal basının başlattığı dramatizme sanal medya ve akabinde bölgede bulunan sivil toplum kuruluşları eşlik etti.

Gelinen noktada beğenilme ve paylaşılma arzusu o denli büyüdü ki bazı insani yardım merkezli derneklerin çalışma prensipleri ve rotaları değişti. Değişen rota azınlık grupların, mez-

hep-ulus-statü ayrımları da yapılarak desteğe erişim kısıtlandı, hemen hemen gidilen her sahada odak noktası kamera objektifleri oldu. Yerel halkın fotoğraf çekimine karşı sesini yükselttiği sahalara, “güvenliğimiz yok” denilerek gitmemeye kadar uzanan bir süreç de başlamış oldu. Yerelde yaşayan halkın ifade ettiği bir diğer gözlem ise fotoğraf veya kamera kaydı alınmadığı anlardaki tavırlara yönelikti. İnsanlara, üstenci ve kibirli tutumlarla yaklaşan STK’lar, gösteriş budalalığının gerekliliklerine göre davranışlarını kontrol etmekte. Kaydın bulunmadığı zamanlar azarlayan, mahcup eden tavırlar yerini kibar, anlayışlı ve kucaklayıcı bir görünüme bırakıyor. Gösteriş budalalığını ve sahada alkış bekleyen figüranlılığı birkaç cümlede özetlemek gerektiğinde, Yaşar Kemal’in Tek Kanatlı Bir Kuş kitabındaki şu cümle aklımıza geliyor: “Bunlar gösteriş için kendilerini tutarlar da uçurumdan aşağı atarlar. Atarlar da paramparça olurlar. Sırf paramparça olmuş, desinler diye.”

Sergilenen tiyatrunun gayesi yazılan projeleri gerçekleştirmek, fon merkezlerinin gözdesi olmak ve kendi dar çıkarlarıyla örülü vicdanlarının rahatlığını sürdürmek, bu burjuva konforu tatmak diyebiliriz. Halkın çıkarları ile çelişki içindeki çıkarlar “bizi sevsinler, bize ‘iyi’ desinler” niyetinden de öteye gidemezdi, gidemiyordu.

YEREL ÖRGÜTLENMELER VE SİVİL TOPLUM

Deprem öncesi var olan ve deprem sonrası kitleleşen yerel örgütlenmelerde dayanışmayla sivil toplum arasında kurulamamış köprüleri görmekteyiz. Yereli besleme, büyütme gayesi taşımayan ancak projelerde “yerelde kalkınma” başlığı altında büyük fonlar peşinde koşan kimi kurumlar, yereldeki çalışmalardan kopuk çalışma yürütme hayali peşinde koştu. “Tanrının eli” benzetmesiyle yerel halkın katılımı düşünülmeden, üstenci şekilde tasarlanan kalkınma projelerinin somut tahlilde bir karşılığı olmadı. Yerel örgütlenmelerin doğallığında siyasi tutuma

sahip olmaları, birçok sivil toplum kuruluşunun korkaklığını ve burjuva temelli işleyişini açığa çıkardı. Tüm bu sinmeye karşı kibrini koruyan kimseler depremi “siyaset üstü” bir olgu olarak lanse ederek suçlayıcı tavırlara sarıldı. Nadir birkaç sivil toplum kuruluşu dışında yereldeki örgütlenmeler ve dayanışmalarla tanış olmaya dahi yanaşılmaması STK’lerin halktan kopukluğunu göstermektedir.

HALKTAN KOPUK OLAN DAYANAK DA OLAMAZ

Esası halk ile ilişkilenecek olmayan her girişim, bitmeye ve çürümeye mahkûmdur. STK’lerin kendilerinden bağımsız veya bağımlı şekilde bir anda deprem bölgelerinden çekilmesinin temel nedeni de bundan kaynaklanmaktadır. Bugün deprem bölgelerine bakıldığında büyük bir boşluk göze çarpmaktadır. Bu sonucu “insan” temelli destek mekanizmasının işlevsizliğinin somutlaşması olarak okumak mümkün. Devrimci-demokrat örgütlenmelerin kısıtlı imkânlar ile daha kalıcı ve geniş çalışmalar yürütebilmesi ve hâlâ yürütebiliyor olmaları şans veya koşullar değildi. Ortaya çıkan bu farklılığın nedeni bu grupların, örgütlerin hareket noktasının diğerlerinden ayrışmasıdır. STK’lerin beslendiği AB veya diğer ülke fonlarıyken, devrimci-demokrat örgütlenmeler Marksizm’in çelikten ideolojisinden, devrimci duyarlılıktan, halkla daimî olan ilişkiden ve halktan beslenmektedir. Dolayısıyla devrimcilerin geliştirdiği ilişkilerin temelini oluşturan bu özellik olmadan, emekçi halktan kopuk çalışma yürütmek, bireysel zenginleşmenin ve “bir şeyler yaptım” demenin rahatlığından öte gitmemektedir.

Deprem sonrası ayyuka çıkan temel birkaç noktaya değindiğimiz yazımızı, daha sonra değineceğimiz noktalar için parantez açarak noktıyoruz. Eleştirilerimiz kendi özgül gücümüzün farkına varmak, yeniden insanın ve mücadelenin temel dayanak noktasının kitlelerle geliştirilecek ilişkinin niteliğini vurgulamayı da kapsamaktadır. Devrimci nitelik barındırmayan hiçbir dayanışma ve destek somut bir gelişim sağlamayacağı gibi halkı geriletici unsurları taşımaktadır. Tüm gerici, “Oblomovluğa” yönelten pratikler karşısında kitlelerin dinamiğini besleyelim, mücadeleyi büyütelim!

"TUTSAKLAR ÜZERİNDEKİ TECRİTE SON"

Hapishanelerde yaşanan hak ihlalleri artıyor, tecrit derinleşiyor, 30 yılı aşkın tutsakların infazı keyfi gerekçelerle yakılıyor... Hapishanelere yönelik politikalar her geçen gün ağırlaşırken tutsakların yaşam koşulları daha da kötüleşiyor. Tutsaklara yönelik uygulanan tecrit ve tredman politikaları ile tutsakların dışarı ile olan tüm bağları koparılmaya çalışılıyor. Bununla birlikte siyasi tutsaklar ile adli tutuklular arasında ayrımcı politikalar izleniyor. "Hapishanede kalamaz" raporu verilmesine rağmen tahliye edilmeyen, tedavi hakkı dahi engellenen hasta tutsaklar, hapishane koşullarında "yaşamaya" devam ediyor. İnşa edilen S ve Y tiplerine sürgün sevk olan tutsakların dışarı ile olan bağı zayıflatılmaya, tamamıyla izole bir hayat sürmeye mahkûm ediliyor.

Hapishanelerde artan hak ihlallerine ilişkin Av. İbrahim Bilici, Av. Destina Yıldız ve Av. Gül Altay ile konuştuk.

Yeni Demokrasi Gazetesi: Hapishanelerde yaşanan hak ihlalleri, infaz yakmalar her geçen gün artıyor. Siyasi tutsaklara karşı uygulanan bu politikalar nelerdir?

Avukat İbrahim Bilici: Bugün içerisinde bulunduğumuz koşulları faşizm koşulları olarak değerlendiren birçok kesim var. Bu koşullar içinde adeta Türkiye açık hava hapishanesine dönmüş durumda. Hak ve özgürlükleri kısıtlanmış durumda, insanlar sokağa çıkıp kendini ifade bile edemiyor. En küçük bir eylemlilik ya da basın açıklamasında insanlar gözaltına alınabiliyor. Dışarı böyleyken hapishanelerde durum daha ağır. Özellikle siyasi tutsakların durumları hiç iyi değil. Her geçen gün içinde buldukları koşullar daha da kötüleşiyor. Sağlığa erişimden tutun, sağlıklı gıdaya erişim, sıcak suya erişim gibi sayılabilecek bir sürü sorunları var. Kitap, dergi gibi yayınlara erişim, posta, mektup konusundaki yaşanan sıkıntılar her geçen gün artıyor. Bunlar hapishane komisyonlarımızın raporlarında yer alıyor. Örneğin Özgürlük için Hukukçular Derneği'nin yılda birkaç sefer yayınladığı rapor var. Oralara detaylı bir şekilde baktığımızda yaşanan hak ihlallerini görebiliriz. Son yıllardaki en ağır sorun infaz yakmalar. 30 yıl yani normal müebbet hapis yatan insanları 30 yıl yattıkları halde serbest bırakmamanın yollarını arıyor devlet. İlk aşamada da şunu yapıyorlardı; üç kere infaz. Daha doğrusu üç kere hücre hapsi cezası almış tutsakların infazları, şartlı tahliyeleri yakılıyordu ve 30 yılı geçtiği halde çıkamıyorlardı. Hücre hapsi cezası almak da aslında çok kolay. 30 yıl boyunca hapiste kalıp da 3 tane

hücre hapsi almamış olmak çok büyük bir şans olsa gerek; çünkü her şeye çok kolay bir şekilde ceza verebiliyor hapishane idareleri. Mesela protesto amaçlı kapiya vurulduğu zaman bile ya da bir slogan atıldığı zaman bile hücre hapsi cezası verilebiliyor ve üç hücre hapsi cezası alan tutsakların da belirttiğimiz gibi şartlı tahliyeler yakılıyor.

"DEVLET, SİYASİ TUTSAKLARA İNTİKAM ALMA SAİKİYLE YAKLAŞIYOR"

Şartlı tahliyeyi üç tane hücre hapsi cezası gerekçesiyle yakmak da yetmedi devlete ve bir düzenleme daha yapıldı. Bu yeni düzenlemeye göre idare gözlem kurulları istedikleri tutsakların cezalarını uzatabiliyorlar. Yine hem 30 yıl süresi dolan müebbet hapse olsun ya da işte on yıl yatar olan siyasi tutsaklar olsun ya da on beş yıl fark etmeksizin şartlı tahliye zamanı gelen tutsakların idare gözlem kurulu önüne çıkması gerekiyor. İdare gözlem kurulu çok keyfi bir şekilde tutsakların tahliyelerini üç ile altı ay arasında uzatabiliyor. Şartlı tahliyelerini bu şekilde yakabiliyorlar. Belli bir süre içerisinde siyasi tutsaklar tekrar bu kurulun önüne çıkarılıyor ve yeniden bir değerlendirme yapılıyor akabinde tutsaklıkları uzatılabiliyor. Bu büyük bir tehlike olarak, şantaj olarak siyasi tutsakların üzerinde kullanılıyor. Bu uygulamalarla iradeleri kırılmak isteniyor. Aynı zamanda bu hukuki açıdan da kabul edilebilir bir durum değil. Çünkü zaten mahkeme kararıyla verilmiş bir ceza var ve bu ceza infaz ediliyor. Şimdi yapılan şey ise idari gözlem kurulları eliyle tutsakları ikinci

kez cezalandırmak oluyor. Yargısız bir şekilde cezalandırılmış oluyor. Dolayısıyla hukuken de bu uygulamaları kabul etmek mümkün değildir. Öyle görünüyor ki iktidar siyasi tutsaklar üzerindeki baskılarını artırarak sürdürecektir. Hapishanelerde olsun, dışarıda olsun tüm toplumu baskı altına almak istiyorlar. Çünkü iktidarın en çok korktuğu şey örgütlü bir muhalefettir. Bunu kırmak için de her türlü hukuksuzluğu yapıyor.

YD: Tutsaklara yönelik görüşçü ve yayın yasaklarıyla birlikte yalnızlaştırma politikası izleniyor, tecrit artıyor bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu yasaklar daha da artacak mı?

Av. İbrahim Bilici: İktidar, siyasi tutsakları toplumdan izole etmeye çalışıyor. Toplumla bağlarını kesmek için zaten onları dört duvar arasına koyuyor ve bunu yaptıktan sonra da tutsak edilmiş insanların aslında sahip olması gereken hakları da kısıtlıyor. Bunlar görüşçü yasağı, bazen avukat yasakları, yayın yasağı olabiliyor. Disiplin cezalarıyla telefon haklarından yararlandırılmıyorlar vs. İmralı'da yaşanan tecrit ise herhalde dünyada eşi benzeri görülmemiş bir izolasyon. Çünkü orada yaşanan şey bambaşka bir şey. Siyasi iktidarın direkt kararıyla yaşanan bir tablo var orada. İmralı'ya yaklaşık 2011'den beri yani aradan geçen 12 senede 2019 yılındaki açlık grevleri sürecinden sonra 5 avukat görüşü yapılabilmiş. Düşünün yani 12 senede sadece 5 avukat görüşü olmuş ve Mart 2021'den beri de Sayın Öcalan'dan ve İmralı'daki diğer üç tutsaktan hiçbir şekilde haber alınmıyor. Yani ne mektupla ne telefonla ne de aile ziyareti, avukat görüşü yapılabiliyor. Guantanamo örneğini hukukçuların çoğu bilir. Toplum da duymuştur. Çünkü çokça basına yansıyan bir meseleydi. Fakat İmralı'da yaşanan pratik Guantanamo pratiğini geçmiş durumda. Bu çok net

bir şeydir. Çünkü oradaki insanlardan hiç kimse haber alamıyor. İmralı'daki dört insandan, yani sayın Öcalan ve diğer üç siyasi tutsaktan kimse haber dahi alamıyor. Aslında iktidar 15 Şubat 1999'dan beri İmralı'yı adeta bir laboratuvar olarak kullanıyor diyebiliriz.

İmralı'daki koşullar hep Avrupa Konseyi'nin ve İşkenceyi Önleme Komitesi'nin aslında bir çeşit kontrol ve denetimi altında meydana getirilmiştir. Bu sistem o şekilde oluşturulmuştur. İmralı'daki sistem tecrit sistemi; çünkü bu süre zarfında yani '99'dan bugüne SPT (BM İşkenceyi ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezayı Önleme Alt Komitesi) 9 defa İmralı'yı ziyaret etmiştir. Bu süre zarfında avukatlar da üç dört ayda bir hazırladığı raporları göndererek SPT'yi bilgilendirmektedir. Dolayısıyla Avrupa Konseyi'nin İmralı'da yaşananlardan başından beri haberi vardır. Bu anlamda onların bilgisi dahilinde bu tecrit sistemi inşa edilmiştir diyebiliriz. İmralı'da uygulanan izolasyon politikaları zamanla diğer hapisanelere ve topluma taşınmaktadır. Bunu süreçte çok net bir şekilde gözlemleyebildik. Örneğin 2004 ya da 2005 yılında Türk Ceza Kanunu ve İnfaz Kanunu ve CMK değişikliğinde bu yasalara Öcalan hedeflenerek özel maddeler kondu ve bu maddeler yürürlüğe girer girmez İmralı'da uygulandı. Avukat yasağı, avukat-müvekkil görüşmesinin gizliliğinin ortadan kaldırılması ve bir görevlinin avukat-müvekkil görüşmesini izlemesi, görüşmeye girmesi bu örneklerdendir. Bunlara o zaman ne yazık ki kimse tepki göstermedi. Fakat zamanla bütün hapisanelere yayıldı bu uygulamalar. Özellikle 15 Temmuz sürecinden sonra bunun yaygınlaştığını söyleyebiliriz ve bunun gibi daha birçok örnek var. Ama asıl mesele devletin İmralı'da uyguladığı tecrit. Aslında topluma uyguladığı tecrit şudur; hukuk uygulanmıyor. Ne İmralı'da ne de Türkiye'nin başka yerlerinde, toplumda hukuk uygulanmıyor. Hukukun yerini keyfilik almış durumda. Bu, Kürt meselesinden bağımsız düşünülecek bir durum da değildir. İmralı'daki tecridin devletin Kürt meselesine bakışından ayrılması mümkün değildir. Tecridin arttığı ve dozajının yükseldiği süreçlerde şunu çok net bir şekilde görebiliyoruz ki Kürt meselesinde güvenlik politikaları devreye giriyor. Savaş giderek tırmanıyor, şiddetleniyor, toplum nefes alamaz hale geliyor. Bugün yaşadığımız tablo tam olarak budur. Bu 24 yıllık süreçte

tecrit en üst seviyesine gelmiş durumda. Kürt meselesi de çözümsüzlükte resmen dibe vurmuş durumda. Bunun sonuçlarını da bütün Türkiye toplumu çekiyor. Sadece Kürtler ya da sadece Öcalan'la, İmralı'daki diğer 3 tutsak değil. Ekonomik krizi bile bundan bağımsız düşünmek müm-kün değildir. Çünkü Türkiye en yapısal sorunu olan Kürt sorununu çözümsüz bırakmaktadır. Böyle olunca da Türkiye'de gerçek bir demokrasi uygulanmamaktadır. Gerçek demokrasi olmayınca da ne yazık ki o ülke hak ve özgürlükleri sürekli kısıtlanmakta ve bu da ekonominin kötüye gitmesine sebep olmaktadır. Ne yazık ki bu tablonun düzeleceğine dair olumlu işaretler de şu anda yok. Tecridin hem İmralı'da hem de Türkiye'nin diğer hapisanelerinde, Türkiye toplumunda giderek derinleşeceğini söyleyebiliriz. Toplumdaki tecritten kastımız nedir? İnsanların çıkıp sokakta kendini ifade bile edememesidir. Ağaçların kesilmesine bile karşı çıkamamasıdır. Bunu yaptığı için darp edilmesidir, gaz yemesidir, gözaltına alınmasıdır. Cumartesi Anneleri'nin her hafta yaşadığı gözaltıdır. Bu tecrit aslında yaşadığımız, başta söylediğimiz faşizm koşullarıdır. Bunları birbirinden ayrı düşünmek çok mümkün değildir.

YD: İHD'nin son yayımladığı Marmara Hapishaneleri (Nisan, Mayıs, Haziran) raporunda toplamda 725 hak ihlalinin olduğu açıklandı. Buna göre Marmara Hapishanelerinin son durumu hakkında bilgi verir misiniz? Bu ihlallere karşı ne yapmak gerekir?

Av. Destina Yıldız: ÖHD olarak son 6 ayda hazırladığımız raporlarda İHD ile paralel hak ihlalleri tespit ettik. Bugün, pandemi sürecinde alınan tedbirler kapsamında ağır tecrit koşullarına neden olan uygulamalar hafifletilmiş gibi görünse de mahpuslar üzerindeki tecritte herhangi bir hafifleme söz konusu olmamıştır. Ağır tecrit uygulamaları farklı şekillerde devam etmekte ve her gün yeni uygulamalarla karşılaşılmaktadır. Mesela; Marmara Bölgesinde yer alan hapisanelerde ortak alan faaliyetlerinin hâlâ pandemi öncesi koşullara dönmediği görülüyor. Birçok hapisanede spor, sohbet, atölye gibi ortak alan faaliyetleri kanunda ön görülen süreler ve koşullarla yaptırılmıyor. Haftada 10 saat olarak uygulanması gereken sohbet hakkı bazı hapisanelerde haftada 1 saat, bazı hapisanelerde haftada 3 saat bazı hapisanelerde ise ayda 1

kere uygulanmaktadır. Daha önceleri mahpuslar farklı hücre ve koğuştaki mahpuslarla birlikte daha kalabalık sayılarla spor salonlarına çıkartılırken bugün sadece kendi hücre/koğuş arkadaşlarıyla veya idarenin belirlediği hücre ya da koğuşlardan ama daha az sayıdaki mahpusla birlikte çıkabiliyor. Atölye uygulamaları da aynı şekilde ya "personel yok, yer yok." gibi gerekçelerle yaptırılmıyor ya da mahpuslar kurslara teker teker çıkartılıyor.

GÖRÜŞÇÜLERE "GÜVENLİK" SORUŞTURMASI

Son dönemde özellikle birçok hapisanede tutsakların görüşçü ve ziyaretçi hakları engelleniyor. Birçok tutsağın görüşçü hakkı gasbedilerek tecrite maruz kalıyor. "Arkadaş görüşçüsü" olarak yazılan birçok kişi "güvenlik soruşturması" bahanesiyle reddediliyor. Konuya ilişkin Av. Destina Yıldız ve Gül Altay şöyle belirtiyor:

Av. Destina Yıldız: Yine pandemi öncesine göre özellikle siyasi mahpusların arkadaş görüşçüsü olarak yazmak istediği isimlere güvenlik soruşturması yapılması artırılmış durumda. Mesela; görüşçü olarak yazılmak istenen kişi hakkında 2911 sayılı yasaya muhalefet iddiasıyla soruşturma dahi varsa idare tarafından o kişi arkadaş görüşçüsü olarak kabul edilmiyor. Bu uygulamaların hukuki bir yanı yok. Aslında her ne kadar ilgili kanunlarda buna ilişkin düzenlemeler olsa da pratikte uygulanış şekli hukuka uygun değil. Hakkında herhangi bir şekilde kesinleşmiş bir hüküm bulunmayan kişiler "masumiyet karinesi" hiçe sayılarak damgalanıyor ve sakıncalı ilan ediliyor hapisane idareleri tarafından. Bu görüşçüye güvenlik soruşturması uygulaması pandemi öncesinde çok sık uygulanmıyordu ama bugün hemen her hapisaneden her arkadaş görüşçüsü talebine uygulanıyor.

Ekonomik krizin etkileriyle birlikte devletin yönetememe krizinin var olduğunu belirten Av. Gül Altay karşı düşüncelere karşı devletin daha tahammülsüz olduğunu belirtti. Ayrıca tutsakların için bu durumun daha ağır olduğunu vurguladı.

Av. Gül Altay: Tutsaklar üzerindeki tecrit uygulamaları her geçen gün daha da artmakta. Eskiye göre arkadaş görüşçüsü taleplerinin sakıncalı bulunarak reddedilmesindeki artış özellikle siyasi

tutsakları kendi çevrelerinden uzaklaştırmak, bağı koparmak ve yalnızlaştırmak için devletin politikalarını bir üst seviyeye çıkardığını gösteriyor. Yine hapisanelere alınan yayınlara getirilen yasaklar da tutsakların dışarıdan haber almalarını, gündemi takip etmelerini ve kendilerini geliştirmelerini kısıtlıyor ve bu yönüyle de tutsaklar haber alma imkanlarından mahrum bırakılarak yalnızlaştırılıyor. Mevcut durumda etkili bir kamuoyu oluşturulmadığı sürece hapisanede yasakların artacağına şüphe yok. Dışarıdaki kriz derinleştikçe devletin uygulamaları da sertleşmeye devam edecektir.

YAYIN YASAKLARI SÜREĞEN

Av. Destina Yıldız: Pandemi sonrası süreçte kitap yasakları da artmış durumda. 2020 yılında infaz yasasında yapılan değişiklikle muhalif yayınların hapisaneye alınması engellendi. Yine aynı süreçte mahpusların hücrelerde ya da koğuşlarda bulundurabilecekleri kitap sayısına sınırlamalar getirilmeye başlandı. Daha öncesinde bu konuda da ciddi sınırlamalar yoktu, hapisane idareleri tarafından hücrelerin ya da koğuşların fiziki koşullarına göre kısıtlamalar getirdiği oluyordu ancak bu durum mahpusların okumalarını, çalışmalarını kısıtlayacak şekilde olmuyordu. Bugün genel olarak mahpuslar hücrelerinde ya da koğuşlarında kişi başı 5-15 kitap arası kitap bulundurabiliyor. Daha fazlası olması halinde idare tarafından kitaplara el konuluyor. Ailelerin ya da görüşçülerin kitap yatırmak istemesi durumunda da mahpusun kotasının dolu olduğu ve bu haliyle kabul edilmeyeceği söyleniyor. Mahpusun yeni kitap alabilmesi için hücredeki kitaplarını çıkartması gerekiyor.

"EKONOMİK KRİZİN YANSIMASI AĞIR"

Av. Destina Yıldız: Dışarıda artan ekonomik krizin hapisanelere yansması da daha ağır oluyor bu süreçte. Kantin fiyatları çok arttığı için zaten çok sınırlı bir geliri olan mahpusların gıda, temizlik malzemesi gibi temel ihtiyaçlara erişimi de zorlaşıyor. İaşe bedellerinin yetersiz olduğu ve bu nedenle idare tarafından dağıtılan yemeklerin de kötüleştiği, besin değeri yetersiz ve sağlıksız yemekler verildiği, dağıtılan yemeğin hücrede veya koğuşta bulunan mahpus sayısına yetmediği, sağlık sorunları nedeniyle özel diyet yemeklerine ihtiyaç duyan mahpusların taleplerinin karşılanmadığı

ğı aktarıldı. Bu durumda mahpusların sağlıkları açısından uzun vadede ciddi sorunlara ve birçok hastalığa sebep olacaktır. Son süreçte en çok karşılaştığımız hak ihlallerinden biri de sağlık hakkına yönelik uygulamalarda ortaya çıkıyor. Mahpusların hastane sevklerinde tekli ring araçlarıyla götürülme uygulamaları, kelepçeli muayene dayatmaları artmış durumda. Bu uygulamalar mahpusların hastaneye gitmemesine veya muayene olmamasına neden oluyor.

Bütün bu yaşanan hak ihlallerine karşı mahpusların itiraz ve şikâyet gibi başvuru yollarını kullanmaları gerekiyor. Başvuru yolları ihlallere göre değişiklik gösteriyor. Çıplak arama veya darp nedeniyle işkence ve kötü muameleyle yasağının ihlali söz konusu olduğunda öncelikle savcılığa suç duyurusunda bulunulması gerekiyor. İletişim cezaları, ziyaretçi yasakları gibi disiplin cezalarının ya da mektupların sansürlenmesine ilişkin idare kararları nedeniyle haberleşme hakkının ihlali veya aile ve özel hayata saygı hakkının ihlali söz konusu olduğunda ise infaz hakimliğine başvurarak ihlale neden olan kararın kaldırılması talep edilmelidir. Kitap, dergi, gazete gibi süreli-süresiz yayınların verilmemesi nedeniyle ifade özgürlüğünün ihlal edildiği durumlarda yine ilgili idare kararlarına karşı infaz hakimliklerine başvurularak kararların kaldırılması talep edilmelidir. Ayrıca bu kararlarla ilgili hapisane idaresinin görevini kötüye kullandığı iddiasıyla

suç duyurusunda bulunulabilir. Koşullu salıverilmeye ilişkin İdare ve Gözlem Kurulu kararlarına karşı da mutlaka infaz hakimliklerine başvurulmalıdır. Bunlar dışında Meclis İnsan Hakları Komisyonu, Kamu Denetçiliği Kurumu, hapisanenin bulunduğu yerdeki İl İnsan Hakları Kurulu gibi kurum ve kurullara başvuru yapılabilir. Hapishanenin bulunduğu il barosuna da başvuru yapılabilir. Sağlık hakkı ile ilgili ihlallerde ise ilgili doktorlarla ilgili yine hapishanelerin bulunduğu ildeki tabip odasına ya da Türk Tabipleri Birliği'ne şikâyet başvurusu yapılabilir.

Dışarıda aileler ve mahpus yakınları da mahpusların yapabileceği başvuruları yapabilir. Bunun dışında İnsan Hakları Derneği, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği, Çağdaş Hukukçular Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı gibi demokratik kitle örgütlerine de başvuru yapılabilir. İlgili bütün hukuki yollara başvurmak ve sürecin takipçisi olmak gerekir. Ayrıca hapishanelerde yaşanan hak ihlallerini görünür kılmak ve mahpusların seslerinin dışarıda duyulmasını sağlamak da önemlidir. Zira hükümetin yönetememe durumu arttıkça dışarıda ve içeride muhaliflere uygulanan politikaların dozu da artacaktır. Bu sebeple bu uygulamaları görünür kılmak ve bu uygulamalara karşı mücadele etmek önemlidir.

YD: Hapishanelerde yaşanan hak ihlalleri, infaz yakmalar (30 yıllık tutsakların in-

fazlarının yakılması, hapishane gözlem komisyonlarının işlevleri vs.) her geçen gün artıyor. Siyasi tutsaklara karşı uygulanan bu politikalarından kısaca bahsedebilir misiniz?

Av. Gül Altay: Şartlı tahliye koşullarını taşıdıkları halde soyut ve kanıtlara dayanmayan nedenlerle, subjektif görüşler ile uzun yıllardır hapishanede bulunan mahkumlar anayasal temel hakları olan özgürlükleri hapishane idareleri tarafından fiilen engellenmektedir.

Gerek Anayasa'da gerekse uluslararası sözleşmelerde özgürlüğün kısıtlanabileceği durumlar sayılmış olup bunun dışında hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz. Son zamanlarda karşılaştığımız infaz yakma pratikleri, şartlı salıverme konusunda puanlama sistemi olarak yürürlüğe giren yeni uygulamanın ne kadar keyfiyet taşıdığını göstermektedir. Bir kişi hapishaneye girdiği andan itibaren aslında onun hangi koşuğa ya da hücrede kimlerle kalacağına, kimlerle spor/sohbet gibi etkinliklere çıkacağına hapishane idaresi karar vermektedir. Mevzuatın düzenlediği bir şeyi bugün idare iyi halli olmama koşulu olarak değerlendirebilmektedir. Bağımsız koşu, pişmanlık gibi dayatmalar çok sık karşılaştığımız gerekçeler olmakla birlikte "cami hocası ile görüşmeme"nin iyi hal değerlendirmesinde olumsuz kriter olarak belirtilmesi temel hak ve özgürlükler arasında yer alan din ve inanç özgürlüğüne yönelik bir müda-

hale olup ayrımcılığa neden olmaktadır. Bir başka örnek de çocuklarına Kürtçe isimlerin verilmiş olmasının gerekçe yapılması Kürtlere ve Kürtçe'ye yönelik ırkçı ve düşmanca yaklaşımları açıkça göstermektedir.

Hapishanelerde bağımsız ve tarafsız kişiler tarafından oluşmayan, hiçbir hukuksal formasyonları olmayan bu kurulların verdiği kararların hukuki hiçbir dayanağı yoktur. Tamamen keyfiyete ve kurullarda yer alan kişilerin subjektif değerlendirmelerine dayalı bu kararlarla mahpusların kişi güvenliği ve özgürlüğü hakkı başta olmak üzere birçok temel hak ve özgürlükleri ihlal edilmektedir.

Sonuç olarak; hapishanelerde yaşanan hak ihlalleri mahpuslar için çekilmez bir hal almış olup buna bağlı olarak birçok haklarını idarenin keyfi tutumları nedeniyle kullanamamaktadırlar. Cezanın infazına ek olarak maruz kaldıkları bu keyfi uygulamalar mahpusların yaşamını olumsuz etkilemekte üstüne bir de idarenin keyfi ve ön yargılı bu tutumu ile iyi halli olmadıklarına dair tutulan raporlar nedeniyle iyi halden yoksun pozisyona sokularak infazları yakılmakta ve özgürlüklerine kavuşmaları engellenmektedir. Bu durum sadece mahpuslar açısından değil onları bekleyen, özleyen aileleri açısından da ağır sonuçlar doğurmaktadır.

EGEMEN SINIFLARIN "LAİK" CEMAATLERİ-II

Ve incelenmesi gereken başka bir önemli konu var ki o da Selefilik.

Sınıfsal nitelikleri üzerine bir çalışma olduğu için kavramı genel bir bakışla açıklamakla yetineceğiz. Tasavvufta yani Sufizmde ya da daha Türkçe bir adla Sufilikte şefaath kavramı yer alır. Sufilikte yaratıcı ile yaratılan arasına yani Allah ile kul arasına şefaath girer, selefilikte ise yaratıcı ile yaratılan arasında aracı yoktur. Hatta selefiler tarafından peygamberlerin bile şefaath olmadığı belirtilir. Selefilik İbn-i Teymiye ekolüdür ve selefiliğin çıkışı da rasyonel olarak Anadolu'da Moğol işgali sırasında gerçekleşir; bu nokta önemlidir çünkü nefretlerinin sebebi bu büyük tarihsel olaydır.

Bir de Muhammed Bin Abdülvehhab ile Suudi Arabistan üzerinden gelişen modern Selefilik vardır. "İlim değil cihad mertebeye kazandırır" tezi üzerinden askeri ve ideolojik silahlanır, Müslüman Kardeşler ile politik güç elde ederek bugünkü yapılar halini alırlar. Selefiler yaşadığımız ülkeyi ve egemenlerini Darül Harb olarak yani Müslüman olmayan devlet olarak gördükleri için dışarıdan bakıldığında cemaat ve tarikatlar ile mesafeli görünürler. Ve Akla selefiliğin ülkede nasıl yükseldiği, dünya genelinde aranan cihatçı üyelerin devlet desteği ile nasıl tedavi edildikleri, tutuklansalar da sonrasında nasıl serbest bırakıldıkları ve yine bu devletin selefiliğe cemaatlerden aldığı izinle nasıl alan açtığı soruları gelebilir. Bu soruların yanıtını devletin dış politikadaki çıkarları gere-

ği "İslami terörizm"e olan desteğinde bulabiliriz. Örneğin Suriye ile Türkiye arasındaki Bab El hava sınır kapısı HTŞ yani El-Kaide'nin Suriye uzantısı Nusra Cephesinde yapılan Heyet Tahir El-Şam kontrolünde. Dönemsel olarak diğer cihatçı muhalif örgütler de HTŞ ile aynı çatı altında. Öte yanda Özgür Suriye Ordusu çatısı altında birleşen ufak çaplı silahlı gruplar da yine TSK ile birlikte tek merkezden komuta alacak kadar düzenli bir ordu haline getirildiler.

Devletin dış politikadaki çıkarlarından söz ederken Kürt nefretini de vurgulamak, bunun üzerinden İslami örgütleri desteklediğini ve dünyanın dört bir yanından bu örgütlere insan nakledildiği hatırlatmak gerekiyor. Konuyu biraz daha açacak olursak selefiler, T. Kürdistanı'nda da tarikat ve cemaatlerle birlikte dolaylı olarak ideolojik alanlarda siyasi otorite kuruyor; kız çocuklarının okula gönderilmelerinde aracı ya da koruyucu görevi üstlenerek, eğitim öğretim alanlarını örgütlenme yerleri olarak kullanıyorlar. Hal böyle iken Türk hâkim sınıflarının emperyalizm ve diğer İslam ülkeleriyle arasındaki organik bağ nedeniyle selefileri, tarikat ve cemaatleri Kürt nefretleri üzerinden ayakta tutmak ve dolaylı olarak da desteklemek gibi bir görevi var. Tabii ki devletin bu yapılarla ortaklaşa halde Kürtler üzerindeki nefret politikaları sadece T.Kürdistanı ile sınırlı kalmıyor. Örneğin Nur cemaatine bağlı

İstanbul İlim ve Kültür Vakfı'nın da Irak Kürdistanı'ndaki üniversite ve öğretim kurumlarına özel ilgisi var. Meseleye dini açıdan baksaydık bu çıkarları yani Kürt halkı üzerinde uygulanan politikalarda da bu yapıların niteliğini gözetemeydik.

Nedir bu hem dış hem de iç politikadaki ortak çıkarlar? Yineleyerek sefeli örgütlere tarikat ve cemaatlerin dolaylı yoldan alan açtığını söylemek mümkün. Din olgusunun yolsuzluk, hırsızlık ve ticaret ortaklıkları gibi olaylarla gündeme getirilerek bir nevi inanç sömürsü altında yozlaştırılması, sefeli yapılara kopuşun gerçekleşmesini sağlıyor. Cemaatlerde örgütlenen yoksul çocuk ve gençler doğruluğuna inandıkları ve daha radikal olmalarından ötürü öfke ve acılarını sömüren cihatçı örgütlere geçiş sağlıyorlar. Selefiliğin askeri ve politik öğretisi üzerine yazan Abdullah Azam ve Zerkavi gibi isimler bu kopuşta etkili rol oynuyor; bakıldığında selefilik diğer tüm yapılardan daha entelektüel görünüyor. Tabii bu sefeliye açılacak alanın önceden doldurulması için de gerekli yetki ve statülere ihtiyaç duyuluyor. Diyanet İşleri'nde basılan ve Nur Cemaati'nin kitabı olan Risale-i Nur örneği gibi. Bakıldığında tarikat ve cemaatler kapatılsın söylemi havada asılı sembolden farksız bir hale geliyor. Akla "kapanmasınlar da giderek daha da mı büyüsünler" düşüncesi gelebilir fakat buradaki ayrım noktası kapanıp kapanmamaları değil, bu sömürücü

sınıfların tasfiye edilmesinin temel koşul olduğunun göz ardı edilmesidir.

İslamcı komprador burjuvaziye ve toprak ağalarını bünyesinde tutan egemen sınıflar politik fraksiyonlardan ayrı tanımlanamazlar; bürokrasinin dini yaptırımları ya da güncel söylemlerle "Siyasal İslam" gibi tanımlamalar, bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde halktan sömürücü sınıfları gizler, Marksist devlet teorisini sınıf iş birliği ile tahrip ederek laik ve muhalif görünen sömürücü sınıfı hasır altı eder. Bu yapılar edinilen siyasi otorite ile özel sektör olarak bilinen alanları kendi aralarında pay etmiş durumdadır. Sektörel tercihlerinin kamusal hizmet kategorisinde olmasının da elbette ki bir sebebi var. Dayanıklı tüketim ürünleri sektörü olarak da tarif edilebilen, risksiz ve uzun vadeli yatırımlar tercih ediliyor ve böylelikle vasıfsız işçi olarak nitelendiren kitlenin hem istihdam alanı haline geliniyor hem de hızlı para akışı sağlanıyor. Hizmet kalitesi ve verimliliği artırmak hem de devletin sağlık sektöründeki yükünü hafifletmek adına tekelleşen sağlık sektörü de bu sömürücü sınıfların gözdesidir. Örneğin hasta turistlerin yönlendirilmesi için çıkarılan sağlık turizmi belgesi, lüks odaları ve pahalılığı ile bilinen Emsey Hospital Menzil Tarikatı Şeyh'ine ait. Hastanenin başhekiminden doktorlarına kadar neredeyse tüm kadrolarının tarikatın yaygın organı olan Semerkant TV'de sağlık

adına konuşmalar yaptıkları biliniyor. Beraberinde MEDICAL PARK, MEDİPOL gibi hastaneler de yine bu yapılar ile dolaylı yoldan iş birliği halinde. Sağlıkın özel sektör üzerinden tekelleştiği bir dönemde yalnızca zengin hastaların tedavileri üzerinden para kazanıldığı söylenemez. Sağlık bakanlığının kanser ilaçlarını gümrük fiyatının 46 katı fiyatına satın aldığı ve özel hastanelerin ihale ile yeniden bakanlıktan bu kanser ilaçlarını hastalara parayla sattığı biliniyor. Eczacılar bu durumun halkın sağlığını tehlikeye attığını her dönem belirtmeler de tarikat ve şeyhler devlet aracılığı ile kârlarını korumakta kesin bir biçimde kararlılar. Kârlarının bağıştan sınırlanarak direkt sektörel yatırımlara atılımı Özal döneminde, Arap ve Türk sermayesi ortaklığını korumak adına faizsiz bankalar yasası çıkarılarak gerçekleşiyor. Bu şirket ve holdinglerin yalnızca bağış ile kurulamayacağını tahmin etmek zor değil ve sektörlerin kendi aralarındaki payı yalnızca sağlık sektörü ile de sınırlı değil. Örneğin Binali Yıldırım'ın başbakanlık yaptığı dönemde yolsuzluk haberleri ile gündeme gelen vakıfların bağlı olduğu Erenköy Cemaati'nin ilgi alanı market sektörüdür. BİM isimli market şirketinin kurucusu Latif Topbaş, halk yoksulluktan kıvrılırken bu yılın ilk çeyreğinde geçtiğimiz yılın ilk üç ayına oranla kârını yüzde 88 artırdı. Latif Topbaş'ın bağlı olduğu Erenköy Tarikatıyla ilişkili yurt, okul, spor kulüpleri, gençlik dernekleri gibi birçok sivil toplum kuruluşu ve vakıf adı altında yapılanmaları mevcut. Örneğin yine Erenköy tarikatına bağlı TÜGVA gibi çok kitlesel örgütlenme kuruluşlarına Kızılay üzerinden milyonlar aktarılırken bu sadece ekonomik sömürüdeki payla da sınırlı kalmıyor. Erenköy tarikatına bağlı birçok kurumla birlikte edindikleri kitlenin talebi adına festival ve konser gibi eğlence alanlarını da haram gerekçesiyle kısıtlıyorlar. Ancak haram ve helal kavramı yalnızca halk kitleleri için geçerli, borsada satışa arz ettikleri hisse senetleriyle amatör yatırımcı üzerinden SPK ve BİST destekli büyük vurgunlar yapmaları harama dahil edilmiyor.

Bu örnekler yine tarikatlara bağlı emperyalist mali sermaye ile gelişen akaryakıt istasyonları, tekstil şirketleri, otel zincirleri üzerinden çoğaltılabilir ancak görünen bir gerçek var ki o da tekelleşen İslami komprador ve toprak ağaları sınıfının kapatılmayacağıdır. Elbette söz konusu yapıların kapatılması gündemde olmalı ve bu talep halk kitlelerinde derinleştirilmelidir. Çünkü

bu yapılar devlet erkinin koruyucularıdır. Yüzeysel kapatma tartışmaları bir yanda İslami kitleyi sefilliğe ya da benzer eğilimdeki özde gerici akımlara sevk edebilirken öte yandan da devletin bir yönetme aracı olan dindar/kâfir kutuplaşmasına olumsuz katkı verebilir.

Politik hegemonyanın üretim alanları halindeki eğitim kurumları da bu yapılarla çepeçevre sarılı. Örneğin Nur cemaatine bağlı Hayrat Vakfı Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK adına düzenli olarak 200 bine yakın öğrenci grubuyla yarışmalar düzenliyor ve sonrasında, yarışmalara katılan gençlere Risale-i Nur'u sözüm ona hediye ediyor. Eğitim ve öğretim alanları hem bu yapıların politik hegemonya alanı hem de kitlesel olarak güç edindikleri, palazlandıkları yerler halini alıyor.

Öğrenci sendikalarının barınma sorunu üzerine hazırladığı raporlarda sadece resmi olarak 3331 cemaat yurdu olduğu belirtiliyor. Devlet yurtlarının buralardan daha steril olduğu, cemaat yurtlarındaki baskıların gençleri intiharlara sürüklediği söylenebilir; ancak bu, egemen ideolojiyi tanımamanın ta kendisidir. Bugünün kadroları çekirdekten tarikat ve cemaatlerde yetiştirilerek sistemi ayakta tutulmaktadır. Sistemin kolonlarını oluşturan kadrolar tüm yapı ve kurumlara yerleştirilmiştir. Örneğin 6 Şubat depremi sonrasında Kızılay'ın başkanı Kerem Kınık, çadır ve konserveleri depremzedelere sattığının medyada duyulması neticesinde görevden alındığında yerine Menzil'e yakınlığıyla bilinen Fatma Meriç getirilmiştir. Bu kişi Kerem Kınık başkanlığında yardımcı pozisyonundaydı ve Kızılay etiketli gıda yardım kolilerinin alışverişini Menzil'e ait Nakış Gıda'dan yapan kurumun yetkili kişiydi. Kızılay'ın maden suyu, konteyner ve çadır işletmelerindeki işçiler de Menzil tarikatına bağlıdır.

Bu örnekler binlercesiyle çoğaltılabilir; ancak bu yapıların yetiştirdiği kadroları yalnızca AKP ile açıklamak, örneğin Gülen cemaatinin neredeyse tüm öğrenim görmüş kadrolarının mezun olduğu İngiltere'deki Exeter Üniversitesi çıkışlı olduğunu, muhalefetin eski Cumhurbaşkanı adayını Ekmeleddin İhsanoğlu'nun da bunlardan biri olduğunu görmemizi engeller. Düzen, yıkım ve istikrar çelişmesini kullanarak ayakta kalmaya çalışmaktadır. Yöneten kadrolarının isimlerinin değişimi ne bir gelişme ne de gerileme olarak görülebilir. Hatta bazı değişimler gelişmenin önünde

engel haline bile gelebilir. Düzenin yan örgütlenmelere duyduğu ihtiyaç, enformel bağlarla yıkıma karşı direncinin de göstergesidir. Mürit hale getirilen yoksullar, gösterdikleri dirençle artık onlar için birer itaatkâr emek gücüdür.

Bu yazının üzerinde durduğu şey ve asıl amacı mevcut sistemin bu yapılardan ayrılmayacağını vurgulamaktır. Devlet, tarikatlar ve cemaatlerin ideolojik, ekonomik ve politik hâkimiyet alanıdır. Bu alan yani devlet aynı zamanda işçi sınıfının iktidar için hedefidir. Burada ne istediğimizi sorgulamalıyız; sadece tarikat ve cemaatlerin kapatılmasını mı? Tarikat ve cemaatlerin devlet ile ekonomik ilişkileri kesilerek tek bir kurum altında, denetimle toplanmasını mı? Ya da bir demokratik halk devrimi mi? Elbette bu soruların her biri farklı biçimlerde çözüm hedefli çoğaltılabilir, derinleştirilebilir. Ancak devletin manipüle ettiği bir alan üzerinden, dinin ilericilik ve gericilikteki temsiliyetinden, dindarlığın derecelendirilmesinden, kategorize edilmesinden hareketle yapılan tartışmalar bunun bir bütün olarak egemen ideolojinin, dolayısıyla aynı türden egemen sınıfların ürünü olduğu; bu yapıların burjuva-feodal devletten bağımsız olmadığı gerçeğini gölgeler. Bunun üzerinde ısrarla, keskin durmak gerektiği açıktır. Sınıf tavrı bunu gerektirir.

Kitlelerinin taleplerinin incelenmesinde devrimci kopuşu temel almak gerekir. Laiklik bu bakımdan kendi başına bir hedef olamaz. Laikliğin sınıfsal analizi yapılmadan savunulması burjuva laikliğine takılmayı getirir ki bunun reformizm olduğu açık olmalıdır. Kemalist laiklik ise laikliğin yakınından dahi geçmeyerek onu Sünniliğin kutsandığı ve hatta resmi din haline geldiği bir kısıtlılıkta kullanır.

Sınıflı toplumlarda devlet hem laikliğe ihtiyaç duymuştur hem de onu güçlü bir biçimde tahrif etmiştir. Devlet, sınıflardan oluşan, buna rağmen kendini sınıfların üzerinde konuşturan bir mekanizmadır. Nesnel çelişkileri içinde barındırır ve yine iç çelişkilerinden oluşan aygıtlarıyla öznel düşüncelerde bir yansımadır; sınıflı toplumdan doğar ve somut sınıf çatışmalarının üzerinde soyut bir kült halini alır. Çatışan sınıflar üzerinde yarattığı uzlaştırıcı rolüyle, egemenliğini korumak adına belirli araçlara ihtiyaç duyar. Demokrasi, hukuk, özgürlük, adalet, laiklik gibi kavramların bireysel haklarla birlikte toplumun refahını oluşturduğu ve

bireysel özgürlüğün siyasal özgürlüğü temsil ettiği algısı var edilir. Hatta ülkelerin geriliği bu normlar üzerinden tarif edilir ve mistifikasyonlarla bir yerden sonra toplumsal ilişkilerin insani ilişkiler olduğu ileri sürülerek üretim araçları maddi dünyadan soyutlanır. Örneğin kadın haklarının korunması söylemiyle kadınları demokrasi, hukuk hatta insani sorumluluk bayrağıyla sözde temsil eden devlet bir yandan da erkek egemenliğini sürdürür. Kadınların mücadele alanı, sorunun karşısına çıkarılan çözümlerin yetersizliğiyle sınırlandırılır; devlet için haklar demokrasi, hukuk ve anayasa tabanında aranmalı, mevcut sistemin devamlılığı reformlarla ayakta kalmalıdır. Yani devlet bir yandan sorunun kaynağı iken diğer yandan sorunların karşısına varlığını çözüm aracı olarak çıkarır. Sınıflı toplumla temellenen laiklik de bu kavramlardan bir tanesidir ve halk kitlelerinin laiklik talebinin çözüm arayışı yine devletin kendisidir. Devlet, varlığını şart koşarak din ile bağlarının ayrışmasını tasnif eder; gücünü kurdurduğu hayallerde saklı kılar. Bu durumda eşitlik ve laikliği aynı cümle içinde bile kullanmak ideolojik körlüktür. Halk kitlelerinin taleplerinin ilerici ya da gerici olduğu konjonktürel çıkarılardan ziyade tarihsel bağlar ve maddi yaşamla ele alınmalıdır. Mevcut üretim ilişkilerinin yeniden üretimi üzerine geliştirilen politikalar, burjuva-feodal yapıların üretim araçları üzerindeki egemen rolünü değiştiremez. Yani egemen laiklik anlayışı bir nevi mevcut sistemin devamlılığının aracısı ve siyasal ideolojisine boyun eğmenin bir biçimidir. Kolay olan ve kitlelerin kulağına hoş gelen "devlet ile din birbirinden ayrılmalı, tarikat ve cemaatler kapatılmalı, herkes için laik ve özgür bir cumhuriyet yarınlar miras bırakılmalı" sloganını hepimiz atalım, atalım atmasına da hangi devlet, hangi din, hangi cumhuriyet sorularının cevabını da utangaç solculardan alalım. Halkın çıkarlarına göre hareket etmek ile halkın çıkarlarını temsil etmek aynı şey değildir. Proletarya diktatörlüğü ve devrim hedefinin yerine getirilen her bir sorun tanımı ve karşılığında eylem biçimi, iktidar hedefi olmayan sınıf iş birliğinin simgeler. Toplumda var olan mülkiyet biçiminin aynı zamanda emeğin de gasp edilmiş biçimi olduğu teziyle, egemen sınıflar karşısında örgütlenmekten başka hiçbir çıkar yol yoktur. Sistemin çözülüşünün kendisi yalnızca komünist devrime kadar nitel aşamalarla ilerleyecek olan devrimdedir, bugün ise demokratik halk devrimindedir.

ALTI KİŞİYDİLER... SON SÖZLERİNİ SİLAHLARIYLA SÖYLEDİLER...

*“Altı kişiydiler yaşamı komünarca bir tutkuyla sevdiler
Altı kişiydiler kardeş şafaklarda vuruşmaya gittiler
Altı kişiydiler tuzaklara tutunmuş utanmaz bir geceye girdiler
Adım gibi biliyorum, düşerlerken gelecekte söz etmeyi bildiler,
Düşleri gerçek olacaktı adanmış bilinçlerdeydiler
Altı kişiydiler, yaşam güzel olacak dercesine öldüler.
Altı kişiydiler!
Yok onlar ölmediler
Yürekli bir Partizan türküsü söylediler
Altı kişiydiler uslanmaz güllücükler ve sınımsız selamlarla düştüler.
Ölüm haberleri içinden yarınları hazırlayan
Umut yüklü sestiler
Altı kişiydiler, bizi en direngen hüznülere ittiler,
Altı kişiydiler, nöbeti usulca bize teslim ettiler.”*

Altı kişiydiler... Taylan, Yusuf, Mahir, Yetiş, Samet, Haydar... En eskileriydi Taylan ve Yusuf. Birlikte zorlu yollar aşmış, pusulardan geçmiş, omuz omuza silah çatmışlardı. İlk bakışta çok zıt gibi görünseler de hep tamamladılar birbirlerini. Öyle ki biri olmasa diğeri eksik kalırdı...

İki yoldaş da öğrenci kökenliydi. **Taylan (Mustafa Sarıca)**, kimya mühendisiydi ve bilgilerini her fırsatta gerilla koşullarında uygulama çabası içine girerdi. “Onca yıl okuduk bu bilgileri devrim için kullanmak gerek değil mi?” der, sabotaj teknikleri üzerine kafa yorardı. Taylan yoldaşın hayalleri, projeleri, planları hiç bitmezdi. Enerji tasarruflu kürek yapmaktan üslenim çalışmasında fiziksel güç kullanımını daha aza indirebilmek için teleferik yöntemi yapmaya kadar birçok projesi vardı. Kimisini gerçekleştirdi de... Stalin’in Kamo’ya söylediği gibi “partili birinin devrimin zaferi için her şeyi yapmaya hazır olması” gerektiğine inanır, bu yüzden de kendini çok yönlü geliştirmeye çalışırdı. Sık sık elinde kâğıt kalemlerle komutan yoldaşların yanına gider, kafasındaki eylem planlarını anlatırdı. Yoldaşlara sürekli soru sorar, bilmediği, yaşamadığı her şeyi öğrenmek ister, notlar alırdı. Bazen sorularıyla bunalttığı, öğrenilecek şeylerde abartıya kaçtığı olurdu.

-Yoldaş ben hep apartman dairesinde büyüdüm, halka yabancıyım, çocuk sevmeyi bile bilmiyorum. Köylere gittim de ben de sizin gibi çocuk sevmek istiyorum, bana da öğretir misiniz?

-Çocuk sevmek öyle öğretilen bir şey değil Taylan yoldaş, kuralları yok, bunu not alarak öğrenemezsin, duygu işi bu, içinden geldiği gibi davran yeter.

Bu diyalog Taylan yoldaşı tanıyanlar için çok doğaldı. Bu yönleri espri konusu olsa da Taylan yoldaş, öğrenme ve bildiklerini öğretme çabasıyla geliştirdi, geliştikçe daha fazla sorumluluk aldı.

Yusuf (İlker Tezer), Taylan’ın aksine pratik konularda daha ağır hareket eder, kendini teori ve politikada göstermeye çalışırdı. Komsomolun “İhtiyarı”ydı.

İstanbul’dan sonra İzmir’de üniversite gençliği içinde faaliyet yürütmüştü... Doğduğu topraklarda diline, kültürüne hâkim olduğu halkın içinde gerilla olmak Yusuf yoldaş için ayrı bir gurur kaynağıydı. Halkın dilinden anlar, çelişkilerinin çözümü için onlarla birlikte kafa yorar ve onları hakları için mücadele etmeye yönlendirirdi. 6 Mayıs 2016’da Geyiksuyu’nda Sinan ve Rıza yoldaşların ölümsüzleşmesi üzerine yoldaşlar bütün alanlarda kelimenin tam anlamıyla arazide düşman aramaya başlamıştı. 26 Mayıs’ta keşif sırasında **Muharrem (Ferdi Tosun)** yoldaşın düşmanı fark etmesiyle Taylan yoldaşın komutasında

hemen sızma eylemi örgütlendi. Grup, Yusuf yoldaşın komutanlığında şiddetli dolu yağışı ve dondurucu soğuğa rağmen düşmanın yakınına kadar sızarak dört kayıp verdimişti. 2018 baharında Mercan’da faaliyete çıkarken yoldaşlarına son sözü “yıldızım hiç sönmeyecek yoldaşlar” olmuştu... O şimdi Mercan yıldızı olarak yolunuzu aydınlatmaya devam ediyor.

Mahir ve Samet yoldaşlar aynı yıl katılmışlardı. **Mahir (Mehmet Keleş)** Amed’te Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencisiydi. Çelişkilerin en derin yaşandığı bölgelerden birinde devrimciliğe başlamıştı. Amed, zulmün de direnişin de iç içe yaşandığı bir bölgeydi. Mahir, savaşın tam orta yerinde yer almak gerektiğine inandı ve yüzünü Dersim dağlarına döndü. Henüz bir yıllık gerillayken kendini üslenim alanlarındaki saldırı gruplarına önermiş, Munzur yoldaşla birlikte operasyon gücüne vurarak iki askeri saf dışı bırakmışlardı. O eylem

sonrasında yaralanan Mahir yoldaş, savaşın, pratiğin, değiştirici, yenileyici gücünün en bariz örneklerinden biridir.

Samet (Tanju Er) gerillanın özgün kişiliklerindendi. Çocuk sağlığı ve ezilmişliğin öfkesini birleştirerek katılmıştı gerillaya. Kuzeni Bakış’ın (Samet Tosun) gerilladan yaptığı çağrı onun kendini sorgulamasını sağlamış ve yüzünü Bakış’ın olduğu dağlara çevirmişti. İlk geldiğinde Gezi direnişinde ölümsüzleşen Berkin’in adını aldı. 2016 Kasım’ında Bakış, Aşkın ve Hakan yoldaşların düşmana hesap soran eylemi sonrasında ölümsüzleşmeleri onu derinden etki-

ledi. “Artık Bakış ve diğer yoldaşlar için de savaşacağım” diyerek gerilladaki yürüyüşüne **Samet** olarak devam etti... Emekçi yönleriyle gerillada sevilen bir yoldaştı. Samet yoldaş, Sarıgazi’de başlamıştı devrimciliğe. Gözü kulağı mahalledeki yoldaşlardan gelecek eylem haberlerinde olurdu hep. Bakış gibi O da Sarıgazi’nin “savaş bölgesi” olduğuna inanırdı. Duygularını çok keskin yaşadı. Düşmana olan kını yoldaşların kaybıyla daha da belirginleşti.

En yenileri **Yetiş (Tarık Akın)** ve **Haydar (Zeynel Çakıl)**’dı...

Yetiş’in çocukluğu Erzincan’da geçmişti. Köy yaşamını, köylüleri, dağları iyi bilirdi. Yeni bir gerilla olmasına rağmen onlarla hemen kaynaştı. Çobanlık yapmıştı Erzincan’ın dağlarında. Bu özelliği gerillada çok işine yaradı. Arazinin ayrıntılarını hemen çözmesiyle gerillanın hareketini kolaylaştırırdı. 2018 bahar faaliyetine hazırlanırken kendine aşırı güveni ve boş diye gittiği mağaradan ayının çıkmasıyla kendi deyimiyle “ayıya kafa tutmuş” ayının da kükremesiyle kayadan yuvarlanarak yaralanmıştı. Birkaç ay ayağını kullanamamak onun için de gerilla birliği için de çok zorlayıcı oldu. Çünkü baharda faaliyete Kanas’la çıkmayı hedefliyordu. Komutanlıktan kış boyu talep ettiği Kanas’ı almış, yapacağı eylemlerin planını kurmuştu kafasında. Gözlerinin çok keskin olduğunu söyleyerek “keskin nişancı” olduğunu kanıtlamak istiyordu. Grubun öncüsü olarak Yusuf yoldaşla birlikte pusuyu fark etmelerinde Yetiş yoldaşın bu özelliklerinin etkisi mutlaka olmuştur.

Haydar, devrimcilikte, gerillada, Mercan bölgesinde yeniydi. Kardeşi Rosa’nın gerillaya katılımı onu devrimcilere, çocukluğundan bildiği gerillalara daha da yakınlaştırmıştı. “Çözüm Süreci”nin bittiği, düşmanın saldırılarını artırdığı, savaşmaya cüret edenlerin bedel ödeyip bedel ödettiği bir dönemde karar vermişti savaşmaya. Geldiğinde “küçük kız kardeşi”nin kendi komutanı olması, bazen zorlarsa da onu (Rosa abisinin hatalarına karşı tavizsiz davranırdı) Rosa yoldaşın gerilla birliği içinde sözü dinlenen, saygı duyulan bir komutan olmasından gurur duyardı. Mercan bölgesine gideli daha birkaç hafta olmuştu. Ama bölgeyi öğrenmekte

zorluk çekmedi. Mercan'a giderken Rosa'ya bıraktığı kısa notun satır aralarına yüklemişti söylemek isteyip de bir türlü ifade edemediklerini... "Merhaba yoldaşlar, Özledik sizi. Hepinizi ayrı ayrı selamlıyorum. Kendinize dikkat edin. İyi bakın. Aklınız buradadır, bizim de orada. Mücadeleyle kalın..."

Savaşmaya cüret etmişseniz kayıplar vermeniz kaçınılmazdır...

2018 yılıydı... 5 Ağustos'u 6 Ağustos'a bağlayan gece, yolları Mercan dağla-

rında birleşen Altı Partizan, savaşmaya cüret edenlerin direniş destanına bir halka daha ekledi.

Düşman aylardır gerillaları pusuya düşürmek için hazırlık yapıyordu. Bölgedeki köylülere, çobanlara baskı yapıyor, yoldaşlar hakkında bilgi almaya çalışıyor, köylüler aracılığıyla gerillayı tehdit ediyordu. Yoldaşlar da düşmanın hareket tarzını çözmeye çalışıyor, geçebileceği yerlere keşif yaparak eylem planları hazırlıyordu.

5 Ağustos gecesi altı yoldaş, yollarına kurulu tuzaktan habersiz çıktı yola. O bölgedeki son görevleriydi. Grubun komutanı Taylan, yardımcısı Yusuf yoldaştı. Yusuf ve Yetiş yoldaşlar öncüyü. Yaylaya yaklaştıklarında sessizlik dikkatlerini çekmişti. Düşman çemberinin içine girdiklerini fark ettiklerinde çok geçti artık. Yusuf yoldaş ilk hamleyi yaparken tereddüt etmedi. Silah seslerinin karanlığı parçalamasıyla hemen mevzilendi diğer yoldaşlar da. Bu aşamadan sonra tek bir göreve kilitlendiler. Silah sesleriyle gelen talimat alınmıştı. Düşmana

sıktıkları mermiler bu talimatın yerine getirilişinin işaretiydi... 6 Ağustos sabahına kadar sürdü çatışma. Düşman bu çatışmada kendi kayıplarına dair herhangi bir bilgi vermedi daha önceki-lerde olduğu gibi. Ama arazi resimleri, sonradan cenazelere yapılan işkenceler, çatışmanın sonucuna dair de ipuçları veriyordu...

Altı kişiydiler... Silahlarını yoldaşlarına devrederken yürekli bir Partizan türküsüydü son sözleri...

KAVGADA

ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Hüseyin Ceylan: 1950 doğumlu olan Proletarya Partisi militanı Hüseyin Ceylan, 10 Ağustos 1978 yılında İstanbul Gültepe'de faşistler tarafından katledildi.

Sabah iş için evden çıkan Ceylan'a pusu kuran faşistler, faşist Remzi Güneş'i kimin vurduğunu sormuş, ardından 4 el ateş açmışlardır. Bu kurşunlardan birisi Hüseyin Ceylan'ın boynundan girip kafasında kalmıştır. Ceylan, Okmeydanı Devlet Hastanesi'ne kaldırılır, ameliyat masasında şehit düşer.

Hüseyin Doğan: 1944 yılında Dersim'in Pülümür ilçesinde dünyaya gelen Hüseyin Doğan, ekonomik nedenlerden dolayı 1972 yılında işçi olarak Almanya'ya gider. O da birçok Türkiyeli işçi gibi kendini kapitalist emperyalist sistemin ağır çalışma koşullarının içinde bulur. 1976'da Türkiyelilerin ilk örgütlenmelerinden biri olan ATİF saflarında örgütlenir. Aynı zamanda Ulm Halk Ocağı'nın da kurucularındandı. 16 Ağustos 1982'de yaşamını yitirdi.

Tuncer Mengücek: 4 Ağustos 1985 tarihinde İstanbul'da çalıştığı bir inşaatın 8. katından düşerek yaşamını yitiren Tuncer Mengücek, Kars'ın Büyük Çatak köyünde yoksul bir Kürt ailesinin çocuğu olarak dünyaya geldi.

Yoksulluk ve sefalet altında orta öğrenimini bitirdi. Öğrencilik yıllarında DHB (Devrimci Halkın Birliği) saflarında mücadeleye atıldı. 1979'da DHB'nin İbrahim Kaypakkaya'nın düşüncelerini reddettiğini kavrayarak Proletarya Partisi saflarında yerini aldı. Alçakgönlü, dürüst ve çalışkanlığıyla çevresi tarafından sevilen Tuncer Mengücek

köy, semt ve mıntıka komitelerinde yer alarak militan bir mücadele yürüttü. Defalarca gözaltına alındı. Her seferinde işkencehanelerden zaferle çıktı. Mengücek çalıştığı inşaatda patron yeni malzeme almaya yanaşmadığı için kullanılan eski ve çürük malzemeler nedeniyle 4 Ağustos 1985'te 8. kattan düşerek yaşamını yitirdi.

Hasan Ataç: 1960'ta Dersim'de doğan Hasan Ataç çok genç yaşta devrimci düşüncelerle tanıştı. Tutsak düştüğünde çok genç olmasına rağmen işkencede "ser verip sır vermeme" geleneğine bağlı kaldı. İşkencehanelerde dalgalandırdığı bayrağı 13 Ağustos 1985'te İstanbul'da çatışmada katledildiğinde yoldaşlarına devrederek şehit düştü.

ORDU MESUDİYE ŞEHİTLERİ

16 Ağustos 1993'te Ordu'nun Mesudiye ilçesi Topçam nahiyesinde Ortaalan köyü mezrasında konaklayan Halk Ordusu birliğinin, ihbar sonucu TC güçleriyle girdiği çatışmada Nurgül Bölükbaş ve Muzaffer Kahraman şehit düştü.

Nurgül Bölükbaş (Yıldız): 15 Ekim 1970 Ordu Fatsa doğumlu olan Nurgül Bölükbaş (Yıldız) geric ve zengin sayılabilecek bir aileye mensuptu. Ailesinin malını, mülkünü reddedip insanlığın kurtuluşu için Proletarya Partisi saflarında sınıf savaşımında yerini aldı.

Nurgül Bölükbaş, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu mezunuydu. Devrimci düşüncelerle üniversite yıllarında tanıştı. Üniversiteyi bitirdikten sonra, Sivas Devlet Hastanesinde çalışmaya başladı. Sivas Tüm

Sağlık-Sen üyesi de olan Nurgül Bölükbaş, 1993 yılında Halk Ordusuna katıldı.

Muzaffer Kahraman (Bahtiyar): 1973 Ordu Gürgentepe doğumlu olan Muzaffer Kahraman'ın halkla ilişkileri, kitle bağları oldukça güçlüydü. İnsanlara kendini sevdirebilen, çalışkan, yaratıcı bir insandı. İdeali gerilla olmaktı. Aksaklıklarla beraber 1993 Temmuz'unun başında gerillaya katıldı.

Hakan Karabulut (Kenan): 1971 yılında Balıkesir'e bağlı Bigadiç ilçesinin Akyar köyünde dünyaya gelen Hakan Karabulut 10 yaşına geldiğinde ailesi tarafından Almanya'daki abisinin yanına gönderilir. 1989 yılında Almanya'da Proletarya Partisinin düşünceleri ile tanışan Karabulut sıcakkanlılığıyla herkesin sevgisini kazanır.

1998 Haziran'ında Türkiye'ye gelerek gerillaya katılır. Sürekli özlemlerle bahsettiği gerillaya katılışını düğünü olarak gören Hakan Karabulut, bu mutluluğunu yurt dışında bulunan bir yoldaşını telefonla aradığında şöyle dile getirir:

"Şu an dünyanın en mutlu insanıyım. Bugün nişanlımla buluştum. Düğün gününü kararlaştırdık. Yarın nişanlımın ailesine el öpmeye gideceğiz."

Gerillada bulunduğu süre içinde Kenan kod adını kullanan Hakan Karabulut, 9 Ağustos 1998 tarihinde Halk Ordusu gerillaları ile TC askerleri arasında çikan çatışmada Tokat Topçam Dedeliköy civarında şehit düşer.

Muharrem Horoz: 1967 Sivas Divriği doğumlu olan Muharrem Horoz, 1989 yılında Trakya Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nde okurken Proletarya Partisi ile tanıştı. 1992 yılında Komsomolda faaliyet yürüterek Komsomolun güçlenmesinde önemli katkılarda bulundu. Ölümsüzleştiği tarihe kadar Partinin pek çok görevini omuzladı. 1999 yılının Ağustos ayında

tutsaklık süreci başladı. Proletarya Partisi MK Yedek Üyesi olan Muharrem Horoz, 2000 yılında F tiplerine karşı başlatılan Ölüm Orucu direnişinin 236. gününde şehit düştü.

TKP/ML Dava Tutsakları onu şu sözlerle anlatıyordu: "O, Partimizin kadrosuydu. O Partimizin 2. OPK yöneliminin aktif çizgisinin pratik icracısı ve hesap sorumluluk kampanyasının komutanıydı. O, tutsaklık gereğinin ilk anından itibaren işkencede Halk Savaşı ruhunu pratikleştirendi. Ve o faşist mahkemelerde 'sizi de cezalandıracağız' diye her seferinde gürlendi. O yaşamının her anında parti tavrını uygulayan, düşmanı iyi tanıyan ve her yerde durmaksızın Halk Savaşı çizgisini uygulayandı."

Düzgün Öztürk: 1937 Dersim Geçimli köyünde doğan Düzgün Öztürk, 1938 sürgününde ailesiyle birlikte Afyon'a göç ettirildi. 1965 yılında geçimini sağlayabilmek için Almanya'ya göç etti. 1978'de Proletarya Partisinin görüşleriyle tanıştı. Bir süre burada ATİF ve ULM Halk Ocağı içerisinde faaliyet yürüttü. Yakalandığı hastalık nedeniyle hiçbir zaman karamsarlığa kapılmadı. Yaşı 60'ı geçmesine rağmen mücadelesini sürdürdü.

ULM Tohum Kültür Merkezi kurucuları arasında yer alan ve Yönetim Kurulu Başkanlığını da yürüten Düzgün Öztürk, 1999 yılında yakalandığı kanser hastalığı nedeniyle 8 Ağustos 2001 tarihinde yaşamını yitirdi.

Ceren Ayfer Karatepe: Ceren Ayfer Karatepe, 5 Ağustos 2015 tarihinde Yunanistan'ın başkenti Atina'da geçirdiği bir trafik kazası sonucu yaşamını yitirdi.

İkinci ismini "Ayfer Celep"ten alan 14 yaşındaki Ceren Ayfer Karatepe, daha çocuk yaşta devrimci düşüncelerle tanışarak YDG saflarında mücadeleye katıldı ve bulunduğu bölgede aktif olarak gençlik faaliyetini sürdürdü.

İSPANYA'DA SEÇİMLERDEN BELİRSİZLİK ÇIKTI

23 Temmuz'da İspanya'da gerçekleşen genel seçimlere katılım oranı yüzde 70.6 oranında oldu. 35 milyon seçmen oy kullanırken, 10 milyon 400 bin kişi ise sandığa gitmeyerek oy kullanmadı. Seçim sonuçlarına göre; muhafazakâr sağ Halk Partisi, 8 milyon oyla birinci parti olarak seçimi kazansa da oy oranı sandığa gitmeyenlerin gerisinde kaldı. Seçime katılım oranları özellikle işçi ve emekçilerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde düşük olduğu görüldü. Ayrıca İspanya'nın sömürgeleri Ceuta, Melilla, Katalonya ve Bask bölgelerinde sandığa gitmeyenlerin oranı yüzde 35-40'lara kadar varmaktadır. Bu durum iyimser bir yorumla işçi sınıfı ve ezilen uluslar arasında sisteme karşı derin bir güvensizlik, tepki ve öfkenin yansıması olarak okunabilir.

Geçmiş seçimlerde katılım oranının sürekli düşme eğilimi göstermesi, İspanyol egemen sınıflarını rahatsız etmiş olmalı ki bu seçimde en fazla üzerinde durulan konuların başında seçimlere katılım oranını artırmayı hedeflemek oldu. Özellikle seçimler yoluyla egemenliklerini meşrulaştırmayı hedefleyen sistem, gerek medya yoluyla seçimlere katılım çağrılarını içeren yoğun propaganda faaliyeti yürütmüş gerekse de posta yoluyla seçimlere katılımı artırmak için seçim günü postanelerin çalışma saatlerini artırmıştır. Buna rağmen seçimler son 20 yılın en düşük üçüncü katılım oranına sahip oldu.

Geçen dönem iktidar partisi olan İspanyol Sosyalist İşçi Partisi (PSOE) ise seçimlerden ikinci parti olarak çıktı. Katalan ve Bask bölgesinin bağımsızlığı için mücadele yürüten Katalonya Cumhuriyetçi Solu (ERC) ve Bask Ülkesi Birarada da (EH Bildu) mecliste sandalye kazandığı seçim sonuçlarına göre 350 sandalyeli mecliste alınması gereken 176 sandalyeye yeterli milletvekili sayısını hiçbir parti elde edemedi. Seçim sonuçlarına göre halihazırda bir koalisyon hükümetine ihtiyaç var ancak gerek sağ gerekse de sistem içi sol cephede bu koalisyona sıcak bakılmıyor. Birinci olan Halk Partisi'nin koalisyon yapabileceği tek parti olan ırkçı faşist Vox partisi koalisyona sıcak baksa da iki

partinin toplam milletvekili sayısı yine de çoğunluğu sağlamaya yetmiyor. Öte yandan PSOE ise ancak Sumar, ERC ve EH Bildu ile ittifak yapabildiği oranda çoğunluğu sağlayabiliyor. Fakat Katalan bağımsızlıkçı parti ERC bu ittifaka, sadece "Kendi Kaderini Tayin Hakkı koşulu" ve Katalonya'nın bağımsızlığı için mücadele ederken tutsak edilen yurtseverler için genel bir af talebinin yerine getirildiği oranda katılabileceğini, aksi takdirde herhangi bir destek sağlamayacaklarını açıkladı. Seçim sonuçlarının ardından yaşanan gelişmeler herhangi bir partinin hükümet kurmak için gerekli koalisyonu sağlayamayacağı, bu nedenle seçimlerin kasım ya da aralık

ayında tekrarlanacağına işaret ediyor.

AVRUPA'DA YÜKSELEN SAĞ

23 Temmuz'da gerçekleşen seçimler, tüm Avrupa genelinde olduğu gibi ırkçı-sağcı bir dalganın yükselme eğilimi gösterdiği, gerçekleşen birçok ülke seçimlerinde sağcı partilerin iktidara geldiği koşullarda gerçekleştirildi. Özellikle önümüzdeki yıl gerçekleştirilecek olan Avrupa Parlamentosu seçimleri öncesinde AB ülkeleri içinde şekillendirilmeye çalışılan ve tüm seçim atmosferlerine damgasını vuran ırkçı-şoven politikalar kısmen de olsa İspanya seçimlerinde de etkisini gösterdi. Buna rağmen AB ülkeleri içinde gerçekleşen seçimlerde ırkçı şoven dalganın, sağcı atmosferin elde ettiği kazanımların İspanya'da istenilen düzeyi yakalayamadığını belirtmek gerekmektedir. 2008 yılında büyük bir krizle debelenen, krizle birlikte işsizlik oranında muazzam bir

artış gösteren İspanya'da geçimiz on yıl içerisinde görece düzelme eğilimi gösteren ekonomik kriz etkisini kısmen yitirmişti. Kapitalizmin doğası gereği bu durum geçici de olsa seçim tercihlerinde önceki seçimlere nazaran belirleyici bir faktör olmaktan uzak olmuştur. Bunun belirleyiciliğini elbette sandığa gitmeyen on milyonluk bir oranda görmek mümkün ancak oy kullanan seçmen kitlesinde aynı etki-den bahsetmek 23 Temmuz seçimleri özgülünde pekâlâ mümkün değildir. Tam da bu çerçevede egemen sınıfların oynadıkları koz en büyük dayanakları olan ırkçı-şoven-milliyetçi propagandalar olmuştur. Özellikle Avrupa'ya

si de kitlelerin eğilimini etkilemiştir. Milliyetçi ve dini gericiliğe dayanan propaganda kitleleri kuşatmıştır. Tüm sistem partilerinin gericiliği körükleyen ya da onun yönetmede kolaylaştırıcı bir unsura çevrilmesine yol veren bir yaklaşım içine girilmesi söz konusu olmaktadır.

İspanya'da 23 Temmuz seçimlerinden genel olarak belirsizlik çıkmıştır. Halihazırda hükümetin kurulmasının zor olması ve ikinci tur seçimlerinin kasım-aralık aylarında gerçekleşecek olması bir yönetim krizinin habercisi niteliğindedir. Bu krizin ekonomik ayağının da olma olasılığı oldukça güçlüdür. Nihayetinde İspanya henüz 2008 krizinin etkilerini hisseden bir pozisyondayır ve emperyalist-kapitalizmin yükselme eğilimi gösterdiği ekonomik krizden etkilenme potansiyeli de oldukça güçlüdür. Bununla beraber gerek ekonomik gerekse siyasi açıdan yönetememe krizinin yaratacağı etki işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin yaşam koşullarını dünden daha fazla zorlayacağı aşikârdır. Seçimden, çeşitli nedenlerle sistemden umudu olmayan, oy kullanmayarak tavrını ortaya koyan ve azımsanmayacak bir kitlenin güçlü varlığı söz konusudur. Maoist Komünist Parti/İspanya genel seçimleri boykot ederek, mücadele ve örgütlenme çağrısında bulundu. Seçimlerin ardından değerlendirmede bulunan Maoist Komünist Parti/İspanya kitlelerin bu güçlü varlığını şöyle vurguluyor: "Bu durum büyük bir potansiyele sahip olduğunu, devrimcilerin gelişimi için mükemmel bir zemin oluşturduğunu göstermektedir."

Emperyalist-kapitalist sistemin yaşadığı krizler yönetim sorununu da beraberinde getiriyor. Avrupa'da ve birçok yerde yükselen sağ yönetimler krizli yapılarını gölgelemek için baskıcı politikalara geçiş yapmaktadır. Kazanılmış haklara dönük saldırılar, halkın alım gücünün düşmesi ve tırpanlanan birçok hak bu yönetim krizinin bir sonucudur. Geniş halk kitlelerinin örgütsüzlüğü ise sistemi yıkacak asli gücü zayıflatmaktadır. Önümüzdeki süreçte kendiliğinden halk hareketlerinin yaşanması olasıdır. Bu kendiliğinden hareketlerin örgütlü bir güç ile buluşması gerekmektedir.

yoğun mülteci göçünü propaganda malzemesi olarak kullanan Halk Partisi, esas olarak çok uluslu İspanya'da Bask-Katalonya-Galiçya'nın "Kendi Kaderini Tayin Etme" mücadelesini de propaganda malzemesine alet ederek "İspanya'yı Bölecekler" minvalinde milliyetçi-şoven duyguları körüklemeye ve oy toplamaya çalışmıştır. Bunun kısmen de olsa başarılı olduğunu ifade etmek gerekmektedir.

Bunun karşısında ise anti-faşist damarı güçlü ve köklü olan İspanya'da yükselen ırkçı-faşist eğilime ve özellikle faşist Vox partisine karşı PSOE'nin yürüttüğü propaganda faaliyetinde Avrupa'da esen sağ rüzgârın İspanya'da etkisinin zayıf kalmasına yol açtığını belirtmek gerekir. Bununla birlikte Halk Partisi'nin seçim programında LGBTI+ hakları, kadın hakları ve kürtaj hakkı gibi kazanılmış haklara yönelik yeni düzenlemelerle bu hakların kaldırılacağını belirtme-

DERSİM KÖYLERİNDE ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI

Dersim'de Partizan'ın köy çalışmaları bu sene de örgütlenme çağrısı ile sürdürüldü. Dersim'in Hozat, Ovacık, Pertek ve Nazımiye ilçelerinde köylerde ziyaretler ve bildiri, gazete dağıtımları gerçekleştirildi.

Köylerde yapılan çalışmalarda dikkat çeken noktalardan biri seçimler oldu. Reformist rüzgarla birlikte kitlelerin umudunun sandığa gömülmesi kitlelerde umutsuzluk ve güvensizlik duygusunu geliştirdiğini gördük. Geçtiğimiz yıllarda çok defa karşımıza çıkan "göç sorunu" hâlâ devam ediyor. Özellikle ekonomik krizle birlikte yurt dışına göç faktörü de diğer dönemlerden fazla öne çıkıyor. Köylerde genç nüfus çok azalmış ve geriye dönenlerin de çoğunu üretimden uzak emekli maaşıyla geçinen yaşlıların oluşturduğunu söyleyebiliriz. Umutsuzluğun yoğun olduğu bu tabloya rağmen halk bizi, Partizanları sahipleniyor, kendilerini de geleneğimizin bir

parçası olarak tarifliyor. Böylesi ilginç olduğu bölgede kitleleri örgütleyip devrim mücadelesine seferber etmek bizim görevlerimizin en başında geliyor.

DOĞA TALANI DEĞİŞMEYEN GÜNDEM

Orman yangınları, madenler, barajlar.. Türkiye'nin birçok yerinde olduğu gibi Dersim'de de birçok rant projesi yıllardır artarak devam ediyor. Dersim köylerinin değişmeyen gündemlerinden birisi de doğa talanı olarak karşımıza çıkıyor. Yüzylerce yıl öncesinden başlayan seferler, katliamlar, sürgünler aynı zamanda doğa talanına da dönüşüyor. '90'larda devlet eliyle yakılan ormanlar bugün yerli iş birlikçiler aracılığıyla talana açılıyor ve kâr alanına dönüştürülüyor. Sırtları sıvazlanan iş birlikçiler "para"-nın vermiş olduğu coşku ve asker-polis desteğiyle Dersim'in dört bir yanında doğayı katlediyor. Bir yandan da Dersim coğrafyası uluslararası tekeli maden

şirketlerine peşkeş çekilmek isteniyor. Dersim genelinde 150'yi aşkın maden projesi olduğunu düşünürsek Dersim halkının bir kez daha topraklarından sürgün edilmek istendiğini söyleyebiliriz. Bilinçli uygulanan bu politika bir yandan yerli halkın sürgününü içerirken aynı zamanda yüksek kârların elde edilmesini sağlıyor.

HALKIN GÜCÜNÜ ÖRGÜTLEYELİM!

Devrimci mücadelenin bu denli geri düştüğü, burjuva-feodal düzenin her alanda at koştuğu bir dönemde kitleleri değiştirip-dönüştürmek, devrimci değerlere sıkı sıkıya sarılmak daha önemli bir noktayı teşkil ediyor. Çalışma yürüttüğümüz köylerde hemen hemen her köylünün dilinde işkencenin, katliamların adını sıkça duyurduğu '90'lı yıllar var. "Bu dönemde de zulüm görüyorduk ama devrimciler vardı" diyorlar. Bugünkü durumda eksikliğini hissetti-

ğimiz şey devrimcilik, devrimci ilkeler ve devrimci mücadele. Bu mücadeleyi büyütmenin ne kadar gerekli olduğunu gerçekleştirdiğimiz ziyaretlerde daha açık bir şekilde görebiliyoruz. Devrimci mücadelenin zayıfladığı her alanda sistemin en pespaye yanı açığa çıkıyor. En gerici ve barbar yönüyle halkı baskı altına almaya çalışıyor. Bugün dağ köylerinde bir köylüye bile gazetemizi ulaştırıp sohbet etmek, örgütlemek bizim açımızdan daha değerli hale geliyor. Kitlelerin bugün daha çok ihtiyaç duyduğu şey de bu. Bağlarımızı sıkılaştırdığımız her adım, devrimimiz için bir basamak oluşturuyor. Köylerde rastladığımız tablo da kitlelerin bizi, devrimcileri aradığıdır. Yeter ki kitlelerle doğru temelde, doğru politika ile bağ kurup bu çalışmalarımızı süreklileştirelim.

Dersim'den Bir Partizan Okuru

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

[yenidemokrasi1](#)

[ydemokrasi11](#)

yenidemokrasigazetesi@gmail.com

[yenidemokrasi](#)

yenidemokrasi32.net

Özgür Gelecek İçin Yeni Demokrasi Gazetesi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul **İletişim:** 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20